

PAULO KOELJO

ALHEMIČAR

Prevod s portugalskog Radoje Tatič

PAIDEIA
BEOGRAD 1998.

Predgovor

Bitno je da se ukaže na činjenicu da je Alhemičar simbolična knjiga, ga razliku od Dnevnika jednog Č'arobnjaka, koji nije delo fikcije. Jedanaest godina života posvetio sam proučavanju Alhemije. Sama pomisao na mogućnost pretvaranja metala i zlato ili otkrivanje Eliksira Mladosti, isuviše je očaravajuća da je ne bi primetio bilo koji početnik zainteresovan ga Magiju. Priznajem da te je Eliksir Mladosti najviše privlačio: pre nego što sam shvatio i osetio prisustvo Boga, pomisao da će se jednog dana sve završiti dovodila te je do očajanja. Tako, saznajući za mogućnost da se dospe do tečnosti zahvaljujući kojoj bih znatno produžio svoje rostvojanje, odlučio sam da se i telom i dušom posvetim njenom pronalaženju.

Bilo je to vreme velikih društvenih promena - početak šezdesetih godina - i još se nije moglo doći do ozbiljnih spisa o Alhemiji. Ročeo sam, kao i jedna od ličnosti ove knjige, da trošim ono talo novca što sam imao na kupovinu uvezenih knjiga, posvećujući mnogo sati svakoga dana proučavanju njihovih složenih simbola. Potražio sam i Rio de Žaneiru dve ili tri osobe koje su se ozbiljno posvetile Velikom Delu, ali one su odbile da te prime. Upoznao sam još mnogo ljudi koji su za sebe govorili da su alhemičari, koji su imali sopstvene laboratorije i obećavali mi da će da te upute i tajne Umeča, ali su za uzvrat tražili da im se plati

čitavo bogatstvo; danas shvatam da ti ljudi nisu imali rojpa o onome četi je navodno trebalo druge da podučavaju.

Uprkos svoj tojoj prilježnosti, rezultati su bili nikakvi. Ništa se nije dešavalo od onoga što su priručnici iz Alhemije tvrdili svojim komplikovanim rečnikom. Bilo je bezbroj simbola, zmajeva, lavova, Sunca, Meseca i Me kura, ija sam stalno imao utisak da sam na pogrešnom putu jer simbolički jezik ostavlja ogroman prostor ga grešk. Očajan što nisam nimalo napredovao, godine 1973. r~ stupio sam krajnje neodgovorno. U to vreme sam, ro ug~ voru sa Sekretarijatom za obrazovanje Mato Grosa, drža časove iz pozorišne umetnosti i toj državi i gešio da iskrc ristim svoje učenike koji su i pozorišnim laboratorijama kao zadatu temu imali Smaragdnu Ta?isi. Takav sta~ zajedno s nekim mojim upadima i močvarnu o?ast Magij~ doprineo je da na sopstvenoj koži osetim istinitost poslova se: "Sve se vraća, sve se rlaća." Sve što je bilo oko mer potpuno je propalo.

Narednih šest godina života bio sam prilično skeptiča prema svemu što se ticalo o?asti mistike. U tom duho` nom progonstvu naučio sam mnogo značajnih stvari: d jednu istinu prihvatamo samo kada je i početku iz dubin duše negiramo, da ne smemo bežati od sopstvene sudbine i da je Božja ruka beskrajno plemenita, uprkos Njegovc strogosti.

Godine 1981. upoznao sam svog Učitelja, koji će t vratiti na put koji mi je upisan. I dok mi je on prenosio svoj znanja, vratio sam se proučavanju Alhemije

ga sopstver račun. Jedne noći, dok smo razgovarali posle iscrpljujuć
b

telepatske seanse, upitah ga zašto je rečnik alhemičara toliko neodreden i komplikovan.

- Postoje tri vrste alhemičara - reče toj Učitelj. - Oni koji su neodredeni zato što ne znaju o četi govore; oni koji su neodredeni zato što znaju o četi govore, ali takode znaju da je jezik Alhemije jezik upućen srcu, a ne razumu. - A treća vrsta? - upitah.

- To su oni koji nikada nisu čuli za Alhemiju, ali koji su uspeli da samim svojim životom otkriju Kamen Midrosti.

Posle toga, toj Učitelj - koji je pripadao onoj drugoj vrsti - odlučio da mi daje časove iz Alhemije. Otkrio sam da je simbolički jezik, koji te je ~oliko ljutio i navodio na pogrešan put, bio jedini put kojim se stiže do Duše Sveta, odnosno do onoga što je Jung nazvao "kolektivno nesvesno". Otkrih Ličnu Legendu i Božje Znake, istine koje toj intelektualni način razmišljanja nije prihvatao zbog toga što su isuviše jednostavne. Otkrih da dostiži Veliko Delo nije zadatak malog broja ljudi, nego svih ljudskih bića na kugli zemaljskoj. Naravno, Veliko Delo se ne prikazuje uvek i o?iku nekog jajeta ili neke flašice s tečnošću, nego svi mi možemo - bez i najmanje senke sumnje .- da uronimo i Dušu Sveta.

Zbog toga, Alhemičarje takode jedan simboličan tekst. Na njegovim stranicama, osim što prenosim sve ono što sam naučio o ovoj o?asti, nastojim da iskažem poštovanje velikim piscima koji su uspeli da dosegnu Univerzalni Jezik: Hemingveju, Blejku, Borhesu (kojije takode iskoristio persijsku istoriju za jednu od svojih priča), Malbi Tahapi, između ostalih.

7

Da bih upotpunio ovaj poduži predgovor i prikazao o kojeje toj Učitelj nazvao trećom vrstom alhemičara, vre truda da vas podsetim na jednu priču koju mi je on isprič i svojoj laboratoriji.

Majka Božja, s detetom Isusom i naručju, rešila je ~ side na Zemlju i obide jedan samostan. Puni ponosa, s fratri su napravili dugačak red i svaki j e iglazio pred Devi~ da joj iskaže svoje poštovanje. Jedan je recitovao lere s hove, drugi je pokazao svoje iluminacije kojima je oslik, Bi?iju, treći je izrecitovao imena svih svetih. I tako redo~ monah ga monahom, iskazaše poštovanje Devi Mariji detetu Isusu.

Poslednji i redu našao se jedan fratar, najskromniji samostanu, koji nikada nije naučio mudre tekstove to; vremena. Roditelji su ti bili jednostavni ljudi, koji su rad i nekom cirkusu, i jedino su ga naučili da baca loptice w i izvodi neke cirkuske veštine.

Kada je on došao na red, ostali fratri su hteli da preki~ ukazivanje počasti jer nekadašnji opsenar nije imao niš značajno da kaže, a mogao je i da pokvari opštu slil samostana. Medutim, i dnu svog srca, i onje osećao jedt ogromnu potrebu da nešto da od sebe ga Isusa i Devicu.

Stideći se, osećajući na sebi prekorne poglede svo sabrača, on je izvukao nekoliko pomorandži iz džepa roćeo da ih baca uvis, izvodeći usput akrobacije, što je bi jedino što je iteo.

Tek i tom trenutku mali Isus roćeo je da se smeši i s pljeska rukama sedeći i majčinom krilu. I upravo njemu, Devica pružila ruke i dala ti da talo podrži mališana.

AUTO

8

Posvećeno Ž.

Alhemičaru koji poznaje i koristi tajne Velikog Dela.

A kad idahu putem i on ide i jedno selo, a žena ne: ro imenu Marta, primi ga i svoju kuću. I i nje bješe sesl ro imenu Marija, koja i sjede kod nogu Isusovijeh i sluš: bjesedu njegovu. A Marta se bješe zabunila kako će dočekati i prikučivši se reče: Gospode! Zar ti ne mariš te sestra toja ostavi samu da služim? Reci joj dakle da pomaže. A Isus odgovarajući rečejoj: Marta! Marta! Brit se i trudiš za mnogo, a samoje jedno potrebno. Alije Mat dobru dijel izabrala, koji se neće uzeti od nje.

Jevandelje ro Luki 10: 38 (prevod Vuka St. Karadžić)

PROLOG

Alhemičar uze knjigu koju je neko iz karavana poneo sa sobom. Knjiga je bila bez korica, ali on je uspeo da utvrdi da je njen autor Oskar Vajld. Listajući knjigu naišao je na priču o Narcisu.

Alhemičar je poznao legendu o Narcisu, lerot mladiću koji je išao da posmatra sopstvenu lepotu koja se ogledala u jezeru. Toliko je bio opčinjen samim sobom daje jednog dana rao u jezero i utopio se. Na mestu gde je rao nikao je cvet koji su nazvali narcis.

Ali Oskar Vajld nije tako završio ovu priču. On je napisao da su, kada je Narcis umro, došle šumske nimfe i zatekle dotle slatkovodno jezero pretvoreno u krčag slanog suza.

- Zašto plačeš? - upitaše šumske nimfe. - Rlačet za Narcisom - reče jezero.

- Ah, nimalo nas ne čudi što plačeš zbog Narcisa - nastaviše one. I pored toga što smo mi sve stalno trčale za njim ro šumi, ti si bilo ~ jedino koje je imalo priliku da iz?iza posmatra njegovu lepotu.

- Ra zar je Narcis bio ler? - upita jezero.

13

- A ko bi to osim tebe mogao bolje da zna? - odgovoriše iznenadene nimfe. - Na kraju krajeva, on se svakoga dana s tvojih obala naginjao nad tebe.

Jezero je ga trenutak začutalo. Najzad, reče: - Ja rlačet ga Narcisom, ali nikad nisam primetilo da je Narcis ler.

Oplakujem Narcisa zato što sam, uvek kada bi se on nagao nad mene, moglo u dnu njegovih očiju da vidim odraz svoje sopstvene lepote.

"Lepe li priče", reče Alhemičar.

14

PRVI DEO

Mladič se zvao Santjago. Ročela je da rada noć kada je sa svojim stadom stigao do jedne stare napuštene crkve. Njen krov se odavno obrušio, a jedna ogromna egipatska smokva izrasla je na mestu gde je nekada bila crkvena riznica.

Odlučio je da tu provede noć. Uterao je sve ovce kroz ruševna vrata, a zatim je naslonio nekoliko dasaka kako ti ovce ne bi pobegle tokom noći. Nije bilo vukova u tom kraju, ali ponekad se dešavalo da ti tokom noći neka od givotinja pobegne i on bi onda proveo čitav naredni dan tražeći zalutalu ovcu.

Na tle je prostro svoj ogrtač i legao, dok ti je knjiga koju je upravo pročitao poslužila kao uzglavlje. Prisetio se pre nego što će zaspati da bi trebalo da počne da čita de?je knjige: duže bi trajalo čitanje, a u noću bi ti bolje poslužile kao uzglavlje.

Još uvek je bilo mračno kada se probudio. Pogledao je naviše i video svetlost zvezda kroz polusrušen krov.

"Hteo sam da spavam talo duže", pomisli on. Ponovo je usnio isti san kao prošle nedelje i opet se probudio pre njegovog kraja.

Ustao je i popio gutljaj vina. Zatim je uzeo štap i ročelo da budi ovce koje su još spavale. Već je bio primetio da bi većina ovaca ročela da se budi čim bi se on probudio. Kao da je postojala neka tajanstvena energija koja je povezivala

17

njegov život sa životima tih ovaca s kojima je već dve godine lutao zemljom i potrazi ga vodom i hranom. "Toliko su se već navikle na mene da poznaju moj raspored", reče on tiho. Onda se talo zamisli i dos~e do zaključka da bi moglo da bude i suprotno: da je upravo on taj koji se navikao na njihovu satnicu. Ipak, bilo je još nekih ovaca koje su se duže budile. Mladič je ig rotoč štapa budio jednu ro jednu, dozivajući ih ro imenu. Uvek je verovao da su ovce i stanju da razumeju to što im op govori. Zbog toga je imao običaj da im ponekad čita delove knjiga koji su ga najviše impresionirali, ili im je pričao o usamljenosti i radosti jednog pastira i rolji, ili je naglas komentarisao najnovije dogodovštine i gradovima kroz koje su obično prolazili.

Poslednja dva dana, međutim, najradije je pričao o jednoj temi: o devojci, čerci jednog trgovca, koja je živela u gradu i koji je trebalo da stignu za četiri dana. Samo je jednom bio tamo, prethodne godine. Trgovac je imao radnju s tekstilom i uvek je voleo da lično prisustvuje šišanju ovaca da bi izbegao

bilo kakvu prevaru. Neki prijatelj ti je pokazao tu radnju i pastir je tamo oterao svoje ovce.

* * *

"Hteo bih da prodam nešto vune", rekao je trgovcu. Trgovčeva radnja je bila puna i on zamoli mladiča da ga sačeka do večeri. Seo je ispred radnje i izvadio knjigu iz bisaga.
- Nisam znala da i pastiri iteji da čitaju knjige - reče jedan ženski glas pored njega.

18

Bila je to tipična Andaluzanka crne glatke kose i očiju koje su ovlaš podsećale pa nekadašnje mavarske osvajače.

- To je zato što se od ovaca više može naučiti nego iz knjiga - odgovori mladič. Proveli su i razgovoru više od dva sata. Ona ti je ispričala da je trgovčeva ćerka i osvrčući se na život i svom mestu zaključila da su i njemu svi dani jednaki kao jaje jajetu. Pastir joj je pričao o poljima Andaluzije, o najnovijim dogodovštinama i gradovima kroz koje je prošao. Bio je zadovoljan što ne mora da priča samo s ovcama.

-Kako si naučio da čitaš? -upitalaje devojka i jednom trenutku.

- Kao i svi drugi - odgovori mladič. - c školi. - A, kad već znaš da čitaš, zašto si samo pastir? Mladič je naveo nekakav izgovor kako bi izbegao od govor na to pitanje. Bio je siguran da ga devojka nikada ne bi razumela. Nastavio je da priča svoje priče o putovanjima, a sitne mavarske oči svaki čas su se širile i skupljale od čuđenja i iznenadenja. Kako je vreme prolazilo, mladič je dobijao želju da se ovaj dan nikada ne završi, da devojčin otac dugo bude zauzet i da ti naloži da ga čeka bar još tri dana. Primetio je kako je ročeo da oseća nešto što nikada ranije nije osetio: a toje želja da se zauvek nastani i jednom istom mestu. S crnokosom devojkom dani nikada ne bi bili nalik jedan drugom.

Ali trgovac je najzad stigao i naložio ti da ošiša četiri ovce. Pošto ti je pošteno platio, zamoli ga je da dogodine ponovo dode.

*

*

19

Sada je preostalo još samo četiri dana do ponov dolaska i isto mesto. Bio je uzbuđen i i isto vreme siguran: možda ga je devojka već zaboravila. Tida su ~ lazili mnogi pastiri da bi prodali vunu.

- Nije važno - reče mladič svojim ovcama. - I ja znajem druge devojke i drugim gradovima.

Ali i dubini duše znao je da je važno. I da ne sa pastiri, nego i mornari i putujući trgovci uvek znaju postoji neki grad i kome ima nekoga ko je i stanju d natera da zaborave na radost slobodnog putovanja ro sv

* * *

Ročelo je da sviče kada je pastir usmerio svoje ovc pravcu sunca. "One nikad nemaju potrebu da donose o~ ke", pomisli on. "Možda zbog toga i ostaju uvek uz te Ovce su jedino osećale potrebu ga vodom i hranom. Dc god on bude poznavao najbolje ispaše i Andaluziji, s će ostati njegove prijateljice. Mada su im svi dani bili s dugim časovima koji su se vukli između izlaska i zal~ sunca; tada one nikada nisu pročitale ni jednu jedinu k gu tokom svojih kratkih života, i tada ne poznaju ljis govor kojim su se prepričavale poslednje novosti ro seli bile su zadovoljne vodom i hranom i to im je bilo dovol Za uzvrat, one su štedro nudile svoju vunu, svoje druš i - s vremena na vreme - svoje meso.

"Ako bih se danas pretvorio i čudovište i rešio d~ ubijam jednu ro jednu, one bi to primetile tek kada bi sk selo stado bilo poklano", pomisli mladič. "To je zato imaju poverenja i mene i zaboravile su da se oslanjajt

20

sopstveni instinkt. I to samo zato što ih vodim do hrane i ispaše."

Mladič je ročeo da se čudi sopstvenim mislima. Možda je crkva, s tom egipatskom smokvom koja raste i njoj, , ukleta. Navela ga je da ro drugi put sanja jedan isti san a f počinjao je da oseća i bes prema svojim uvek vernim dru

gama. Popioje ono talo vina što tije ostalo posle sinočne večere i čvršče se

zamotao i ogrtač. Znao je da će kroz nekoliko sati, kada Sunce odskoči, vrućina postati tako jaka da neće biti i stanju da vodi ovce preko rolja. Bio je to letnji čas kada je čitava Španija spavala. Vrućina je trajala do noći, a sve to vreme op je morao da vuče na ledima svoj ogrtač. Međutim, kad god bi pomislio da se požali na teret, uvek bi se setio da zalwaljujući njemu nije imao prilike da oseti jutarnju hladnoću.

"Moramo se uvek čuvati da nas vreme ne iznenadi", pomisli on, osetivši se zahvalnim zbog težine ogrtača. Ogrtač je imao svrhu, a i mladič takode. Hodajuči dve

godine visoravnima Andaluzije, već je napamet znao imena svih gradova toga kraja, a veliki smisao njegovog života bio je - putovanje. Ovog puta nameravao je da devojci objasni zašto jedan običan pastir ite da čita: do šesnaeste godine bio je i jednom semeništu. Njegovi roditelji su želeli da postane sveštenik, čime bi se ponasila jedna obična seoska porodica koja je radila samo da bi imala hrane i vode, kao i njegove ovce. Učio je latinski, španski i teologiju. Ali još odmalena sanjao je da upozna svet i to je za njega bilo mnogo značajnije od upoznavanja Boga ili ljudskih grehova. Jednog popodneva, kada je bio i poseti porodici, saku

21

pio je hrabrost i saopštio svome osi da ne želi da l sveštenik. Želeo je da putuje.

* * *

-Ljudi iz čitavog sveta su već prošli kroz ovo selo, - reče otac. - Dolaze i potrazi ga novim stvarima ali o; isti. Odlage do brega da upoznaju zamak i zaključuju d prošlost bila bolja od sadašnjosti. Imaju plavu kosu ili nu put, ali isti su kao i ljudi iz našeg sela.

- Ali ja ne poznajem zamkove i getljata odakl oni - odvrati dečak.

- Ti ljudi, kada irogpaji naša rolja i naše žene, l da bi voleli da ovde žive zauvek - nastavio je otac.

- Noći da upoznam žene iz getalja odakle oni ds - reče dečak. - Jer oni nikada ne ostaju ovde.

- Ti ljudi su puni para - reče još otac. - c našem l~ samo pastiri putuju.

- Opda či biti pastir.

Otac više ništa nije rekao. Narednog dana dao t kesu s tri stara španska zlatnika.

- Ovo sam jednog dana našao i rolji. Nameravao da ih dat crkvi kao tvoj dar. Kupi sebi stado i hodaj sve sve dok ne naučiš daje naš zamak najznačajniji i da su žene najlepše.

Dao ti je ?agoslov. I i očevim očima on je pro< želju ga putovanjem ro svetu. Želju koja je još ži~ uprkos tome što je on decenijama pokušavao da je g~ vodom, hranom i nastojanjem da svake noći spava na i; mestu.

22

ž * *

Obzorje se zarumenelo, a zatim se pojavilo sunce. Mladič se setio razgovora s oset i osetio je neku radost; već je upoznao mnoge zamkove i mnoge žene (ali nijedna nije bila ni ?izu opoj s kojom će se sresti kroz dva dana). Imao je ogrtač, knjigu koju je mogao da zameni ga novu i stado ovaca. Ali najvažnije je bilo, međutim, to što je - putujući - svakog dana ispunjavao svoj životni san. Kada se zasiti rolja Andaluzije, moći će da proda ovce i da postane mornar. A kada se zasiti mora, tada će već poznavati mnoge gradove, mnoge žene, mnoge prilike da bude srečan.

"Ne znam kako to traže Boga i semeništu", pomisli gledajući i sunce koje se rada. Kad godje mogao, nastojao je da prode drugim putem. Nikada ranije nije bio i ovoj crkvi, tada je tuda već toliko puta prošao. Svet je bio velik i neiscrpan i kad bi pustio ovce da ga samo talo vode, otkrio bi još mnogo interesantnih stvari. "Rro?etje i tome što one nisu svesne da svaki dan idu novim putem. Ne primećuju da su ispaše drugačije i da se godišnja doba smenjuju - jer su samo obuzete vodom i hranom."

"Možda je to slučaj i sa svima nama" - pomisli pastir. "Isti je slučaj i sa mnom, jer otkako sam upoznao trgovčevu čerku ne mislim na druge žene."

Pogledao je prema nebu i procenio da će stići i Tarifu pre ručka. Tato bi

mogao da zameni svoju knjigu ga jednu još de?ji, da napuni mešinu vinom, obrije se i ošiša. Morao je da se spremi ga susret s devojkom pe želeći ni da pomisli na mogućnost da je drugi pastir stigao pre njega, s više ovaca, da bi je zaprosio.

"Upravo mogućnost da se ostvari jedan san život čini zanimljivim", pomislio je ponovo gledajući i nebo i ubrza

23

ništa. Isuviše važnosti je pridavao tom snu koji se ponavljao.

- Hteo si da nešto saznaš o snovima - odgovori starica. - A snovi su Božji govor. Kada on govori jezikom ovoga sveta, ja to mogu da protumačim. Ali ako govori jezikom tvoje duše, onda samo ti možeš da razumeš. A ovu posetu češ platiti i svakom slučaju.

"Opet neki trik", pomisli mladič. Ipak je rešio da rizikuje. Pastiri se uvek izlažu riziku zbog vukova ili zbog suše, a upravo je zbog toga pastirski život uzbudljiv.

- Uonio sam isti san dva puta uzastopce - reče. - Sanjao sam kako se nalazim na jednom pašnjaku sa svojim ovcama i kako se iznenada pojavljuje jedno dete i počinje s njima da se igra. Ne volim kad mi se neko meša s ovcama, one se boje nepoznatih. Ali desa uvek iteji sa životinjama i one ih se nikad ne uplaše. Ne znam zašto. Ne znam otkud životinje znaju kog su ljudi uzrasta.

- Vрати se svome snu - reče starica. - Ostavila sam šerpu na vatri. Osim toga, imaš talo para i ne mogu ti pokloniti sve svo-e vreme.

- Dete je još neko vreme nastavilo da se igra s ovcama - produži mladič, rotalo se snebivajući. - A onda te je iznenada zgrabilo za ruke i odvelo do egipatskih piramida.

Mladič je talo pričekao da bi proverio da li starica zna šta su egipatske piramide. Ali starica je i dalje čutala.

- Onda, pored egipatskih piramida - ove dve poslednje reči mladič je polako izgovorio kako bi ih starica što bolje čila - dete mi je reklo: "Ako dođeš dovde, pronači češ skriveno ?ago." I i trenutku kada bi krenulo da mi pokaže

25

tačno mesto gde se ?ago nalazi, ja bih se probudio. I oba puta.

Starica je neko vreme čutala. Zatim je ponovo ~ mladiča ga ruke i ročela pomno da ih proučava.

- Ovog puta ti ništa neču naplatiti - reče starica. ~ hoću deseti deo ?aga, ukoliko ga nađeš.

Mladič se nasmeja. Od sreče. Znači, uštedeče ono novca što ima zahvaljujući snu i kome je reč o skrivi ?agi! Staricaje sigurno Ciganka - a Cigani su budal - Protumači mi onda taj san - zatraži mladič.

- Prvo se zakuni. Zakuni se da češ mi dati deseti ?aga ga ono što či ti reči.

Mladič se zakleo. Starica je zahtevala da zakletva novi okrenut slici Svetog Isusovog Srca.

- To je san koji pripada govoru ovoga sveta - reče - Mogu da ga protumačim, tada je to veoma teško. ~ toga smatram da imam pravo na ideo i onome što b pronašao.

A tumačenje je sledeče: treba da odeš do egipa piramida. Nikada ga njih nisam čila, ali ako ti je to poka jedpo dete, to znači da one postoje. Tato češ pronači t i postačeš bogat.

Mladič se iznenadio, a zatim i razljutio. Zbog ovoga morao ni da dolazi do starice. Ipak, prisetio se da morati ništa da joj plati.

- Zbog ovog nije trebalo da gubim vreme - reče s - Zato sam ti i kazala da je tvoj san težak. Jednost stvari su i najneobičnije i samo mudraci uspevaju s sagledaju. Pošto nisam učena, moram da znam i d veštine, kao što je gledanje i dlan.

26

- A kako da stignem do Egipta?

~ Ja samo tumačim snove. Ne itet da ih pretvorim i stvarnost. Zbog toga moram da živim od onoga što mi pruže toje čerke.

- A šta ako pe stignem do Egipta?

- Onda či ja ostati bez nagrade. Neče mi to biti prvi put.

I starica više nije rekla ništa. Zamolila je mladiča da ode, jer je s njim već izdangubila.

Ž * *

Mladič je izašao razočaran i rešen da više nikada ne poveruje i snove. Setio se da ima još štošta da posvršava: otišao je do magaze da nabavi nešto hrane, zamenio je svoju knjigu za jednu de?ji i seo na jednu klupu na trgu da bi probao novo vino koje je kupio. Bila je vrućina, a vino, nekim nedokučivim čidot, uspevalo je da ga talo rashladi. Ovce su ostale na ilagi i grad, i toru jednog od njegovih novih prijatelja. Imao je mnogo, ~ oznanika i tom kraju - i zbog toga je i voleo da putuje. Covek neprestano stiče nove prijatelje, a nije prinucjen da bude s njima iz dana i dan. Kada vidamo stalno ista lica - a to se uvek dogadalo i semeništu - na kraju ona postaju deo našeg života. A kada postanu deo našeg života, onda žele i da nam ga izmene. I ako ne bude ro njihovom, nije im pravo. Jer svaki čovek ima tačnu predstavu kako bi trebalo da živimo svoj život.

A nikad nemaju rojta kako treba da prožive sopstveni život. Kao i ona starica koja nije itela da pretvara snove i stvarnost.

27

Rešio je da još talo sačeka da se sunce pri?iži smig ra da opda potera ovce i rolje. Uskoro će se ponovo sg s trgovčevom čerkom.

Roćeo je da čita knjigu koju je dobio od paroha Ta~ Bila je to debela knjiga i kojoj se već na prvoj stra govorilo o nekoj sahrani. Osim toga, imena ličnosti bil, strahovito zamršena. Pomislio je: ako jednog dapa b pisao knjigu, postepeno će uvoditi likove i priču k čitaoci ne bi bili prinudeni da odjednom pamte mn imena.

Kada je uspeo da se usredsredi na čitanje -a tekstje ler jer je govorio o sahrani ro snegu, što nije davalo g osećaj hladnoće rod ogromnom vrelinom sunca - je starac sede do njega i započe razgovor.

- Šta to oni rade? - upita starac pokazujući prema dima na trgu.

- Gledaju svoja posla - suvo odgovori mladič i nas da se pravi daje gadi?jen i čitanje. U stvari, razmišlja kako će šištati ovce i prisustvu trgovčeve čerke i kako č ona uveriti daje op i stanju da obavlja zanimljive poslc Ti scenuje zamišljao već mnogo puta; svaki putje devc bila zadivljena njegovim objašnjenjem da ovce treba d: šištaju od repa prema glavi. Takođe je pokušavao da se nekih lepih priča koje će joj pričati dok šišta ovce. Već tih priča pročitao je i knjigama, ali će ih joj ispričati da ih je lično doživeo. Ona to nikad neće otkriti, jer itela da čita.

Starac je, međutim, bio uporan. Rekao je kako je t ran, kako je žedan i zatražio je gutljaj vina od tlad Mladič ti je pružio mešinu i nadi da će se starac smi:

28

Ali starac je hteo da razgovara ro svaku cenu. Upitao je mladiča kakvu knjigu čita. Ovaj pomisli da bude grub i da ode na drugu klupu, ali od osa je naučio da treba poštovati starije. Tako je pružio knjigu starcu i to iz dva razloga. Prvo, zato što nije iteo da izgovori naslov, a drugo, ukoliko se ispostavi da starac ne ite da čita, sam će se preme' stiti na dru~u klupu da bi izbegao poniženje.

- Nttt... - reče starac razgledajući knjigu sa svih ' strana, kao da je reč o nekom čudnom predmetu. - Knjiga je značajna, ali je mnogo dosadna.

Mladič se iznenadio. Starac ne samo daje iteo da čita, nego je već pročitao tu knjigu. A ako je knjiga dosadna kako je on tvrdio, imao je još vremena da je zameni za neku drugu.

-To je knjiga koja govori o nečemu što skoro sve knjige govore - nastavi starac. - Govore o nesposobnosti ljudi da odaberu sopstvenu sudbinu. A na kraju uspeva čitaoca da natera da poveruje i najveću laž na svetu.

* * *

-A kojaje to najveća laž na svetu? -upita iznenadeno mladič.

- Evo ovako: i određenom trenutku našeg postojanja, gubimo kontrolu nad sopstvenim životom i prepuštamo se sudbini. Eto to je ta najveća laž na svetu.

- Meni se to nije desilo - reče mladič. - Želeli su da postanem sveštenik, a ja sam rešio da budem pastir.

- To je već bolje - reče starac. - Zato što voltš da putuješ.

29

"Pogodio je šta mislim", primeti mladič. Stara~ međuvremenu prelistavao debelu knjigu ne pokazuju najmanju nameru da ti je vrati. Mladič je primetio starac čudno obučeni; kao da je bio Arapin, što i ovop nije bila retkost. Afrika se nalazi na svega nekoliko : Tarife; trebalo je samo ladot preči nevelik more građu su se često pojavljivali Arapi kupujući raznu izgovarajući čudne molitve više puta na dan.

- Odakle ste? - upita. - Odsvuda.

- Niko ne može biti odsvuda - reče mladič. - J pastir i nadem se pa mnogo mesta, ali potičem iz j jedinog mesta, iz jednog grada nadomak jednog staro~ka. Tato sam se rodio.

- Onda možemo reći da sam se ja rodio i Salem Mladič nije znao gde se nalazi Salem, ali ga je bi da pita. Ostao je još neko vreme gledajući prema trgi je išao tamo-amo i svi su izgledali veoma zauzeti.

- A kakav je Salem? - upita mladič pokušavajući pronade neku nit.

- Kakav je uvek i bio.

Ovo ti još uvek ništa nije govorilo. Jedino je g~ se Salem pe nalazi i Andaluziji. U protivnom, već upoznao.

- A šta vi radite i Salemu? - bio je uporan.

- Šta ja radim i Salemu? - starac se prvi put nasmeja. - E ra ja sam kralj Salema!

Ljudi svašta izvaljuju, pomisli mladič. Ponekad je ostati s ovcama, koje čute i samo traže hranu i vodu možda bolje biti s knjigama koje pričaju neverovatne

30

ali samo i trenucima kada ljudi žele da ih čiji. Ali kad se razgovara s ljudima, oni ponekad tako nešto izjave da prosto više ne znamo kako da nastavimo razgovor.

- Moje ime je Melkisedek - reče starac. - Koliko imaš ovaca?

- Dovoljno - odgovori mladič. Starac je isuviše zabadao nos i njegov život.

- Dakle, imamo rro?et. Ne mogu ti pomoći sve dok budeš smatrao da imaš dovoljno ovaca.

Mladič se naljuti. Nije tražio rotoč. Upravo je starac bio taj koji je tražio vino, knjigu i razgovor.

- Vratite mi knjigu - reče. - Moram da idem ro svoje ovce i da nastavim put.

- Daj mi deseti deo od svog stada - reče starac. - A ja či te naučiti kako da stigneš do skrivenog ?aga.

Dečak se ponovo seti svoga sna i iznenada ti riče pred očima. Starica ti nije ništa naplatila, ali starac - koji je možda njen muž -pokušava da od njega izvuče mnogo više novca i zamenu za nepostojeće obaveštenje. Mora da je i starac bio Ciganin.

Pre nego što mladič išta prozbori, starac se saže, uze jedan o?utak i roče njime da piše ro peščanom tlu trga. U trenutku kada se sagnuo nešto je tako snažno zasijalo s njegovih grudi da je skoro zaslepilo mladiča. Ali starac je taj sjaj, pokretom isuviše hitrim za svoje godine, brzo zaklonio ogrtačem. Mladičeve oči su se oporavile od ?eska i on je uspeo da razazna šta je to starac napisao.

Na pesku trga ovog malog grada pročitao je imena svog osa i svoje majke.

Pročitao je priču o svom životu sve do

31

tadašnjeg trenutka, dečakčke nestašluke, hladne noći i ništu. Pročitao je i ime trgovčeve čerk~, koje inač znao: Pročitao je o takvim stvarima koje nikada niko: bi ispričao, kao što je onaj dap kada je ukrao očevu da bi lovio jelene, ili o svom prvom i usamljeničkon sualnom iskustvu.

ž * *

"Ja sam kralj Salema" rekao je starac.

- Zašto jedan kralj razgovara sa običnim pastir upita mladič postiden i zadivljen.

- Za to ima više razloga. Ali, recimo da je najvažr što si imao snage da ostvariš svoju Ličnu Legendu. Mladič nije znao šta je to Lična Legenda.

- To je ono što si uvek želeo da činiš. Svi ljudi, i mladosti, znaju šta je

njihova Lična Legenda.

U tom životnom gazdo?ji sve je jasno, sve je ts i tada se ljudi ne boje da sanjaju i požele sve što bi da gade i životu. Međutim, što više vreme odmiče, tajanstvena sila nastoji da dokaže da je nemoguće os~ Ličnu Legendu.

Mladiču se učinilo da starčeva priča nema mnogo sla, ali je ipak hteo da sazna kakve su to "tajanstvene Trgovčeva čerka će biti zadivljena kada joj o tome pričao.

- To su naizgled gle sile, ali ti i stvari govore ka ostvariš svoju Ličnu Legendu. One ti pripremaju ~ volju, jer na ovoj planeti postoji jedna velika istina obzira ko si i šta radiš, kada stvarno nešto želiš to gt

32

je ta želja nastala i Duši Vaseljene. To je tvoja misija na zemlji.

- Čak i kad samo želiš da putuješ? Ili da se oženiš čerkom trgovca tkaninama?

- Ili da tražiš riznicu s ?agot. Duša Sveta hrani se ličnom srećom ljudi. Ili nesrećom, zavišću, ljubomorom. Jedina čovekova obaveza jeste da ostvari svoju Ličnu Legendu. Sve je samo jedno.

A kada želiš nešto, čitava Vaseijena se zaveri da ostvariš tu svoju gelji.

Neko vreme su čuteći posmatrali trg i ljide na njemu. Starac je prvi progovorio.

- Zašto čuvaš ovce?

- Zato što volim da putujem.

On uperi prst rgeta jednom prodavcu kokica koji se sa svojim crvenim kolicima nalazio na istom tom trgu.

- I onaj prodavac kokica je želeo da putuje kada je bio mali. Ali odlučio se da kupi kolica i prodaje kokice kako bi godinama štedeo dinar ro dinar. Kada ostari, provešće tesec dana i Africi. On nikada nije shvatio da ljudi uvek imaju uslova da urade opo o četi sanjaju.

- Trebalo je da se odluči da bude pastir - naglas pomisli mladič.

- I op je na to pomišljao - reče starac. - Ali prodavci kokica su ugledniji od pastira. Prodavac kokica ima kuću, dok pastir spava rod vedrim nebom. Ljudi više vole da idaji čerku ga prodavca kokica nego ga pastira.

33

Mladiča je nešto štrechnulo kada je pomislio na trgo čevu čerku. c njenom gradu mora da je postojao ne prodavac kokica.

-Najzad, ono što misle o prodavcima kokica i pastirin ljudima postaje važnije od Lične Legende.

Starac roče da lista knjigu i udubi se i čitanje jed~ stranice. Mladič talo pričeka i prekide ga isto kao što js ovaj njega.

- Zašto vi meni sve ovo pričate?

- Zato što nastojiš da proživiš svoju Ličnu Legendu, upravo pomišljaš da od nje odustaneš.

- I vi se uvek pojavljujete i takvim trenucima?

- Ne uvek i ovom o?iku, ali uvek sam se pojavljiva Ponekad se pojavljujem i o?iku nekog dobrog rešenj neke lere ideje, ali uvek se pojavljujem. c drugim prilik ta, i odsudnom trenutku, olakšavam stvari. I tako redo~ ali većina ljudi to i ne primećuje.

Starac ispriča kako je prošle nedelje bio primoran da nekom kopaču dragog kamenja prikaže i o?iku kamen Korač je sve napustio da bi krenuo i potragu ga smaragč ta. Punih pet godina radio je na jednoj reci i uspeo je s izlomi 999 999 kamenova i potrazi ga jednim smaragdor c tom trenutku kopač je pomislio da odustane, a nedostaja je jedan kamen - još samo JEDAN KAMEN - da bi otkr taj smaragd. Pošto je bio čovek koji je sve stavio pa kocl zbog svoje Lične Legende, starac je rešio da se umeš Pretvorio se i kamen koji se dokotrljao rged noge kopač a ovaj, besan i razočaran zbog pet izgu?jenih godina, d leko je bacio kamen. Ali bacio ga je takvom snagom da,

34

njime razbio drugi kamen koji se polomio i ispod njegovih krhorina ukazao se najlepši smaragd na svetu.

- Ljudi veoma rano saznaju razlog svog postojanja = reče starac s izvesnom gorčinom i pogledu. - Možda zbog toga oni tako rano i odustaju. Ali takav je svet.

Onda se mladič priseti da su razgovor počeli oko skrivenog ?aga.

- I ?aga podižu iz getlje vodeni tokovi, a oni ih i zatrpavaju - reče starac.

- Ako želiš da nešto saznaš o svom ?agi, moraćeš da mi ustupiš deseti deo svog stada.

- A može li deseti deo ?aga? Starac je bio razočaran.

- Ako kreneš obećavši ono što još nemaš, izgubićeš volju da ga stekneš.

Mladič onda ispriča kako je deseti deo ?aga obećao Ciganki.

- Cigani su vešti - uzdahnu starac. - c svakom slučaju, treba da naučiš da sve i životu ima svoju cenu. To upravo i pokušavaju da nas nauče Ratnici Svetlosti.

Starac je vratio knjigu mladiču.

- Sutra, i ovo isto vreme, doteraćeš mi deseti deo svog stada. Ja či te naučiti kako da dospeš do skrivenog ?aga. Dovidenja.

I gatače iza jednog ugla. * * * ,

Mladič je pokušao da čita knjigu, ali više nije uspevao da se koncentriše. Bio je uzburdan i napet, jer je znao da starac govori istinu. Otišao je do prodavca kokica, kupio kesicu kokica, dok je usput razmišljao da li treba da ti

35

ispriča starčevu priču. "Ponekad treba pustiti da voda ; teče", pomisli mladič i ne reče ništa. Kad bi ti nešto re prodavac kokica bi puna tri dana razmišljao o tom ostavi sve, a već se toliko bio navikao na svoja kolica Hteo je prodavca kokica da poštedi muka. Besc hodajući gradom stigao je do luke. Ti se nalazila j zgradica i na njoj prozorče gde su se kupovale putne 1~ Egipat se nalazi i Africi.

- Šta ste želeli? - upitao je čovek iza šaltera.

- Možda sutra - reče mladič udaljujući se. "Kad< prodao samo jednu ovcu, mogao bih stići na drugu s~ moreuza." Od te pomisli hvatao ga je strah.

- Evo još jedne sanjalice - reče službenik svom moćniku dok se mladič udaljavao. - Ni taj nema ra~ put.

Dokje stajao ispred šaltera, mladič se setio svojih o i uplašio se pri pomisli da im se vrati. Pune dve godi učio kako se gaje ovce; iteo je da ih šiša, da bri ovcama koje su zanele, da ih štiti od vukova. Poznav sva rolja i ispaše Andaluzije. Znao je pravu cenu pri`k vini ili prodaji svake od svojih životinja.

Rešio je da se dužim putem vrati do tora svog prija I ovaj gradje imao zamak i on odluči da se popne kame rampom i sedne na neki zid. Odozgo je mogao da Afriku. Neko ti je jednom objasnio da su otuda ; Mavari koji su toliko godina bili okupatori skoro č Španije. Mladič je mrzeo Mavare. Oni su sa sobom d~ i Cigane.

Odozgo je mogao da vidi i skoro čitav grad, uključ~ i trg na kom je razgovarao sa starcem.

36

"Proklet bio čas kad sam sreo tog starca", pomisli on. Samo je išao da potraži neku ženu koja tumači snove. Ni žena ni starac nisu pridavali nikakav značaj činjenici da je on pastir. Bile su to usamljene osobe koje više nisu verovale i život i~koje nisu shvatale da se pastiri na kraju krajeva vezuju ga svoje ovce. Svaku ovcu je poznavao do tančina: znao je koja čora, koja će se ojagnjiti kroz dva meseca i koje su bile najlenje. Takođe je znao kako ih treba šišati i kako klati. Ako odluči da krene, one će patiti.

Ročeo je da duva neki vetar. Poznavao je taj vetar: ljudi su ga zvali vetar Levanta, jer su s njim takođe došle horde nevernika. Sve dok nije upoznao Tarifu nije ni pomišljao daje Afrika tako ?igi. To je predstavljalo veliku opasnost: Mavari su mogli ponovo da navale.

Vetar je ročeo da duva sve jače. "Sada sam između ovaca i ?aga", razmišljao je mladič. Morao je da se odluči između nečega na šta se navikao i nečega što bi voleo da ima. Tije bila, naravno, i trgovčeva čerka, ali ona nije bila toliko važna koliko ovce, pošto od nje nije zavisio. Bog zna da li ga se ona uopšte i seča. Bio je ubeden da ona ne bi ni primetila kad se ne bi pojavio kroz dva dana, jer njoj su svi dani bili jednaki, a svi dani postanu jednaki onda kao ljudi prestanu da primećuju lere stvari koje im se dešavaju kad god sunce prelazi svoj nebeski put.

"Ostavio sam osa, majku, zamak i svom gradu. Oni su se na to navikli, a i ja sam se navikao. Takode će se i ovce naviči na toje odsustvo", pomisli mladič. Odozgo je rogledao prema trgu. Prodavac je i dalje prodavao kokice. Jedan mladi par seo je na klupu na kojoj je on razgovarao sa starcem i dugo se ljubio.

37

"Prodavac kokica", reče on i sebi, ne dovršivši re~ si, jer je s Levanta ročelo još snažnije da duva i onje za osečajući vetar na licu. Taj vetar je doneo Mavare, ~ tačno, ali takode je donosio miris pustinje i žena koje feredžu. Donosio je znoj i snove ljudi koji su jednog ~ krenuli i potragu ga nepoznatim, ga zlatom, ga avantug - i ga piramidama. Mladič ~e ročeo da zavidi vetn slobodi i shvatio da bi i on mogao da bude takav. Ništ nije sprečavalo, osim njega samoga. Ovce, trgovčeva čE rolja Andaluzije, bili su samo epizode njegove Lične gende.

* * *

Narednog dana mladič je sreo starca oko podne. V~ je sa sobom šest ovaca.

- Iznenaden sam - reče on. - Moj prijatelj je od otkupio ovce. Rekao mi je da je celog života sanjac postane pastir, a to je bio dobar znak.

- Uvek je tako - reče starac. - Nazovimo to Povc Početak. Ako sedneš da igraš karte prvi put, dobičeš sl sigurno. Početnička sreča.

- A zašto?

- Zato što život želi da proživiš svoju Ličnu Legen Zatim je ročeo da razgleda onih šest ovaca i otkri~ je jedna čopava. Mladič objasni da to nije bitno, jer je bila jedna od najpametnijih i davala je dosta vune.

- Gde se nalazi ?ago? - upita.

- Blago se nalazi i Egiptu, ?igi Piramida.

Mladič uzdrhta. Starica ti je isto rekla, ali ti ništ to nije naplatila.

38

- Da bi stigao tamo, moračeš da pratiš znakove., Bog je na svetu obeležio put kojim svaki čovek treba da ide. Treba samo pročitati ono što je on za tebe napisao.

Pre nego što je mladič uspeo išta da kaže, jedna leptirica roče da leti između njega i starca. Setio se svog dede; kada je bio dete, deda tije rekao da su leptirice znak sreče. Kao i zrikavci, cvrčci, mali sivi gušteri i detelina s četiri lista.

- Tako je - reče starac, koji je iteo da čita njegove misli. - Upravo tako kako te je učio tvoj deda. To su znaci. Zatim je starac raširio ogrtač koji ti je pokrивao grudi.

Prizor je zadivio mladiča. Setio se sjaja koji je primetio prethodnog dana. Starac je imao grudnjak od masivnog zlata ukrašen dragim kamenjem.

On je zaista bio kralj. Sigurno se tako prurušavao da bi izbegao razbojнике.

- Uzmi - reče starac, vadeći iz zlatnog grudnjaka jedan beli i jedan crni kamen. -Zovu se Urim i Tumim. Crni znači "da", a beli znači "ne". Poslužiče ti kada ne uspeš da prepoznaš znakove. Ali uvek moraš da postaviš konkretno pitanje.

Ali, uopšte uzevši, nastoj dasam donosiš odluke. Blago se nalazi kod Piramida i ti si to već znao; ali morao si da daš šest ovaca da bih ti ja pomogao da doneseš odluku.

Mladič je stavio kamenčiče i bisage. Ubuđuče će sam donositi odluke.

-Ne zaboravi daje sve samo jedna celina. Ne zaboravi na jezik znakova. A, naročito, ne zaboravi da ideš do kraja svoje Lične Legende.

Ipak, da ti prethodno ispričam jednu tali priču.

39

Neki trgovac poslao je svog sina da kod najmudt svih ljudi nauči Tajnu Sreče.

Mladič je punih četrdes hodao kroz pustinju sve dok nije stigao do jednog zamka na vrhu planine. Tije živeo Mudrac kojeg je tražio.

Umesto da naide na svetog čoveka, naš junak , dutim, ušao i jednu salu kojaje vrvela od ljudi; trg~ ulazili i izlazili, neki ljudi su razgovarali ro ugl jedan mali orkestar je svirao prijatne melodije, a tu i bogata trpeza ripa najukusnijih jela iz tog kraja Mudrac je razgovarao sa svima i mladič je morao da dva sata dok je došao red na njega.

Mudrac je pažljivo saslušao razloge mladičeve ali ti reče da i ovom trenutku nema vremena objasniti šta je to Tajna Sreće. Preporučio ti je da se ~ ro njegovoj palati i da se vrati kroz dva sata.

- U međuvremenu bih te nešto zamolio - dodadg rac, pružajući mladiču kašičicu ga čaj i koju je kan kapi ilja. - Dok budeš hodao, nosićeš ovu kašičicL tojačeš da se ilje ne prospe.

Mladič je ročeo da se penje i silazi stepenicama stalno motreći na kašičicu. Posle dva sata vratio . Mudraca.

- Dakle - upita Mudrac - jesi li video persijske i tojoj trpezariji? Jesi li video vrt koji je najveći L tedi baštovanima punih deset godina uredivao? primetio prekrasne pergamente i tojoj bi?ioteci?

Mladič je posramljeno priznao da nije video ništ gova jedina briga bilaje da ne prospe one dve kapi il ti je Mudrac poverio.

40

- Onda se vrati i upoznaj čudesa mog sveta - reče Mudrac. - Ne možeš imati poverenja i čoveka, ukoliko ne poznaješ njegov dot.

Sada već smireniji, mladič uze kašičicu i ponovo krenu i šetnju palatom, ovog puta obračavajući pažnju na sva umetnička dela koja su visila sa tavanice i ro zidovima. Razgledao je vrtove, okolne planine, primetio nežne cvetove i ukus s kojim je svako umetničko delo postavljeno na pravo mesto. Vrativši se kod Mudraca, potanko ti je prepričao sve što je video.

- Ali gde su one dve kapi ilja koje sam ti poverio? upita mudrac.

Pogledavši i kašičicu, mladič primeti da ih je prosuo. - Eto, to je jedini savet koji mogu da ti dat - reče Najmudriji od Mudrih. - Tajna sreće sastoji se i tome da posmatraš sva čida ovoga sveta, ali da nikad ne zaboraviš ni na one dve kapi ilja i kašičici.

Mladič je čutao. Shvatio je priču starog kralja. Pastir voli da putuje, ali nikad ne zaboravlja svoje ovce.

Starac pogleda i mladiča i sklopljeri ih ruku napravi nekoliko čudnih pokreta iznad njegove glave. Zatim pokupi ovce i ode svojim putem.

* * *

Iznad malog grada Tarife postoji jedna stara mavarska tvrđava i ko sedne na njene zidine može da vidi jedan trg, jednog prodavca kokica i jedno parče Afrike. Melkisedek, kralj Salema, seo je na zidine tvrđave tog popodneva i osetio vetar Levanta na licu. Ovce su nervozno skakutale

41

pred njega, plašeći se novog gospodara i uzbuder tolikih promena. Njimaje jedino bilo stalo do hrane

Melkisedek je posmatrao mali brod koji je isplo iz luke. Nikada više neće videti onog mladiča, kao video ni Avrama, pošto ti je naplatio desetak. M~ sve je to bilo njegovo delo.

Bogovi ne treba da imaju želje, jer bogovi nemaj~ Legendu. Ipak, kralj Salema je i dnu duše poželeo ~ dič uspe.

"Šteta što će mi brzo zaboraviti ime", pomisli. "' je da ti ga ponovim više puta. Tako, kada bi pričao rekao bi da sam ja Melkisedek, kralj Salema."

Zatim je digao pogled prema nebu, rotalo se "Znam da je to taština nad taštinama, kako Ti reč~ rode. Ali jedan stari kralj ponekad može da bude r Sam ria Sebe."

* * *

"Baš je čudna ova Afrika", pomisli mladič. Sedeo je i nekakvoj krčmi sličnoj ostalim krčm

koje je nailazio i uskim uličicama grada. Ljudi sv neki ogroman čibuk koji je išao od usta do usta. Za vremeje video muškarce kako se drže ga ruke, žene venih lica i sveštenike koji su se peli na visoke i tan i počinjali da pevaju - dok bi se svi oko njih spui kolena i počinjali da udaraju glavom o tle.

"Nevernička posla", reče on i sebi. Kao dete, w seoskoj crkvi višao sliku svetog Jaga lstrebitelja Ma njegovom belom konju, s isukanom sa?jot, dok su ~

42

nogama ležale osobe slične ovima. Mladič se osećao loše i užasno usamljeno.

Nevernici su imali zlokoban pogled.

Osim toga, i žurbi da krene na put onje zaboravio jedan detalj, jedan jedini

detalj koji ga je mogao udaljiti od njegovog ?aga ga duže vreme: i toj zemlji svi su govorili arapski.

Vlasnik krčme pride mladiču i ovaj pokaza na neko piče koje su služili ga drugim stolom. Bio je to nekakav gorak čaj. Mladič je više voleo da pije vino. Ali nije trebalo da zbog toga sada brine. Trebalo je samo da misli na svoje ?ago i na način kako da ga se domogne. Od prodaje ovaca dobio je prilično novca, a mladič je znao daje novac čaroban: ko ima novac nikada nije sam. Uskoro, možda kroz nekoliko dana, biće pokraj Piramida. Jedan starac sa svim onim zlatom na grudima nije morao da laže da bi se domogao šest ovaca. Starac ti je govorio o znakovima. Dok je plovio preko mora, razmišljao je o znakovima. Da, znao je o četi on govori: i vreme dok se nalazio na poljima Andaluzije, navikao se da na zemlji i na nebu pročita kakavje put kojim treba da nastavi. Naučio je tako da izvesna ptica označava da je zmija i ?izini, a da određeni žbun predstavlja znak da se na nekoliko kilometara udaljenosti nalazi voda. Tote su ga ovce naučile.

"Ako Bog tako dobro vodi ovce, takode će voditi i čoveka", pomisli i talo se smiri. Čaj ti se učimo manje gorak.

- Ko si ti? - gači neki glas na španskom.

Mladič oseti ogromno olakšanje. Upravo je razmišljao o znakovima i neko se pojavio.

43

- Otkud ti govoriš španski? - upita.

Pridošlica je bio obučen zapadnjački, ali se ro njegove kože videlo da je iz ovog grada. Bio je manjenjegove visine i njegovih godina.

- Ovde skoro svi govore španski. Nalazimo se na s~ dva sata od Španije.

- Sedi i poruči nešto na toj račun - reče mladič, poruči ga mene jedno vino. Ovaj čaj mi je odvratan.

- U ovoj zemlji nema vina - reče pridošlica. - To vera ne dozvoljava.

Mladič opda ispriča da treba da stigne do Pirarr Skoro je hteo da ispriča i o ?agi, ali ipak odluči da Inače, Arapin bi bio i stanju da ga sebe zatraži jedan da bi ga odveo do tamo. Setio se šta ti je starac gov o ponudama.

- Voleo bih da te tamo odvedeš, ako možeš. M< bih da te uzmem za vodiča i da ti dobro platim.

- Znaš li kako se može tamo stići?

Mladič je primetio da se vlasnik krčme pri?ižio pažl slušajući razgovor.

Njegovo prisustvo ti je smetalo. našao je vodiča i nije hteo da propusti tu priliku.

- Treba da predeš preko sele Sahare - reče pridoš - A ga to nam treba novca. Interesuje te da li imaš d~ ljno novca.

Mladiču se ovo pitanje učinilo č~nim. Ali oslanja pa starca, a starac ti je govorio da kada nešto stv, želimo, Vaseljena je uvek naklonjena.

Izvadio je novac iz džepa i pokazao ga pridošlici. ` nik bara takode pride i pogleda. Obojica izmeniše nekc reči na arapskom. Izgledalo je da je vlasnik bara ljut.

44

- Najdeto - reče pridošlica. - On ne želi da ostanemo ovde.

Mladič je osetio olakšanje. Ustao je da plati račun, ali ga je gazda zgrabio i ročeo nešto uzbuđeno da ti govori. Mladič je bio snažan, ali nalazio se i stranoj zemlji. Ali njegov novi prijatelj odgurnu vlasnika bara i povuče tladiča napolje.

- On je hteo tvoj novac - reče. - Tanger nije isto što i ostatak Afrike. Ovo je luka, a i lukama uvek ima mnogo lopova.

Mogao je da se pouzda i svog novog prijatelja. Rotogao ti je i jednom kritičnom trenutku. Izvadio je novac iz džepa i prebrojao ga.

- Več sutra možemo stići do Piramida - reče onaj tomak, uzevši od njega novac.

- Ali treba da kupim dve kamile.

Hodali su tako uskim ulicama Tangera. Na svakom uglu su se nalazile šatre s raznolikom robom. Stigoše najzad nasred jednog velikog trga na kojem je bila pijaca. Ti se nalazilo na hiljade ljudi koji su se pogadali, prodavali, kupovali, povrče izmešano s jataganima, čilimi sa svim vrstata lila. Ali mladič svog novog prijatelja nije ispuštao iz vida. Na kraju krajeva, kod

njega je bio sav njegov novac. Pomisli da ti ga zatraži natrag, ali ti se učinilo da bi to bilo neučtivo. Još nije poznao običaje strane zemlje i kojoj se našao.

"Dovoljno je da ga držim na oku", reče i sebi. Bio je snažniji od njega. Iznenada, usred čitave te gužve, ukazala se najlepša sa?ja koju su njegove oči ikada videle. Korice su bile

45

posrebrene, a crna drška ukrašena dragim kamenjem. dič obeča sebi da će kupiti tu sa?ji kada se vrati iz E

- Pitaj gazdu pošto je - reče prijatelju. Ali shvati zaneo samo dve sekunde gledajući i sa?ji.

Srce ti se smanjilo kao da su ti se grudi izn~ skupile. Vojao se da pogleda i stranu jer je znao na ; naiči. Oči su ti još nekoliko trenutaka ostale uperem ta leroj sa?ji, dok nije skupio hrabrost i okrenuo se

Oko njega je bila pijaca, ljudi koji su dolazili i od vikali i kupovali, tepisi pomešani s lešnicima, zelena ~ s bakarnim poslužavnicima. Ljudi koji su se ro uli držali ga ruke, žene rod velom, miris neobične hra nigde, ali baš nigde nije bilo lica njegovog kompanjo

Mladič se još ponadao da su se slučajno izgubili lučio je da ostane na istom mestu nadajući se da će se vratiti. Nešto talo kasnije, neki tip se rora na jeds onih kula i roče da peva; svi koji su se tu zatekli kl~ na kolena, počеше da udaraju celot o getlji, takode ~ juči. Posle toga, poput mrava, počеше da rasklap~ju š da odlaze.

I sunceje ročelo da odlazi. Mladičje dugo gledao : sve dok se nije sakrilo iza belih kuća koje su okružival Rade ti na pamet da kad se sunce tog jutra radalo, još bio na drugom kontinentu, bio je pastir i imao je š~ set ovaca, kao i susret zakazan s jednom devojkom. J je znao sve šta će se desiti dok bude hodao poljima.

Medutim, sada, kada je sunce zalazilo, on se nala jednoj drugoj zemlji, gde čak nije mogao da razume ni

46

kojim se govorilo. Više nije bio pastir i nije imao ništa, čak ni novca da se vrati natrag i sve počne iz početka.

"Sve to između izlaska i zalaska sunca", pomisli mladič. I sažali se na sebe, jer ponekad se stvari i životu menjaju za tren oka, pre nego što čovek stigne da se navikne na njih.

Sramota ga je bilo da zaplače.. Nikada nije plakao ni pred svojim ovcama.

Medutim, pijačni trg je bio prazan, a on se nalazio daleko od otadžbine.

Mladič je zaplakao. Zaplakao je, jer je Bog bio nepravedan i na taj način je uzvraćao osobama koje su verovala i svoje snove. "Dok sam bio s ovcama, bio sam srećan i swda oko sebe širio sam tu sreću. Čim bi te neko ugledao, lero bi te primio.

Ali sada sam tužan i nesrećan. Šta či sad? Biću pun gorčine i neću imati poverenja i ljide, jer teje jedan čovek izdao. Mrzeću sve one koji su pronašli skriveno ?ago, jer ja svoje nisam pronašao. I stalno či nastojati da sačuvam ono talo što imam, jer sam isuviše malen da bih obuhvatio svet."

Otvorio je bisage da pogleda šta ima i njima; možda je ostalo nešto od hrane koju je jeo na brodu. Ali samo je našao debelu knjigu, ogrtač i dva kamenčića koje tije dao starac.

Ugledavši kamenčiče, osetio je ogromno olakšanje. Šest ovaca je zamenio za dva draga kamena izvadena iz jednog zlatnog oklopa. Mogao je da proda kamenčiče i kupi kartu za povratak. "Sada či biti pametniji", pomisli mladič, vadeći kamenčiče iz bisaga da bi ih sakrio i džep. Ovo je bila

47

luka, a jedina istina koju tije onaj čovek rekao; svaka luka uvek puna lopova. Sada je takode shvatio uznemirenost vlasnil pokušavao je da ti objasni da ne veruje onom čs sam kao svi ljudi; gledam na svet onako kako bil se stvari odvijaju, a ne onako kako se one stvarno s

Razgledao je kamenčiče. Pažljivo je dodirivac njih, osećajući njihovu temperaturu i glatku rot su bili njegovo ?ago. Od samog dodira osetio se Oni su ga podsećali na starca.

"Kada poželiš nešto, sela Vaseljena će se zav želju ostvariš", rekao ti je~starac.

Hteo je da shvati kako to može da bude istin< se na jednom praznom pijačnom trgu, bez prebije džepu i bez ovaca koje bi čuvao te noći. Ali kan bili dokaz da je zaista sreo kralja - jednog kral znao seli priču o njemu, znao je ga pušku njego ga njegovo prvo seksualno iskustvo.

"Kamenčići služe ga pogadanje. Zovu se c mim." Mladič vrati kamenčiće i torbu i reši se d probu. Starac ti je rekao da postavlja jasna r kamenčići služe samo onima koji znaju šta hoće.

Mladič onda zapita da li ga još uvek štiti starč slov.

Izvukao je jedan kamenčić. On je značio "da" "Noći li pronači svoje ?ago?", upita mladič. Gurnuo je ruku i bisage i taman je hteo da i2 od njih, kad oba kamenčića ispadoše kroz jedn Mladič nikada nije primetio da su ti bisage 1 Sagnuo se da pokupi Urim i Tumim i da ih pono~

48

torbu. Kada ih je ugledao na tlu, međutim, i glavi ti sinu druga rečenica.

"Nauči da poštuješ i pratiš znakove", rekaoje stari kralj. To je znak. Mladič se nasmeja samom sebi. Zatim je podigao kamenčiće i ponovo ih stavio i bisage. Nije ni pomišljao da zašije rupu - kamenčići su tuda mogli da propadnu kad god to požele. Shvatio je da ima nek~h stvari koje ljudi pe smeju da pitaju -da ne bi pobešli od sopstvene sudbine. "Obećao sam da či sam donositi svoje odluke", reče sam sebi.

Ali kamenčići su ti rekli daje starac i dalje uz njega i to ti dade više samopouzdanja. Ponovo je pogledao prema praznoj pijaci i nije osetio ranije očajanje. Nije to bio strani svet; bio je to novi svet.

Jer, na kraju krajeva, on je zapravo i želeo da upozna nove svetove. Čak i ako nikad ne stigne do Piramida, on je već stigao znatno dalje nego bilo koji od pastira koje je poznavao. "Ah, kad bi oni samo znali da na svega dva sata vožnje brodom postoji toliko različitih stvari."

Novi svet ukazivao se pred njim i o?iku prazne pijace, ali onje već video taj trg prepun života i nikad ga više neće zaboraviti. Setio se sa?je - skupo ga je koštalo to što je talo gledao i nju, ali do tada ništa slično nije video. Iznepada je osetio da na svet može gledati kao sirota žrtva jednog lopova ili kao avanturista koji traži skriveno ?ago.

"Ja sam avanturista koji traži ?ago", pomisli pre nego što će, iscrpljen, zaspati.

* * *

49

Probudio gaje neki čovek tapšući ga ro ledima. je nasred pijace, a život pa njoj upravoje ponovo pi

Pogledao je oko sebe tražeći svoje ovce i shvati nalazi i drugom svetu. Umesto žalosti osetio je sre~ više morao da ide i potragu za vodom i hranom; t da nastavi potragu ga ?agot. Nije imao ni prebije i džepu, ali ti je ostala vera i život. Prethodne v odlučio da bude avanturista sličan ličnostima iz knji je imao običaj da čita.

Krenuo je trgom bez žurbe. Trgovci su podiza pomogao je jednom kolačaru da podigne svoju. Na kolačara bio je drugačiji osmeħ: bio je radostan, prema životu, spreman da započne još jedan ler rac Bioje to osmeħ koji gaje na neki način podsećao t onog starog i tajanstvenog kralja kojeg je upoznao kolačar ne pravi kolače zato što želi da putuje ili štć se oženi čerkom nekog trgovca. Ovaj kolačar pravi zato što to voli ", pomisli mladič, primetivši da može isto što i starac - da zna da li je neki čovek ?igi ili od svoje Lične Legende. Trebalo gaje samo pogleda je lako, a nikada to nisam primetio."

Kada su podigli šatru, kolačar ti pruži prvi ko je napravio. Momak gaje sa zadovoljstvom rojeo, z i nastavio svojim putem. Kada se talo udaljio, pri da su šatru podigle jedna osoba koja je govorila a druga španski.

A savršeno su se razumeli.

"Postoji jezik koji je iznad reči", pomisli mladi~ sam to isprobao s ovcama, a sada to isto činim i s ljt

50

Učioje mnoge nove stvari. Stvari kojeje već bio iskusio a koje su ipak bile

nove, jer su ti promakle, neopaženo. A nije ih bio svestan zato što se navikao na njih. "Ako naučim da tumačim taj jezik bez reči, uspeću da rastumačim i svet."

"Sve je samo jedno", rekao je starac.

Rešio je da bez žurbe i bez nervoze krene uličicama Tangera: samo će tako uspeti da primeti znakove. To je zahtevalo veliko strpljenje, ali toje prva osobina koju jedan pastir stiče. Još jednomje primetio da i ovom stranom svetu primenjuje isti nauk koji je naučio od ovaca.

"Sve je samo jedno", govorio je starac.

* * *

Prodavac Kristala posmatrao je radanje dana i osetio istu zebnju koja gaje obuzimala svakog jutra. Več skoro trideset godina nalazio se na istom mestu, i radnji na vrhu jednog brega, gde su retko prolazili kupci. Sada je bilo kasno da se promeni bilo šta: jedino što je naučio i životu bilo je kupovanje i prodaja kristala. Jedno vreme su mnogi znali za njegovu radnju: arapski trgovci, francuski i engleski geolozi, nemački vojnici džepova punih para. c to doba prodavanje kristala predstavljalo je veliku avanturu i on je pomišljao kako će postati bogat i da će imati mnogo lepih žena oko sebe kada ostari. Vreme je proticalo, a i grad se menjao. Seuta je rasla brže nego Tanger, a trgovina je promenila pravac. Susedi su se odselili, a na bregu je ostalo svega nekoliko radnji. Niko se neće penjati na brdo zbog nekoliko dučana.

51

Medutim, Prodavac Kristala nije imao izbora. Ri trideset godina proveo je kupujući i prodajući predmete kristala i sada je bilo isuviše kasno da bilo šta promeni.

Čitavo jutro proveo je posmatrajući mali promet na i ci. To je već godinama radio i već je znao navike s~ prolaznika. Svega nekoliko minuta pred ručak jedan tl stranac je zastao pred njegovim izlogom. Bio je pristo obučen, ali iskusno oko Prodavca Kristala primetilo je je bez novca. Zato je odlučio da ide i sačeka nekol trenutaka dok se mladič ne udalji.

* * *

Na vratima je stajao natpis da se i ovoj radnji gov~ razni jezici. Mladič je ugledao čoveka iza tezge.

- Ako biste mi dozvolili, ja bih obrisao ove čaše - r~ mladič. - Ovakve kakve su niko neće poželeti da ih kul Čovek je gledao ne rekavši ni reči.

- Za uzvrat, platićete mi jedan obrok.

~ovek je i dalje čutao i mladič oseti da treba da don odluku. c bisagama ti je bio ogrtač, koji ti neće tret i pustinji. Izvadio ga je i ročeo njime da briše čaše međuvremenu udoše dve mušterije i kupiše nešto krista

Kada je sve obrisao, zatražio je od prodavca tanjir hra - Idemo da ručamo - reče Prodavac Kristala.

Stavio je neki natpis na vrata i otišli su do jednog ta: lokala na vrhu brda. Tek što su seli za jedini sto koji se nalazio, Prodavac Kristala se nasmeja.

- Nije trebalo ništa da se čisti - reče. - Ro Kuranu sv~ je dužan da nahrani gladnog.

- Zašto ste te onda pustili da radim? - upita tladig

-Jer su kristali bili prljavi. A i tebi i menije trebalo da glave oslobodimo loših primisli.

Kada su završili s jelom, Prodavac se okrete mladiču: - Želeo bih da radiš u mojoj radnji. Danas su ušla dva kupca dok si ti brisao čaše, a to je dobar znak.

"Ljudi često govore i znacima", pomisli pastir. "Ali ne , shvataju šta govore. Isto kao što ni ja nisam primećivao da već mnogo godina sa svojim ovcama govorim jezikom bez reči."

- Hoćeš li da radiš za mene? - bio je uporan Prodavac. - Mogu da radim do kraja dana - odgovori mladič. Ako treba i ujutru ću očistiti sve kristalne predmete u radnji. Za uzvrat, treba mi novac da bih sutra bio u Egiptu.

Starac se ponovo nasmeja.

- Ako čak i celu godinu budeš čistio moj kristal, ako pored toga dobiješ i dobar procenat od prodaje robe, još ćeš morati da pozajmiš para da bi otišao do Egipta. Od Tangera ' do Piramida ima hiljade kilometara pustinje.

Nastupila je tako duboka tišina, kao da je grad zaspao. Nije više bilo ni bazara, cenkanja trgovaca, ljudi koji su se penjali na minarete i pevali, lepih sa?ji s ukrašenim drškata. Nije bilo više nade ni avanture, starih kraljeva i Ličnih Legendi, ni ?aga ni piramida. Izgledalo je da se seo svet pritajio, jer je učutala mladičeva duša. Nije bilo ni bola ni patnje. Ni razočaranja: samo jedan prazan pogled kroz malena vrata kafane i jedna ogromna želja da umre, da se sve zauvek završi tog istog trenutka. Prodavac je uplašeno pogledao u mladiča. Kao daje sva radost koju je tog jutra video iznenada nestala.

- Mogu ti dati novca da se vratiš i svoju ge reče Prodavac Kristala. Mladič je i dalje čutao. Onda je ustao, ror i igeo svoje bisage.

- Radiču kod vas - reče.

I posle dužeg čutanja, zaključio:

- Treba mi para da kupim nekoliko ovaca.

DRUGI DEO

Skoro mesec dana mladič je radio ga Prodavca Kristala i tim poslom nije bio baš preterano zadovoljan. Prodavac je provodio seo dan gundajući iza tezge, zahtevajući od njega da pripazi na kristalne predmete, da ništa ne slomi. Ali ostao je na poslu, jer je Prodavac bio namčorast starac ali nije bio nepravedan; mladič je dobijao dobru proviziju za svaki komad koji bi prodao i već je uspeo da prikupi nešto novca. Toga jutraje malo računao: ako i dalje nastavi da radi svakog dana, trebaće mu cela jedna godina da kupi nekoliko ovaca.

- Hteo bih da napravim jednu vitrinu za kristal - reče mladič Prodavcu. - Nju bismo mogli postaviti spolja i tako privući i one koji prolaze podnožjem brega.

- Nikada ranije nisam pravio vitrine - odgovori Prodavac. - Ljudi prolaze i očešu se o nju, pa se kristal porazbija. - I toje ovce su mogle da lipšu od zmijskog ijeda dok

smo išli po polju. Ali to je sastavni deo života i ovaca i pastira.

Prodavac usluži jednu mušteriju koja je želela da kupi tri kristalne čaše.

Prodaja tije išla bolje nego ikad, lSao da se vratilo ono doba kada je ova ulica bila jedna od najprivlačnijih i Tangeru.

- Promet se prilično povećao - reče mladiču kada je mušterija izašla. - Zahvaljujući tome mogu bolje da živim,

a i ti češ za kratko vreme ponovo doći do svojih ow više da traži čovek od života?

- Treba samo da sledimo znakove - ote se tla odmah se pokaja, jer Prodavac nikad nije sreo kralj "To se zove Povoljan Početak, početnička sreća život zahteva da svako proživi svoju Ličnu Legendu govorio je starac.

Prodavac je međutim slušao šta mladič govori njegovu prisustvo i radnji bilo je nekakav znak. A 1 dani prolazili, i kako se novac slivao i kasu, on pokajao što je zaposlio Španca. Iako je mladič ga? više nego što bi trebalo, pošto je bio ubeden da se ~ neće nikada povećati, ponudio ti je veliku prov instinktivno je osećao da će mladič uskoro da se vr, ut ovcama.

- Zašto si hteo da upoznaš Piramide? - upita , skrenuo razgovor s vitrine.

- Zato što su mi o njima stalno pričali - reče ? izbegavši da ispiriča svoj san. Sada je ?ago za nje uspomena, uvek bolna, i mladič je izbegavao da ~ misli.

- Ovde nisam sreo nikoga ko bi želeo da prede ~ samo da bi upoznao Piramide - reče Prodavac. - To j ?

gomila kamenja. Mogao bi da izgradiš jednu i i sopsl dvorištu.

- Nikada niste sanjali o putovanjima - reče ~ dočekujući novog kupca koji je ulazio u radnju.

Dva dana kasnije starac se vratio na priču o vitr; ' S8

- Ne volim promene - reče Prodavac. - Ni ja ni ti nismo kao Hasan, bogati trgovac. On ako nešto pogrešno kupi, to ga mnogo ne pogada. Ali nas dvojica smo osuđeni da uvek živimo sa svojim greškama.

"To je tačno", pomisli mladič.

- Zbog čega hoćeš onu vitrinu? - reče Prodavac.

- Želim brže da se vratim svojim ovcama. Treba da iskoristimo dok je sreća na našoj strani i sve učinimo dajoj pomognemo isto kao što ona nama pomaže. To se zove Povoljan Početak. Ili "početnička sreća".

Starac počuta neko vreme. Zatim reče:

- Prorok nam je dao Kuran i pet dužnosti kojih moramo da se pridržavamo dok smo živi. Najvažnija je: Bog je samo jedan. Ostale su: molite se pet puta dnevno, postite ga vreme Ramazana i udelite milostinju siromašnima.

Začutao je. Oči su ti se napunile suzama dok je govorio o Proroku. Bio je usrdan vernik i nastojao je da živi život i skladu s muslimanskim zakonom.

- A koja je peta? - upita mladič.

- Pre dva dana si rekao da nikad nisam sanjao o putovanjima - odgovori Prodavac. - Peta dužnost svakog muslimana jeste da jednom i životu ode na put. Treba da ode, barem jednom i životu, i sveti grad Meku.

Mekaje mnogo dalje od piramida. Kada sam bio mlad, više sam voleo da ono talo novca koji sam imao upotrebim za otvaranje radnje. Mislio sam da će se obogatiti da bih jednog dana otputovao do Meke. Ročeo sam da zaradujem novac, ali nisam mogao nikome da poverim brigu o kristalu jer oje veoma osetljiva roba. Istovremeno sam gledao kako ispred toje radnje mnogi ljudi prolaze idući i pravcu Me

ke. Bilo je bogatih hodočasnika, koji su išli s čitavo tom slugu i kamila, ali je najveći broj tih ljudi bio ~ siromašniji od mene.

Svi su odlazili i vraćali se zadovoljni, a na vrata kuća stavljali su simbole svog hodočašća. Jedan o~ obučar koji je živeo od krpljenja tuđih čizama, rekao da je skoro godinu dana hodao pustinjom, ali gaje to zamaralo nego kad je morao da pređe samo nekolik rtova i Tangeru da bi kupio kožu.

- A zašto sada ne odete i Meku? - upita mladič - Zato što te jedino Meka održava i životu. : ljujući njoj uspevam da podnesem sve ove jednolične ove neme čaše ro rafovima, ručak i večeru i onom gr~ restorapu. Plašim se da ostvarim svoj san, ra da pos nemam razloga da živim. Ti sanjaš o ovcama i piram; Drugačiji si od mene, jeg želiš da ostvariš svoje Samo želim da sanjam o Meki. Ro hiljadu puta sg mišljao kako prelazim pustinju, kako stižem na trg na se nalazi Sveti Kamen, kako pravim sedam obavezni gova pre nego što ga dodirnem. Več sam zamislio i 1 ljudi stajati pored mene, ispred mene, kao i razgovo~ četo voditi i molitve koje četo zajedno izgovara bojim se da će to predstavljati ga mene veliko razoč i zato više volim samo da sanjam.

Tog dana Prodavac je dozvolio mladiču da napra rinu. Ne vide svi snove na isti način.

* * *

Prošla su još dva meseca i zahvaljujući novoj vi radnju su svračali brojni kupci. Mladič je izračunao

60

ukoliko bude radio još šest meseci, moći da se vrati i Španiju i da kupi šezdeset ovaca i još šezdeset ovaca. Tako bi ga manje od godinu dana udvostručio svoje stado i bio bi i stanju da posluje sa Arapima, jer je već uspeo da nauči taj čudni jezik. Od onog jutra na pijaci on više nije koristio Urim i Tumim jer je Egipat ga njega postao samo san, dalek koliko i Prodavčev san o Meki. Inače, mladič je sada bio zadovoljan svojim radom i sve vreme je razmišljao o trenutku kada će se iskrcati i Tarifi kao pobednik.

"Uvek nastoj da znaš šta hoćeš", govorio je stari kralj. Mladič je to znao i zbog toga je radio. Možda se njegovo ?ago upravo i sastojalo i tome da dode i ovu stranu getlji, da sretne nekog lopova, i da udvostruči broj svojih ovaca ne potrošivši ni prebijene pare.

Ponosio se sobom. Naučio je bitne stvari, kao što su trgovina kristalom, jezik bez reči i znakove. Jednog ropodneva ugledao je čoveka na vrhu brega kako se žali što pa ovoj uzbrdici ne može da se nade pristojno mesto gde bi se nešto moglo popiti. Mladič je, već znajući govor znakova, pozvao starca da porazgovaraju.

- hajde da prodajemo čaj ljudima koju se popnu na ovu uzvišicu - reče on.

- Ovde već mnogi prodaju čaj - odgovori Prodavac. - Mogli bismo da služimo čaj

i kristalnim čašama. Tako će ljudi uživati i čaji i poželeti da kupe kristal. Jer lepota ljide najviše privlači.

Prodavac je neko vreme posmatrao mladiča. Nije ništa odgovorio. Ali je te večeri, pošto je završio molitvu, zatvorio radnju i seo ispred nje, pozvao mladiča da popuše nargile - onu čudnu lili koju su Arapi koristili.

61

- Šta ti to tražiš? - upitao je stari Prodavac kristal; - Več sam vam rekao. Treba ponovo da kupim ovc ga to je potreban novac.

Starac je dodao žar i nargile i snažno povukao dir - Več trideset godina imam ow radnju. Znam š dobar a šta loš kristal i rogpajet ga do tančina. Navi sam na njegovu veličinu i promet. Ako budeš sipao i kristal, radnja će napredovati. Onda či ja morati da rrg nim svoj način života.

- A zar to nije dobro?

- Ja sam se na svoj život navikao. Pre nego što došao, mislio sam da sam izgubio toliko vremena na i mestu, dok su svi moji prijatelji nešto menjali, propada napredovali. To teje bacalo i duboku žalost. Sad zna to nije bilo dobro: radnja je tačno onakva kako sam , želeo. Ne želim da bilo šta menjam jer ne gparp kako ~ izvedem. Več sam se isuviše navikao na sebe.

Mladič nije znao šta da kaže. Starac je nastavio:

- Ti si ga mene bio pravi ?agoslov. I danas shv jednu stvar: svaki ?agoslov koji odbijemo pretvara prokletstvo. Ja od života više ništa ne tražim. A ti primoravaš da sagledavam bogatstva i horizonte koje n nisam upoznao. Sada, kada ih poznajem, i kada pozn, svoje ogromne mogućnosti, osečaju se gore nego što se ranije osećao. Jer znam da mogu da imam sve, a nij do toga.

"Dobro je da ništa nisam rekao prodavcu kokica", misli mladič.

Nastavili su još neko vreme da puše nargile, ds sunce polako zalazilo.

Razgovor su vodili na arapsk~

62

mladič je bio zadovoljan sobom jer je govorio arapski. Jedno vreme je verovao da se od ovaca može naučiti sve o svetu. Ali od njih se arapski ne može naučiti.

"Mora da ima još stvari na ovom svetu koje se ne mogu naučiti od ovaca", pomisli mladič, dok je čuteći posmatrao Prodavca. "Jer su one obuzete jedino traganjem ga vodom i hranom."

"Mislim da one ne podučavaju, već ja učim." - Maktub - reče najzad Prodavac.

- A šta to znači?

- Trebalo je da se rodiš kao Arapin ra da to shvatiš odgovori on. - Ali to bi se moglo otprilike prevesti kao "pisano je".

I dok je gasio žar i nargilama, reče da mladič može da počne da služi čaj i kristalnim čašama. Ponekad je reku života nemoguće zaustaviti.

* * *

Ljudi su se peli ig breg i umarali se. A na njegovom vrhu nalazila se radnja s lepim kristalom i osvežavajućim čajet od nane. Ljudi su ulazili da popiju ča~kc~i im je služen i prekrasnim kristalnim čašama.

"Mojoj ženi ovo nikad ne bi ralo na pamet", pomišljao bi posetilac i kupovao nekoliko kristalnih čaša, jerje upravo te večeri očekivao posetu: gosti će biti zadržani raskošnom lepotom posuda. Drugi je čak tvrdio da je čaj ukusniji kad se služi i kristalnim posudama jer one bolje čuvaju njegovu aromu. Treći je čak izjavio da na Istoku koriste kristalne čaše ga čaj zbog njihove magijske moći.

Za kratko vreme vest se proširila i mnogi su roče se penju na vrh brda da bi videli radnju i kojoj je uvec nešto novo i tako staru vrstu trgovanja. I drugi su roče otvaraju radnje i kojima se služio čaj i kristalnim čaša ali one nisu bile na vrhu brda i zato su zvrjale prazne.

Za kratko vreme Prodavac je morao da zaposli još ~ jicu. Ročeo je čak, ig kristal, da uvozi ogromne koli čaja, koje su trošili ljudi i žene željni novotarija.

I tako je prošlo šest meseci.

* * ž

Mladič se probudio pre izlaska sunca. Bilo je pr jedanaest meseci i devet dana

otkako je prvi put sa nogom na afrički kontinent.

Obukao je svoje arapsko odelo, od belog lana, ko kupio specijalno ga taj dan. Stavio je maramu na glavu učvrstio je povezom od kamilje kože. Obuo je nove sandale i tiho sišao.

Grad je još spavao. Napravio je sendvič i popio to čaj iz kristalne čaše.

Zatim je seo na prag pušeći nargi. Pušio je i tišini, ne razmišljajući ni o čemu, slušajući

jedino stalni šum vetra koji je duvao donoseći miris ruzmarine. Pošto je završio sa pušenjem, gurnuo je ruku i džep nekoliko trenutaka je posmatrao ono što je otud izvadi

Bio je to veliki svežanj novčanica. Dovoljan da se 100 dvadeset ovaca, karta za povratak i dozvola da trguje getljot i kojoj se nalazio.

Strpljivo je sačekao da se starac probudi i otvori rad. Onda su obojica seli da piju čaj.

v

- Danas odlazim - reče mladič. - Imam novca da kupim ovce. A vi imate dovoljno novca da odete do Meke. Starac je čutao.

- Molim vas da mi date ?agoslov - bio je uporan mladič. - Vi ste mi pomogli. Starac je čuteći nastavio sa pripremanjem čaja. Posle izvesnog vremena, međutim, okrenuo se mladiču.

- Ponosim se tobom - reče. - Ti si udahnuo dušu toj radnji. Ali znaš daj ne idem i Meku. A takođe znaš da ni ti nećeš da se vratiš i kupiš ovce.

- Ko vam je to rekao? - upita mladič uplašeno.

- Maktub - reče jednostavno stari Prodavac Kristala. I dade ti ?agoslov.

* * *

Mladič je otišao i svoju sobu i pokupio sve svoje stvari. Bile su to tri pune torbe. Kada je već krenuo ka izlazu, primetio je i jednom uglu sobe svoje stare pastirske bisage. Bile su potpuno zgužvane i skoro ih se nije ni sećao. U njima je i dalje bila ona ista knjiga i isti ogrtač. Kada je izvukao ogrtač, pomišljajući da ga pokloni nekom dečaku na ulici, dva kamenčića se otkotrljale na patos. Urim i Tumim.

Mladič se tada seti starog kralja i iznenadi se koliko dugo nije ni pomišljao na sve to. Godinu dana radio je bez prestanka, misleći samo kako da zaradi pare da se ne bi pogнутe glave vratio u Španiju.

"Ne odustaj nikad od svojih snova", govorio je stari kralj. "Prati znakove."

Mladič podiže Urim i Tumim sa roba i ponovo javi onaj čudni osećaj da je kralj negde i 100 naporno je radio godinu dana i znaci su govorili trenutak da krene.

"Ponovo čini biti isto što sam bio", pomisli mlad ovce te nisu naučile da govore arapski."

Ovce su ga, međutim, naučile nečemu mnogo znati: jet: da pa svetu postoji jedan jezik koji svi razumeju je mladič koristio čitavo vreme da bi unapredio poslove radnje. Bio je to jezik entuzijazma, stvari učinjenih barljivo i voljom, i potrazi ga nečim što se želi i i veruje. Tanger nije bio strani grad i on je osetio da isti način na koji je osvojio ovo mesto, mogao osvetiti svet.

"Kad nešto želiš, čitava Vaseljena se zaveri da to riš", govorio je stari kralj.

Ali stari kralj nije govorio o otimačinama, ogrc pustinjama, o osobama koje poznaju svoje snove ali radi ih ostvare. Stari kralj nije govorio da su Piramide gomila kamenja i da bilo ko može da napravi gomili menja i sopstvenom dvorištu. Zaboravio je da kaže i kada neko ima para da kupi stado veće od onog što imao, treba da kupi to stado.

Mladič ige bisage i ponese ih zajedno sa ostalim tamo. Sišao je niz stepenice; starac je usluživao jednog stranaca, dok su dve druge mušterije hodale ro radnjajući čaj iz staklenih čaša. Za tako rane časove bio dobar promet. Sa mesta na kome je stajao, prvi put je 100 da Prodavčeva kosa mnogo podseća na kosu kralja. Setio se osmeha kolačara, prvog dana i Tamo

66

kada nije znao kuda da krene, niti je imao šta da jede; i taj osmeh ga je

podsećao na starog kralja.

"Kao daje on ovuda prošao i ostavio neki trag", pomisli. "A pije baš svako upoznao tog kralja i svom životu. Na kraju krajeva, on sam je rekao da se uvek prikazuje samo onima koji žive svoju Ličnu Legendu."

Izašao je ne oprostivši se od Prodavca Kristala. Nije hteo da ga svet vidi uplakanog. Ali će se sa setom sećati tog vremena i svih lepih stvari koje je naučio. Stekao je više samopouzdanja i osećao je želju da osvoji svet.

"Ali idem na rolja koja već poznajem, da ponovo napasam ovce." I više nije bio zadovoljan svojom odlukom. Godinu dana je radio da bi ostvario jedan san, a taj san je, iz časa i čas, sve više gubio značaj. Možda zato što to nije bio njegov san.

"Ko zna, možda je bolje živeti kao Prodavac Kristala, koji ne odlazi i Meku, a živi od želje da je upozna." Ali i rukama su ti bili Urin i Tumim, a ta dva kamenčića su ti prenosila snagu i volju starog kralja. Sasvim slučajno ili je to bio znak, pomisli mladič - stigao je do krčme i koju je ušao prvo dana. Onog lopova više nije bilo, a vlasnik ti je doneo šolju čaja.

"Uvek čini moći da budem pastir", pomisli mladič. "Naučio sam da čuvam ovce, i to nikada neću zaboraviti, ali možda mi se nikada neće ponovo ukazati prilika da stignem do Egipatskih Piramida. Starac je imao zlatan grudnjak i znao je toji prošlost. Zaista je bio kralj, i to mudar kralj."

Nalazio se na samo dva sata plovidbe od visoravni Andaluzije, dok ga je čitava pustinja razdvajala od Piramida.

67

Pomislio je da može i ovako da se razmišlja: i stvari bio dva sata više svome?agi. Iako ti je, ga ta dv trebala skoro čitava godina.

"Znam zašto želim da se vratim svojim ovcama. ' poznajem; oko njih nema mnogo posla i lako ih je ga Ne znam da li se pustinja može zavoleti, ali ona krije?ago. Ako ne uspem da ga nadem, moći čini i svake da se vratim kući. Ali život nije iznenada podario do para, a i vremena imam koliko hoću; zašto da ne?" U tom trenutku osetio je ogromnu radost. Mogao je bude pastir kad god to zaželi. Mogao je opet da bud davac kristala. Možda na svetu ima mnogo drugih skr?aga, ali on je dvaput sanjao isti san i sreo je kralja. nije svakome dešavalo. Izašao je iz krčme zadovoljan. Setio se da je jes snabdevača Prodavca prenosio kristal preko pustinja svrhu priključivao se karavanima. I dalje je držao 1 Tumim i rukama; zbog ta dva kamena ponovo se r na putu ka svom?agi.

"Uvek sam i?izini onih koji žive Ličnu Leg~ rekao je stari kralj.

Ništa ga nije koštalo da ode do magaza i sazna d Piramide zaista tako daleko.

* * *

Englez je sedeo i magazi koja je zaudarala na znoj i prašinu. To se nije moglo nazvati magazom; to obična štala. "Ni i snu nisam sanjao da čini se n ovakvom mestu", mislio je dok je rasejano listao ne

68

mičarski časopis. "Deset godina sam učio i dospao do jedne štale."

Ali mora nastaviti dalje. Morao je da veruje i znakove. Sav njegov život, sva njegova proučavanja bila su usmerena ka pronalaženju jedinstvenog jezika kojim je govorila Vaseljena. Prvo se bio zainteresovao za esperanto, zatim za religije i najzad za Alhemiju. cteo je da govori esperanto, savršeno je razumeo razne religije, ali još nije postao Alhemičar. Doduše, uspeo je da rastumači značajne stvari. Ali njegova istraživanja su dospela do tačke s koje više nije mogao da napreduje. Uzalud je pokušavao da stupi i kontakt s nekim alhemičarem. Ali alhemičari su bili čudan svet, samo su na sebe mislili i skoro redovno su odbijali rotoč. Ko bi ga znao, nisu otkrili tajnu Velikog Dela - zvanog Kamen Mudrosti - i zbog toga su se okružavali ćutanjem.

Već je bio potrošio deo bogat~tva k~je je nasledio od osa uzaludno tragajući ga Kamenom Mudrosti. Ob~šao je najbolje bi?ioteke sveta i pokupovao najznačajnije i najrede knjige o alhemiji. c jednoj od njih otkrio je da je pre mnogo godina jedan čuveni arapski alhemičar posetio Evropu. Govorilo se da tije preko dvesta godina i daje uspeo da otkrije Kamen Mudrosti i Eliksir Mladosti. Ova priča je ostavila snažan utisak na Engleza. Ali sve bi to prošlo kao još jedna legenda da ti jedan njegov prijatelj -vrativši se iz neke arheološke ekspedicije i pustinja - nije ispričao priču o nekom Arapinu koji

je imao izuzetnu toč.

- Živi i oazi Al-Fajum - rekao ti je prijatelj. - A svet priča da ima dvesta godina i da je i stanju da bilo kakav metal pretvori i zlato.

69

Englezje bio van sebe od uzbuđenja. Smestaje otk sve svoje obaveze, pokupio najznačajnije knjige i sac bio tu, i toj magazi koja je ličila na štalu, dok se t napolju jedan ogroman karavan pripremao da prede Sal Taj karavan prolazio je kroz Al-Fajum.

"Moram da upoznam tog prokletog Alhemičara", r~ slio je Englez. I zadah stoke ti odmah postade nešto ~ nošljiviji.

Tada se pojavio jedap tlad Arapin, takode natov koferima, koji je prišao Englezu i pozdravio ga.

- Kida idete? - upitao je mladi Arapin.

- c pustinju - odgovorio je Englez i nastavio da č Nije ti bilo do razgovora. Trebalo je da se seti s~ štoje naučio ga deset godina, jer će ga Alhemičar verov staviti na nekakvu probu.

Mladi Arapin izvadi knjigu i roče da čita. Knjigaje na španskom. "Dobro je", pomisli Englez. Španski je g~ rio bolje nego arapski i, ukoliko ovaj Arapin ide do Al jita, imače s kim da razgovara i trenucima kada ne t imao preča posla.

* *

"Interesantno", pomisli mladič dok je ponovo r~ šavao da pročita opis pogreba kojim je počinjala kn "Skoro dve godine je prošlo kako sam ročeo da je čita nikako da predem ovih nekoliko strana." Nije uspeo d koncentriše iako ovog puta nije bilo nikakvog kralja ko

; ga prekinuo. Još uvek se dvoumio oko svoje odluke. primečivao je nešto značajno: odluke su bile samo roč nečega. Dok neko donosi odluku, on se i stvari zagnju

70

i jednu snažnu bujicu koja čoveka odnosi do mesta o kojem nije ni sanjao i trenutku dokje odlučivao.

"Kada sam rešio da rodet ga svojim ?agot, ni na kraj pameti mi nije bilo da či raditi i prodavnici kristala", pomisli mladič, nalazeči potvrdu svom rasudivanju. "Isto tako, ovaj karavan može da predstavlja jednu odluku, ali kako će on proči - ostače tajna zauvek."

Pred njim se nalazio Evropljanin koji je takode čitao jednu knjigu.

Evropljanin je bio odbojan i prezrivo ga je pogledao kada je stigao. Mogli su čak postati i dobri prijatelji, ali je Evropljanin prekinuo razgovor.

Mladič je sklopio knjigu. Nije želeo ni ro četi da liči na onog Evropljanina. Izvadio je iz džepa Urim i Tumim i ročeo da se njima igra.

Stranac je kriknuo: - Urim i Tumim!

Mladič je brže bolje strpao kamenčiče i džep. - Nisu na prodaju - reče.

- I ne vrede mnogo - reče Englez. - To su samo gorski kristali. Takvih kristala ima na milione, ali za one koji se razumeju, to su Urim i Tumim. Nisam znao da oni postoje i i ovom deli sveta.

- To mi je poklonio jedan kralj - reče mladič.

Stranac nije ništa odgovorio. Zavukao je ruku i džep i, drhteči, izvukao dva ista kamenčiča.

- Pomenuli ste nekog kralja - reče.

- A vi ne verujete da kraljevi razgovaraju s pastirima reče mladič, želeči ovoga puta da on prekine dalji razgovor.

71

- Naprotiv. Pastiri su prvi priznali jednog kralja koj ' ostali nisu hteli da prepoznaju. Zbog toga je veoma ve~ !' vatno da kraljevi prihvate razgovor sa pastirima.

; I dodade, boječi se da ga mladič nije shvatio:

- Tako piše i Bi?iji. Iz te knjige sam naučio kako koriste Urim i Tumim.

Korišćenje ovih kamenčiča jed je način proricanja koji Bog dozvoljava.

Sveštenstvo ih nosilo utisnute i grudni oklop od zlata.

; ' Mladiču je bilo drago što se našao na ovom mestu. - Ovo bi mogao da bude neki znak - reče Englez, k da razmišlja naglas.

- Ko vam je govorio o znacima? Mladičevo interesovanje raslo je sve više.
- Sve i životu jesu znaci - reče Englez, ovog pi sklapajući časopis koji je čitao. Vaseljena je stvorena ~ hvaljujući jednom jeziku koji svi razumeju, ali koji je v zaboravljen. c potrazi sam, između ostalog, i za tim U~ verzalnim Jezikom.

Zbog toga sam ovde. Treba da pronadem čoveka k~ poznaje taj Univerzalni Jezik. Jednog Alhemičara.

Razgovor je prekinuo upravnik stovarišta.

- Imate sreće - reče debeli Arapin. - Popodne kre jedan karavan za Al-Fajum. e Ali ja idem ga Egipat - reče mladič.

- Al-Fajum je i Egiptu - reče Arapin. - Od kojih si Arapa?

Mladič odgovori daje Španac. Englezje bio zadovolja iako je imao arapsku nošnju, mladič je barem bio Evroplj plp.

72

- On znakove naziva "srećom" - reče Englez pošto je debeli Arapin otišao. - Kada bih mogao, napisao bih ogromnu enciklopediju o rečima "sreća" i "slučajnost". Upravo tim rečima se ispisuje Univerzalni Jezik.

Zatim je prokomentarisao s mladičem kako nije bila "slučajnost" to što ga je zatekao sa Urimom i Tumimom i ruci. Upitao ga je da li je i on krenuo i potragu ga Alhemičarem.

- Krenuo sam i potragu ga nekim ?agot - reče mladič i odmah se pokaja. Ali Englez kao da tome nije pridavao značaja.

- Na neki način i ja sam - reče.

- A ne znam ni šta znači reč Alhemija - dopuni tladič, i trenutku kada ih je debeli Arapin pozvao da izadu napolje.

* * *

- Ja sam Voda Karavana - reče jedan gospodin duge brade i tamnih očiju. - ltat pravo da odličijet o životu i smrti svakog od vas koji krene sa mnom. Pustinja je kao čudljiva žena zbog koje ljudi ponekad rolide.

Bilo ih je skoro dve stotine i dva puta toliko životinja. Bile su to kamile, konji, magarci i ptice. Englez je imao mnogo kofera prepunih knjiga. Bilo je žena, dese i raznih ljudi sa sa?jot o pojasu i dugim puškama kremenjačama o ramenu. Vladala je tolika galama da je Voda morao više puta da ponovi svoje reči kako bi ga svi čuli.

- Ovde ima raznih ljudi i i njihovom srcu ima različitih bogova. Ali toj jedini Bogje Alah i njime se kunem da či dati sve od sebe da još jednom pobedim pustinju. Sada

73

Želim da se svako od vas zakune Bogom i kog veruje dubini duše da će mi se pokoravati i svim prilikama. pustinji neposlušnost znači smrt.

Začuo se tihi žamor. Svi prisutni su se tihim glasom kl i svog Boga. Mladič se zakleo i Isusa Hrista. Englez čutao. Žamor je potrajao nešto duže od obične zakleri ' ljudi su se takode molili nebu da ih zaštititi.

Začuo se dug zvuk trube i svako je uzjahao svoju živ tinju. Mladič i Englez su kupili kamile i na njih se ror ig izvestan napor. Mladiču je bilo žao Englezove kam jerje bila natovarena teškim torbama punim knjiga.

- Ne postoje slučajnosti - reče Englez, nastojeći nastavi započeti razgovor. - Ovamo sam dospeo zahval juči jednom prijatelju, koji je poznavao jednog Arapi~ koji je...

Ali karavan je krenuo i više nije bilo moguće čuti šta Englez priča. Medutim, mladič je tačno znao o četi pričao: misteriozni sled događaja koji spaja jednu stvar drugom, koji ga je doveo do toga da bude pastir, da i; isti san, da se nade i gradu ?igi Afrike, da na trgu srel jednog kralja, i da bude pokraden da bi upoznao jedn prodavca kristala, i ...

"Što se više čovek pri?ižava snu, utoliko više Lič Legenda postaje istinski razlog postojanja", pomisli tlad

* * *

Karavan je krenuo prema garadi. Putovali su tokc ranog jutra, zastajali kad bi sunce najviše pripeklo, a nastala ljalali put kada bi ročelo da se smrkava. Mladič je ret

74

razgovarao s Englezom, koji je najviše vremena provodio gadi?jen i svoje knjige.

Onda je ročeo i tišini da posmatra hod životinja i ljudi kroz pustinju. Sada se sve mnogo više razlikovalo od dana kada su krenuli: tog dana vladala je zbrka i vika, rlač dese i graja životinja su se mešali s nervoznim zapovestima vodiča i trgovaca.

c pustinji, međutim, samo je vladao večiti vetar, tišina i topot životinja. Čak su i vodiči retko razgovarali između sebe.

- Mnogo puta sam prošao preko ovog peska - reče neki kamilar jedne noći. -Ali pustinjaje tako velika, a horizont toliko daleko da se ljudi osećaju mali i zato im nije do priče.

Mladič je shvatio šta je kamilar hteo da kaže, iako nikad ranije nije kročio i pustinju. Uvek dok je posmatrao more ili vatru bio je i stanju da satima čuti, ne misleći ni na šta, zagnjuren i neizmernu veličinu i snagu elemenata.

"Naučio sam s ovcama i naučio sam sa kristalom", romisli on. "Takode mogu da naučim i s pustinjom. Ona mi izgleda i starija i mudrija".

Vetar nikako nije prestajao. Mladič se setio dana kada je osetio taj isti vetar sedeći na tvrđavi i Tarifi. Mo~da je on i sada lagano milovao runo njegovih ovaca koje su nastavljale potragu ga hranom i vodom ro poljima Andaluzij e.

"To više nisu toje ovce", reče on sam sebi ne osećajući nikakvu čežnju. "Mora da su se već navikle na nekog novog pastira a mene potpuno zaboravile. To je dobro. Ko je navikao da putuje, kao ovce, zna da uvek treba krenuti jednog dana".

75

razgovarao s Englezom, koji je najviše vremena provodio gadi?jen i svoje knjige.

Onda je ročeo i tišini da posmatra hod životinja i ljudi kroz pustinju. Sada se sve mnogo više razlikovalo od dana kada su krenuli: tog dana vladala je zbrka i vika, rlač dese i graja životinja su se mešali s nervoznim zapovestima vodiča i trgovaca.

U pustinji, međutim, samo je vladao večiti vetar, tišina i topot životinja. Čak su i vodiči retko razgovarali između sebe.

- Mnogo puta sam prošao preko ovog peska - reče neki kamilar jedne noći. -Ali pustinjaje tako velika, a horizont toliko daleko da se ljudi osećaju mali i zato im nije do priče.

Mladičje shvatio štaje kamilar hteo da kaže, iako nikad ranije nije kročio i pustinju. Uvek dok je posmatrao more ili vatru bio je i stanju da satima čuti, ne misleći ni na šta, zagnjuren i neizmernu veličinu i snagu elemenata.

"Naučio sam s ovcama i naučio sam sa kristalom", romisli on. "Takode mogu da naučim i s pustinjom. Ona mi izgleda i starija i mudrija".

Vetar nikako pi je prestajao. Mladič se setio dana kada je osetio taj isti vetar sedeći na tvrđavi i Tarifi. Možda je on i sada lagano milovao runo njegovih ovaca koje su nastavljale potragu za hranom i vodom ro poljima Apdaluzije.

"To više nisu toje ovce", reče on sam sebi ne osećajući nikakvu čežnju. "Mora da su se već navikle na nekog novog pastira a mene potpuno zaboravile. To je dobro. Ko je navikao da putuje, kao ovce, zna da uvek treba krenuti jednog dana".

75

Zatim se prisetio trgovčeve čerke, pomislivši k sigurno već idala. Možda i ga prodavca kokica ili ga pastira kojije takode iteo da čita i priča čudesne pr kraju krajeva, on sigurno nije bio jedini. Ali njegov dosećanje ga je impresioniralo: možda je i on ročeo taj Univerzalni Jezik koji zna prošlost i sadašnje: ljudi. "Predosećanja", kako je njegova majka imala da kaže. Mladičje ročeo da shvata da su predosećan uranjanja duše i tu Univerzalnu struju života, i k~ istorija svih ljudi medusobno povezana, tako da t~ sve znati, jer sve je zapisano.

"Maktub", reče mladič setivši se Prodavca Krista

Pustinja se mestimično sastojala od peska, a mesti od kamenja. Kad bi karavan naišao na neku stenu, o zaobišao; ukoliko bi naišli na neki kamenjar, zaobila

ga i velikom luku. Ukoliko bi pesak bio previše si kamilja kopita, tražili su mesta gde je bio čvršći. Rs bi tlo bilo prekriveno solju, na mestu gde je nekada vatno postojalo jezero. Onda bi životinje ročele da s kamilari su sjahivali i izvlačili ih iz peska. Teret bi civali na sopstvena leđa, i pošto bi prešli preko nese terena, ponovo bi tovarili životinje. Ukoliko bi se karavana razboleo ili umro, kamilari su bacali kocku birali novog vođu. Sve se to dešavalo iz jednog jedinog razloga: bez koliko krugova morao da napravi, karavan je nasl uvek i istom pravcu. Pošto bi savladao prepreku, kbi se oret usmerio prema zvezdi kojaje označavala r oage. Cim bi putnici izjutra ugledali tu jasnu zve~

76

jutarnjem nebu, znali su da ona označava mesto gde ima žena, vode, urmi i palmi. Samo Englez nije ništa primećivao: najveći deo vremena provodio je zagnjuren i svoje knjige.

I mladič je imao knjigu koju je pokušao da čita još tokom prvih dana puta. Ali činilo ti se da je mnogo zanimljivije posmatrati karavan i slušati vetar. Čim je bolje upoznao svoju kamilu i vezao se za nju, bacio je knjigu.

Predstavljala je nepotreban teret, tada je mladič ročeo sujeverno da veruje da uvek kad je otvori, dos~e do nekog značajnog susreta.

Polako se sprijateljio s kamilarem koji je stalno išao pored njega. Noću, kada bi se okupili oko vatre, imao je običaj da kamilaru priča svoje pastirske doživljaje.

Prilikom jednog od tih razgovora kamilar je ročeo da priča o svom životu.

- Živeo sam i jednom mestu ?igi Kaira - pričao je. Imao sam svoju baštu, svoju desi i život koji se ne bi promenio sve do toje smrti. Jedne godine, kada je berba bila obilnija, krenuli smo svi i Meku, i ja sam ispunio jedini zadatak koji mi je i životu još bio preostao. Mogao sam da umrem i miru i to mi se doradalo.

Jednog dana getlja je ročela da se trese i Nil se izlio iz svog korita više nego obično. Konačno se i meni desilo ono što sam verovao da se dešava samo drugima. Moji susedi su se bojali da će i poplavi izgubiti svoje masline; toja žena se plašila da će desi odneti voda. A ja sam se uplašio da će biti uništeno sve ono što sam stekao.

Ali nije moglo ništa da se učini. Zemlja je postala neupotre?jiva i ja sam morao da rgopadet novi pačin kako da

77

preživim. Sada sam kamilar. Tada sam shvatio reč Alahc neka se niko pe boji nepoznatog, jer svaki čovek je sp~ ban da osvoji sve ono što želi i što ti je potrebno.

Jedino se plašimo da četo izgubiti ono što imamo, život, bilo njive. Ali taj strah prolazi kada shvatimo d; naša istorija i istorija sveta napisane istom rukom.

ž * *

Ponekad bi se, tokom noći, sreli dva karavana. Uve jedan od njih imao ono što je trebalo drugome - kao d stvarno sve bilo napisano jednom istom Rukom. Kat su razmenjivali informacije onepogodama koje je izazi vetar i okupljali se oko vatre prepričavajući priče iz pi n~ e.

Drugi put bi naišli tajanstveni ljudi s kapuljačama glavi; bili su to beduini koji su nadgledali puteve kojim kreću karavani. Davali su obaveštenja o razbojnicima i varskim plemenima. Tiho su dolazili i tiho odlazili, uvi i crnu odoru iz koje su im jedino virile oči.

; Jedne od tih noći kamilarje došao do vatre kraj koj sedeli mladič i Englez. - Nešto se šuška o ratu između plemena - reče kam Sva trojica su čutala.

Mladič je primetio da strah ls ;' i vazduhu, iako niko ni reč nije progovorio. Još jednor primećivao govor bez reči, Univerzalni Jezik.

; Posle izvesnog vremena, Englez je upitao ima li ol nosti.

- Onaj koji kroči i pustinju ne može se vratiti - ~ kamilar. - Pošto ne možemo da se vratimo, jedino mora

~v

brinuti kako da što bezbednije nastavimo napred. Sve ostalo je stvar Alaha,

uključujući i opasnost.

I završi izgovarajući tajanstvenu reč: "Maktub".

- Treba da posvetite više pažnje karavanima - reče mladič En-lezu, pošto se kamilar udaljio. - Oni često idu okolo naokolo, ali uvek nastavljaju i istom pravcu.

- A ti bi trebalo više da čitaš o svetu - odgovorio je ' Englez. - Knjige su isto što i karavani.

Ogromna grupa ljudi i životinja ročela je brže da se kreće. Pored toga što su dane, kao i inače, provodili i tišini,

` sada su i noću, okupljeni oko vatre, retko razmenjivali ro koju reč. Jednog dana, vođa karavana je čak zabranio da se ' rale vatre da ne bi skretali pažnju na sebe.

Putnici su počeli da postavljaju životinje i krug i čiji centar bi plegali, nastojeći da se zaštite od noćne hladnoće. Voda je ročeo da postavlja naoružane stražare oko mesta gde su noćivali.

Jedne od tih noći Englez nije uspeo da zaspri. Pozvao je mladiča i počeli su da šetaju dunama koje su se nalazile i ?izini logora. Te noćije bio pun mesec i mladičje Englezu ispričao sve o sebi.

Engleza je oduševila priča o radnji koja je ročela da napreduje pošto se mladič i njoj zaposlio.

- To je princip koji pokreće sve stvari - reče. - U Alhemiji se to zove Duša Sveta. Kada nešto želiš iz sveg srca, ?iži si Duši Sveta. Ona je uvek pozitivna sila.

Takođe je rekao da to nije dato samo ljudima: sve stvari na kugli zemaljskoj takođe imaju dušu, bez obzira da li je reč o mineralu, biljci, životinji ili samo običnoj misli.

79

- Sve što je na i ispod površine Zemlje stalno se bražava zato štoje Zemlja živa i što ima dušu. Mi sm te duše i retko smo svesni da ona uvek radi i našu l< Ali moraš shvatiti da su i onoj radnji čak i čaše daval~ doprinos tvom uspehu.

Mladič je jedno vreme čutao posmatrajući mesec pesak.

- Posmatrao sam karavan kako prolazi pustinjom najzad. - On i pustinja govore isti jezik i zato ona d~ ljava karavanu da prode. Ona će proveriti svaki n korak da bi videla da li su i savršenom skladu; i ukol , to slučaj, on će stići do oage.

Ako bi neko od nas došao ovde sa mnogo hrabro~ ne razumevajući taj jezik, umro bi već prvog dana. Nastavili su zajedno da posmatraju mesec.

' - To je magija znakova - nastavi mladič. - Videc kako vodiči čitaju znake pustinje i kako duša kar~ razgovara s dušom pustinje.

Posle izvesnog vremena, progovorio je Englez.

- Moram posvetiti više pažnje karavanu - reče on gad.

- A ja treba da čitam vaše knjige - reče mladič.

ž ž *

Bile su to čudne knjige. Govorile su o živi, soli, g, vima i kraljevima, ali on nije uspevao ništa da shvati. i skoro svim tim knjigama provlačila se jedna jedina sve stvari su izraz samo jedne stvari.

80

U jednoj od knjigaje otkrio da najznačajniji tekst Alhemije ima svega nekoliko redova i da je ispisan na običnom smaragdu.

- To je Smaragdna Ta?isa - reče Englez, ponosan što mladiča može da pouči.

- I onda, četi tolike knjige? ~

- Da bi se shvatili ti redovi - reče Englez, ne baš previše ubeden i svoj odgovor.

Mladičevu pažnju najviše je privukla knjiga o čuvenim alhemičarima. Bili su to ljudi koji su čitav život posvećivali prečišćavanju metala i laboratorijama; verovali su da ako se jedan metal kuva godinama i godinama, na kraju bi se oslobodio svih svojih individualnih svojstava i na njegovom mestu bi ostala samo Duša Sveta. Ta Jedina Stvar omogućila bi alhemičarima da shvate sve što se dešava na kugli zemaljskoj, jer to je bio jezik kojim su stvari opštile. To otkriče zvali su Veliko Delo - koje je delot tečno, a delot čvrsto.

- Zar nije dovoljno posmatrati ljude i znakove da bi se otkrio taj jezik? - upitao je mladič.

-Ti si sklon da sve pojednostavljuješ -odgovori Englez ljutito. - Alhemija je ozbiljan posao. Neophodno je da se svaki korak napravi tačno onako kako su nas tome učili učitelji.

Mladič je otkrio da se tečni deo Velikog Dela zove Elikzir Mladosti, da leči sve bolesti i sprečava da alhemičar ostari. A čvrsti deo se zove Kamen Mudrosti.

Nije lako otkriti Kamen Mudrosti - reče Englez. - Alhemičari su mnoge godine provodili i laboratorijama pos

81

matrajući vatru koja je prečišćavala metale. Tolikc dali i vatru da bi im talo ro talo iz glave išči taština ovog sveta. Tako bi jednog lepog dana otkr prečišćavajući metale na kraju oni sami postali čis~

Mladič se setio Prodavca Kristala. On je reka ' dobro da se čiste čaše jer se tako svi oslobadaju loš Počinjao je sve više da veruje da se Alhemija može i i svakodnevnom životu.

- Osim toga - reče Englez - Kamen Mudros jedpo fantastično svojstvo. Jedno parčence tog kam tvara velike količine metala i zlato.

Pošto je ovo čio, mladič se neizmerno zainteresea Alhemiju. Mislio je da će uz talo strpljenja toč ! pretvara i zlato. Upoznao se sa životom mnogih lj su to uspeli: Helvecius, Elias, Fulkaneli, Geber. V očaravajuće priče: svi su do kraja živeli svoju Ličnu di. Putovali su, susretali se s mudracima, činili čL nepoverljivim svetom, posedovali su Kamen ML Elikzir Mladosti.

Ali kada je hteo da upozna način kako se o Veliko Delo, potpuno bi se izgubio. Bili su to sa~ crteži, šifrovana uputstva i nerazumljivi tekstovi.

- Zašto im je govor tako težak? - upitao je jedne noći. Takođe je primetio da se Englez rota divao i da ti nedostaju njegove knjige.

- Da bi ga shvatili samo oni koji su dovoljno od da ga shvate - reče on. - Zamisli kad bi svi r~ pretvaraju olovo i zlato. Uskoro zlato ništa ne bi v Samo oni istrajni, samo oni koji mnogo istražuj ' vaju da ostvare Veliko Delo. Zbog toga se nalazi~

82

ove pustinje. Da sretne jednog pravog Alhemičara, kako bi mi on pomogao da rastumačim kodekse.

- Kada su napisane ove knj ige? - upita mladič. - Pre mnogo vekova.

- U to vreme nije bilo štamparija - insistirao je mladič. - Nije bilo načina da se svi upoznaju s Alhemijom. Zašio je taj jezik toliko čudan, prepun crteža?

Englez nije ništa odgovorio. Reče da već danima posmatra karavan i da ne uspeva da otkrije bilo šta novo. Jedino je primetio da se sve češće priča o ratu.

*

E Jednog lepog dana mladič je vratio knjige Englezu.

- Dakle, da li si mnogo naučio? - upitao je ovaj, prepun iščekivanja.

Nedostajao ti je neko s kim će moći da priča da bi zaboravio na strah od rata.

- Naučio sam da svet ima jednu Dušu, i ko shvati tu Dušu, shvatiće govor stvari. Naučio sam da su mnogi alhemičari proživeli svoju Ličnu Legendu i na kraju otkrili Dušu Sveta, Kamen Mudrosti i Elikzir Mladosti.

Ali pre svega sam naučio da su te stvari toliko jednostavne da se mogu ispisati na jednom smaragdu.

Englez je bio razočaran. Godine proučavanja, magijski simboli, nerazumljive reči, laboratorijski aparati, ništa od toga nije ostavilo utisak na mladiča.

"Mora da ti je duša isuviše sirova da bi to shvatio", pomislio je.

cgioje svoje knjige i stavio ih i torbe koje su visile na kamili.

- Vрати se svome karavanu -reče. -Nija od njega nisam ništa naučio.

83

Mladič se ponovo posvetio tišini pustinje i o?aki F koji su dizale životinje.

"Svako ima svoj način iče ponavljao je i sebi. "Njegov način nije i toj, a toj njegov. Ali obojica smo i potrazi ga svojom Ličnom gendom i ja ga zbog toga poštujem."

* * *

Karavan je ročeo da putuje i danju i noću. Svaki č~ se pojavljivali glasnici s kapuljačama i kamilar - ko sprijateljio s mladičem - objasni da je ročeo rat n plemenima. Trebaće im mnogo sreće da stignu do oa2

Životinje su bile iscrpljene, a ljudi su postajali sve ljiviji. Ta tišina bilaje najstrašnija noću, kada bi i najob je rzanje kamile - koje je dotle bilo jednostavno r~ kamile - uplašilo sve jer je moglo da znači da je n ročeo. Međutim, izgledalo je da kamilara nije previše r1 ratna retn-a.

- ~iv sam - govorio je mladiču jedući urme i noć vatre i bez mesečine. - Dok jedet, ne radim ništa dru ' samo jedet. Dok hodam, samo hodam. Ako budem t da se borim, biće to pogodan dan za umiranje kao i : ' drugi.

Jer niti živim i prošlosti niti i budućnosti. Imam ~ sadašnjost i jedino te ona zanima. Ako uspeš staln ostaneš i sadašnjosti, bićeš srečan čovek.

Shvatićeš pustinji postoji život, da su na nebu zvezde i da se ra bore zato što je to svojstveno ljudskoj rasi. Život bi praznik, jedno veliko praznovanje, jer on je uvek je trenutak koji živimo.

84

Dve noći kasnije, kada se pripremao za spavanje, mladič je pogledao i zvezdu prema kojoj su se noću orijentisali. Učinilo ti se daje horizont nešto niži, jerje iznad pustinje bilo pa stotine zvezda.

- To je oaga - reče kamilar.

- A zašto tamo odmah ne odeto? - Zato što treba da odspavamo.

* * *

Mladičje otvorio oči i trenutku kada se sunce rotaljalo , na horizontu. Ispred njega, na mestu gde su tokom noći stajale tale zvezde, pružao se beskrajan niz urminih palmi, zakriljujući čitav pogled na pustinju.

- Uspeli smo - reče Englez, koji je takode upravo otvoG10 Oč1.

Mladič je, međutim, čutao. Spoznao je tišinu pustinje i zadovoljavao se posmatranjem urminih palmi. Imao je još dosta da putuje da bi stigao do Piramida i jednog dana ovo jutro će biti samo uspomena. Ali ono je bilo sadašnjost, bio je to onaj praznik o kojem je govorio kamilar i on je nastojao da ga proživi s onim što je naučio od svoje prošlosti i sa snovima o svojoj budućnosti. Jednog dana ovaj prizor ispunjen hiljadama urminih palmi biće samo uspomena. Ali je ga njega, i ovom trenutku, značio hlad, vodu, i sklonište od rata. Kao što je ?ejanje kamile moglo da se pretvori i opasnost, tako je i drvored palmi mogao da predstavlja čido.

"Svet govori mnoge jezike", pomisli mladič.

* * *

85

"Kad vreme brzo teče, i karavani žure", rot Alhemičar gledajući kako stotine ljudi i životinja pri oagi. Ljudi su vikali ga pridošlicama, prašina je zak pustinjsko sunce, a desa su, ugledavši strance, podsk< od uzbuđenja. Alhemičar je primetio da su se pler poglavice pri?ižile Vodi Karavana i da su nešto di; govarali.

Ali ništa od toga nije zanimalo Alhemičara. Mn sveta on video kako odlazi i dolazi, dok su Oaza i r ostajale iste. Vidaoje i kraljeve i prosjake kako hodaj peskom čiji se o?ik neprestano menjao zavisno od aliye bio isti onakav kakvog gaje upoznao još kao d ipak, i dnu duše nije uspevao da obuzda ono talo življenja koju bi svaki putnik okusio kada bi, pos getlje i plavog neba, pred sobom ugledao zelenilo i palmi. "Možda je Bog i stvorio pustinju da bi ljudi da se osmehnu urminim raltata", pomisli on.

Zatim je odlučio da se koncentriše pa praktičnije Znao je da s tim karavanom dolazi čovek kome tr prenese deo svojih tajni. Znaci su ti to nagovestili. J poznavao tog čoveka, ali će ga njegove iskusne oči znati kada ga ugleda. Nadao se da će taj neko biti sp~ koliko i njegov prethodni učenik.

"Ne znam zašto te stvari moraju da se prenose isg razmišljao je on. Nije to bilo baš zato što je bila tajnama. Bog je štedro otkrivao svoje tajne svim ; njima.

Za to je imao samo jedno objašnjenje: stvari su način morale da se prenose

zato što su verovatno bi

86

dane od Čistog Života, a ta vrsta života teško da se može uhvatiti slikom ili rečju.

Jer slike i reči opčinjavaju ljude, tako da oni na kraju zaborave na Jezik Sveta.

* * *

Pridošlice su odmah privedene poglavicama plemena Al-Fajum. Mladič nije mogao da veruje svojim očima: itesto bunara okruženog s nekoliko palmi - kao što je jednom video i nekoj knjizi - oaga je bila mnogo veća od mnogih sela i Španiji. Itala je tri stotine bunara, pedeset hiljada urminih palmi i tedi njima mnogo šarenih šatora.

- Ovo je kao i Hiljadu i jednoj noći - reče Englez, nestrpljiv da se što pre sretne s Alhemičarem.

Opda su ih okružila desa koja su radoznalo buljila i životinje, kamile i pridošlice. Muškarci su ih zapitkivali da li su videli neku bitku, dok su se žene grabile za platna i dinduve koje su trgovci doneli. Tišina pustinje ličila je na daleki san; ljudi su neumorno govorili, smejali se i vikali, kao da su izašli iz nekog bestelesnog sveta, da bi se ponovo našli tedi ljudima. Bili su zadovoljni i srećni.

Posle svih mera predostrožnosti koje su do jiče preduzimali, kamilar je objasnio mladiču da pustinjske oaze oduvek predstavljaju neutralan teren, jer većinu njihovog stanovništva čine žene i desa. A oaga je bilo i na jednoj i na drugoj strani; tako su ratnici odlazili da se bore i pustinji, dok su im oage predstavljale pribežište.

Voda Karavana je ig priličan napor okupio svoje putnike i ročeo da im daje uputstva. Ovde će ostati sve dok se pe završi rat između plemena. Pošto su gosti, deliče šatore

87

sa stanovnicima oage, koji će im ustupiti najbolja Biloje to gostoprimstvo koje je propisivao Zakon. O od svih, uključujući i sopstvene stražare, zatražio da r oružje ljudima koje su odredile plemenske poglavice

- Takva su ratna pravila - objasnio je Voda Karg Na taj način i oazama se ne mogu kriti vojske ili rat Na mladičevo iznenađenje, Englez je iz svog o izvadio niklovani revolver i predao ga čoveku koji kupljao oružje.

- Četi revolver? - upita.

- Da bih naučio da imam poverenje i ljude - od- Englez. Bio je zadovoljan što je stigao do kraja svo trage.

Mladič je, međutim, mislio pa svoje nlogo. Što s ' pri?ižavao svome snu, stvari su postajale sve teže. Vi; važilo ono što je stari kralj nazvao "srećom počeo Sada je dobro znao da je na deli proveru istrajnosti važnosti onoga koji traži svoju Ličnu Legendu. Zbo; nije mogao ni da požuri, ni da bude nestrpljiv. Ako s bude ponašao, neće na kraju primetiti znake koje j~ postavio na njegov put.

"Bog postavio na toj put", pomisli mladič, izne samim sobom. Do tog trenutka je smatrao da su zr deo ovoga sveta. Nešto kao obedovanje ili spavanje, kao traženje ljubavi ili pronalaženje posla. Nikada ni mišljao da je to jezik koji Bog koristi da bi ti ukaz treba da radi.

' "Nemoj gubiti strpljenje", ponavlja je mladič i "Kako reče kamilar, jedi kada je vreme jeli i putuj k vreme putovanju."

88

Prvi dap su svi, ra i Englez, prespavali, umorni od puta. Mladiča su smestili daleko od njega, zajedno s još pet mladiča otprilike istih godina. Bili su to ljudi pustinje i želeli su da čiji priče iz velikih gradova.

Mladič im je pričao o svom životu dok je bio pastir i taman se spremao da im ispriča kako je radio i prodavnici kristala, kad Englez ide i šator.

- Tražim te selo jutro - reče dok je izvodio mladiča iz šatora. - Moraš mi pomoći da pronadem šator gde živi Alhemičar.

Prvo su sami pokušali da ga nadu. Jedan Alhemičar bi trebalo da živi dosta različito od ostalih stanovnika oaze, i vrlo je verovatno da i njegovom šatoru stalno gori neka reč. Dosta su hodali, dok nisu shvatili da je oaza mnogo veća

nego što su mogli i da zamisle - tu je bilo na stotine šatora.

- Izgubili smo skoro čitav dan - reče Englez, sedajući pored mladiča, ?igi jednog bunara.

- A kako bi bilo da upitamo nekoga - reče mladič. Englez nije želeo da se sazna razlog njegovog dolaska i oagi, tako da je oklevao ne znajući šta da radi. Na kraju se ipak odlučio i zamolio mladiča, koji je bolje govorio arapski, da se raspita. Mladič pride jednoj ženi koja je upravo došla do bunara noseći mešinu od ovnujske kože.

- Dobar dan, gospodo. Kažite mi, molim vas, gde i ovoj oazi živi neki Alhemičar - upita mladič.

Žena ti odgovori da ga tako nekog nije čila i odmah se udalji. Usput ga je upozorila da se ne obrača ženama obučenim i crno jer su to bile udate žene. Morao je da poštuje Tradiciju.

89

Englezje bio strašno razočaran. Prevalioje toliki l zbog čega. Mladič se takode ražalostio; i njegov prija~ bio i potrazi ga svojom Ličnom Legendom. A kada to čini, sela Vaseljena nastoji da pomogne toj osol ostvari svoju želju, rekao je stari kralj. On nije mog~ pogreši.

- Ja nikada ranije nisam čio za alhemičare - reče dič. - Inače bih probao da vam pomognem.

Englezu zasjaše oči.

- Tako je! Možda ovde niko ne zna da je on alhen Pitaj da li znaju čoveka koji i ovom mestu leči sve bc Više žena obučenih i crno došlo je na bunar ro v mladič se nijednoj od njih nije obratio, tada je E stalno navaljivao. Najzad se pri?ižio jedan muškarac - Poznaješ li nekog ko i ovom mestu leči ljis bolesti? - upita mladič.

- Alah leči sve bolesti - reče čovek, očigledno ir prisustvom stranaca. - Vi tražite vešce.

I pošto je izgovorio nekoliko sura iz Kurana, na~ je svojim putem.

Drugi muškarac se pri?ižio. Bio je mnogo stariji i je samo jedno talo vedro.

Mladič je ponovio pitanje - Zašto želite da upoznate tu vrstu ljudi? - odgo je Arapin pitanjem.

- Zato što je toj prijatelj putovao mnogo meseci ga sreo - reče mladič.

-Ako takav čovek postoji i oazi, onda je sigurno v močan - reče strarac, pošto je razmislio nekoliko trem - Ni plemenske poglavice ne uspevaju da ga vide ka je potreban. Jedino kad on sam to odredi.

90

Sačekajte da se rat završi. Onda idite sa karavanom. Ne pokušavajte da prodrete i život oaze, zaključio je udaljujući se.

Ali Englez je bio oduševljen. Bili su na pravom putu. Najzad se pojavila jedna devojka koja nije bila obučena i crno. Nosila je vrč na ramenu, a na glavi je imala veo, tada joj je lice bilo otkriveno. Mladič joj se pri?iži da bi se raspitao o Alhemičaru.

A opda, kao da se vreme zaustavilo, i kao da se Duša Sveta svom svojom silinom pojavila pred mladičem. Kada je pogledao i njene crne oči, njene usne koje su se dvoumle između osmeha i čutanja, shvatio je najznačajniji i najmudriji deo Jezika kojim svet govori, i koji svi ljudi na zemlji mogu da razumeju i svojim srcima. A to se zvalo Ljubav, nešto starije i od ljudi i od same pustinje, a što je ipak svaki put istom snagom izbijalo bilo gde kada se sretnu dva pogleda, kao što se to ovoga puta desilo pored jednog bunara. Usne su se konačno odlučile na osmeh, a to je bio znak, znak koji je on, ne znajući, očekivao toliko vremena i svom životu, znak koji je tražio i tedi ovcama i i knjigama, tedi kristalima i i tišini pustinje.

Tako je izgledao sušti jezik sveta, bez objašnjenja, jer Vaseljeni nisu bila potrebna objašnjenja da bi nastavila svoj put i prostoru bez kraja. Mladič je i tom trenutku jedino shvatao da se nalazi pred ženom svog života, a ni njoj nisu bile potrebne nikakve reči da bi isto to znala. U to je bio sigurniji nego i bilo šta na svetu, iako su njegovi roditelji i roditelji njegovih roditelja govorili da je potrebno zabavljati se, veriti se, upoznati osobu i imati para pre ženidbe.

91

Taj koji je to govorio nikada nije upoznao univerzalni jer kad se čovek i njega zagnjuri, onda ti je lako da ; da na svetu uvek postoji jedna osoba koja čeka onu č bilo to nasred neke pustinje ili usred nekog velikog l I kada se te osobe sretnu i njihovi pogledi se ukrstc prošlost i sva budućnost gube svaki značaj i samo r taj trenutak i ta neverovatna sigurnost da je sve stva~ suncem ispisala jedna ista Ruka. Ruka koja budi LjL koja je stvorila jednu dušu ?iznakinju ga svaku osobi radi, odmara se i traži ?ago rod suncem. Jer bez nijedan san ljudske rase ne bi imao bilo kakvog smis "Maktub", pomisli mladič. Englez je ustao i prodrmao mladiča. - Najde, pitaj je!

Mladič se pri?ižio devojci. Ona roče da se sme: se takode nasmeši.

- Kako se zoveš? - upita.

- Zovem se Fatima - reče devojka, oborivši pogl~ -Takvo ime imaju i neke žene i zemlji odakle dol

; - To je ime Prorokove čerke - reče Fatima. - R su ga tamo preneli.

Nežna devojka je o ratnicima govorila s ponoso~r glezje pored njega navaljivao, i mladič upita ga čovek . leči sve bolesti.

- To je čovek koji zna tajne sveta. On razgov pustinjskim "dinovima" - reče ona.

"~inovi" su bili demoni. I devojka pokaza prema mestu gde j e taj čudni čovek živeo.

92

Zatim je napunila vrč i otišla. Englez je takode pošao, i potragu ga Alhemičarem. A mladič je dugo ostao sedeči pored bunara, shvatajuči da tije jednog dana vetar Levanta zapahnuo lice mirisom te žene i da ji je voleo još pre nego što je saznao da ona postoji i da će ga ta ljubav nadahnuti da pronade sva ?aga ovoga sveta.

* * *

Narednog dana mladič se vratio na bunar da bi sačekao devojku. Iznenadio se kada je tamo naišao na Engleza, koji je prvi put posmatrao pustinju.

- Čekao sam popodne i čitavu noć - reče Englez. Došao je s prvim zvezdama.

Ispričao sam ti šta tražim. Onda te je on upitao da li sam već uspeo da pretvorim olovo i zlato. Ja sam ti rekao da upravo to želim da naučim.

Naredio mi je da pokušam. To je sve što mi je rekao: idi pokušaj.

Mladičje ostao bez reči. Englezje prevalio toliki put da bi čio ono što je već znao. A onda se setio da je starom kralju iz istog razloga dao šest ovaca.

- Onda pokušajte - rekao je Englezu. - To i hoću. Odmah či početi.

Odmah poštoje Englez otišao, Fatimaje stigla sa svojim vrčem ro vođu.

- Došao sam da ti kažem nešto sasvim jednostavno reče mladič. - Noči da postaneš toja žena. Volim te. Devojci se prosu nešto vode iz vrča.

- Ovde či te čekati svakog dana. Prešao sam pustinju i potrazi ga ?agot koje se nalazi ?igi piramida. Rat je za

93

tepe bio pravo prokletstvo. Sada je, međutim, l goslov jer te je doveo do tebe.

- Rat će se jednog dana završiti - reče devojka Mladič je pogledao prema urminim raltata ~ je pastir. I ovdeje bilo mnogo ovaca. Fatimaje bil od ?aga.

- Ratnici tragaju ga svojim ?agot - reče dev da čita mladičeve misli. - A žene pustinje su ro svoje ratnike.

Zatim je dopunila svoj vrč i otišla.

Mladič je svakog dana odlazio na bunar da sa timu. Ispričao joj je kako je živeo kao pastir, zatin i prodavnici kristala. Postali su prijatelji i osim on est minuta kojeje s njom provodio, ostatak dana t beskrajnim. Kada je prošlo skoro mesec dana s stigli i oagi, Voda Karavana je sazvaio sve na ok

- Ne znamo kada će se rat završiti i ne ts ; nastavimo put - rekao je. - Borbe će možda traj možda godinama. Na obe strane su snažni i odvaž~ a takode obe vojske smatraju da je ratovanje pita To nije rat između dobrih i zlih. Toje rat između s~

: se bore ga istu vlast i kada plane takva vrsta rata 3'i

; : duže nego ostali - jer Alah je ig obe strane. Ljudi su se raspršili. Mladič je tog popodn otišao da se sretno s Fatimom. Ispričao joj je sve

' - Drugog dana pošto smo se sreli - reče Fatima si mi o svojoj ljubavi. Zatim

si te naučio lepim kao što su Jezik i Duša Sveta. Sve to je doprinelo ;g postanjem deo tebe.

94

Mladič je slušao njen glas koji ti se učinio lepšim od šapata vetra i palmovom lišću.

- Veoma dugo sam stajala ovde, kod ovog bunara, čekajući te. Ne uspevam da se setim svoje prošlosti, tradicije, načina na koji ljudi očekuju da se žene pustinje ponašaju. Još kao dete sam sanjala kako će mi pustinja doneti najlepši poklon i životu. Taj poklon je najzad stigao, i to si ti.

Mladič pomisli da joj dodirne ruku. Ali Fatima je držala ručke vrča.

- Pričao si mi o svojim snovima, o starom kralju i o ?agi. Pričao si mi o znakovima. Zato se ničega ne bojim, jer su te upravo ti znaci doveli do tebe. I ja sam deo tvog sna, tvoje Lične Legende, kako ti imaš običaj da kažeš. Zato želim da nastaviš putem kojim si krenuo. Ukoliko budeš morao da sačekaš kraj rata, sasvim je i redu. Ali ako budeš morao ranije da nastaviš put, idi prema svojoj Legendi. Dine se menjaju prema vetru, ali pustinja ostaje ista. Takva će biti i naša ljubav.

Maktub - reče. - Ako sam ja deo tvoje Legende, ti ćeš se jednog dana vratiti.

Mladič je sa sas~anka s Fatimom otišao tužan. Prišećao se mnogih ljudi koje je upoznao. Oženjeni pastiri imali su mnogo muke da ubede svoje žene da treba da hodaju poljita. Ljubav je zahtevala da se ostane pored voljene osobe. Narednog dapa sve to je ispričao Fatimi.

- Pustinja odnosi naše muškarce i ne vraća ih uvek natrag - reče ona. - Prema tome, na to smo se navikle. I oni počinju da postoje i o?asita bez kiše, i životinjama

95

koje se kriju tedi stenjem, i vodi koja darežljivo i: zemlje. Oni postaju deo svega, postaju Duša Sveta.

Neki se vraćaju. I onda su sve ostale žene srećn muškarci koje one čekaju takode mogu da se vrate dana. Ranije sam gledala te žene i zavidela im na nj g'' sreći. Sada či i ja imati koga da očekujem.

Ja sam žena pustinje i time se ponosim. Noći s čovek takode hoda slobodno kao vetar koji premešt Takode želim da mogu da vidim svog čoveka i o? i životinjama i i vodi.

Mladič je otišao da potraži Engleza. Hteo je ispriča sve o Fatimi. Iznenadio se kadaje video daje pored svog šatora napravio tali reč. Bila je to čid na kojoj je stajala jedna providna flaša. Englez je ro vatru drvetom i posmatrao pustinju. Igledalo je da oči bile ?istavije nego i vreme kada je ro čitav da: knjige.

- Ovo je prva faza posla - reče Englez. - Mot izdvojim nečisti sumpor. A da bih to postigao, ne sn bojati neuspeha. Do sada te je toj strah od ne~ ~prečavao da pokušam da ostvarim Veliko Delo. 1 ~ sad počinjem ono što sam mogao da započnem još pr godina. Ali srećan sam što na ovo nisam čekao dv godina.

I nastavio je da loži vatru i da posmatra pustinju.1 je ostao neko vreme pored njega, sve dok pustin ročela da postaje ružičasta od svetlosti zalazećeg ~ Onda je osetio ogromnu želju da ode tamo da vidi č tišina moči da odgovori na njegova pitanja. Neko vr

96

hodao bez cilja, ne ispuštajući iz vida urmine ralte oaze. Slušao je vetar i osećao kamenje ispod nogu. Ponekad bi potražio neku školjku, jer je znao daje ova pustinja, i neka davna vremena, bila jedno veliko more. Zatim je seo na jedap kamen i prepustio se čarima horizonta koji se prostirao pred njim. Nije uspevao da shvati ljubav lišenu posesivnosti; ali Fatimaje bila žena pustinje, i ako je neko tome naučio, to je bila pustinja.

Ostao je tako, ne misleći ni na šta, sve dok iznad glave nije naslutio neko kretanje. Pogledavši i nebo, ugledao je dva kopca, kako lete veoma visoko.

Mladič je roče da posmatra kopce i šare koje su ispisivali ro nebu. One su izgledale proizvoljno, ali su za tladiča imale neki smisao. Samo nije uspevao da ga dokuči. Ondaje odlučio da kretanje ptica dosledno prati pogledom kako bi možda uspeo nešto da pročita. Možda će ti pustinja moči objasniti šta je to

ljubav bez posedovanja.

San je ročeo da ga obuzima. Srce je od njega zahtevalo da ne zaspi: umesto toga, trebalo je da se preda. "Upravo sam ročelo da ulazim i tajnu Jezika Sveta, i sve na ovoj zemlji ima smisla, čak i let kobaca", reče. I iskoristilo je priliku da se zahvali što je puno ljubavi prema jednoj ženi. "Kada se voli, stvari imaju još više smisla", pomisli.

Odjednom, jedan kobac se naglo obrušio na drugog. Kada se to desilo, mladiču se na kratko ukaza jedna vojska kako s isukanim sa?jata irada i oazu.

Prividenje je nestalo, ali ga je dobro uzdrvalo. On je čio priče o prividenjima, a neka je i video: to su bile fatamorgane, odnosno želje koje su se otelotvoravale na pesku pustinje. Međutim, njegova želja nije bila da neka vojska osvoji oazu.

97

Pomislio je da na to zaboravi i vrati se svojim mislir Ponovo je pokušao da se koncentriše na pustinju boje p i na kamenje. Ali nešto i srcu ti nije dalo mira.

"Uvek sledi znakove", rekao je stari kralj. I mladič l misli na Fatimu. Setio se onog što je video i predosetio će se to ubrzo dogoditi.

S velikom mukom izašao je iz transa i koji je rao. Us je i ročeo da korača i pravcu urminih palmi. Još jednorrr uspeo da shvati različite govore stvari: ovog puta pusti je predstavljala bezbednost, a oaga se pretvorila i opasn< Kamilar je sedeo i podnožju urmine ralte i takc posmatrao zalazak sunca.

Ugledao je mladiča kako se l javljuje iza jedne dine.

- Neka vojska se pri?ižava - reče. - Imao sam l videnje.

- Pustinja ispunjava ljudsko srce prividenjima - od; vorio je kamilar.

Ali mladič ti je ispričao priču o kopcima: posmat: je njihov let i tada se iznenada zagnjurio i Dušu Sveta. Kamilar je čutao; shvatao je šta mladič govori. Znac

da bilo šta na licu getlje može da ispriča priču svih stv, Ako bi otvorio neku knjigu na bilo kojoj stranici, ili pog dao nečiji dlan, ili i karte, ili let ptica, ili bilo šta, sv čovek bi pronašao neku vezu s onim što trenutno proživl va. Zapravo, stvari nisu pokazivale ništa, nego su lji posmatrajući stvari, otkrivali način da se prodre i Di Sveta.

Pustinja je bila puna ljudi koji su se izdržavali od tc što su umeli da lako prodru i Dušu Sveta. Bili su pozn

98

kao Proroci, od kojih su zazirale žene i starci. Ratnici su retko odlazili kod njih jer niko nije mogao ući i bitku znajući kada će umreti. Ratnici su više voleli ukus borbe i izazov nepoznatog; budućnost ispisana Alahovom rukom i šta god da je On napisao, to je bilo ga dobro čoveka. Zato su Ratnici živeli samo sadašnjost, jer sadašnjost je bila prepuna iznenadenja, a oni su morali da obrate pažnju na mnoge stvari: gde se nalazi neprijateljska sa?ja, gde je njegov konj, kakav udarac treba da ti nanese da bi spasao sopstveni život. Kamilar nije bio Ratnik i već je posetio nekoliko proroka. Mnogi su ti prorekli istinu, a neki su pogrešili. Sve dok jedan od njih, najstariji (i od koga se najviše zaziralo), nije upitao kamilara zašto ga interesuje da sazna svoju budućnost.

- Kako bih mogao nešto da preduzmem - odgovorio je kamilar. - I da promenim ono što ne bih želeo da mi se desi. - Onda će to prestati da ti bude budućnost - odgovorio ti je prorok.

- Možda bih ja želeo da saznam šta te čeka i budućnosti da bih se pripremio za ono što dolazi.

- Ako je to nešto lero, onda bi to bilo prijatno iznenadenje - reče prorok. - A ukoliko se radi o nečem lošem, patio bi mnogo pre nego što bi ti se to desilo.

- Noći da saznam kakva mi je budućnost jer sam čovek - rekao je kamilar proroku. - A ljudi žive shodno svojoj budućnosti.

Prorok je neko vreme počutao. On je najbolje iteo da barata snopom štapiča, koje je bacao na zemlju i proricao

99

; ' na osnovu toga kako su pali. Tog dana on nije bacao štap Uvio ih je i

maramicu i vratio i džep.

? - Živim od toga što ljudima proričem budućnost - r on. - Upućen sam i tajnu štapiča i žnam kako se koriste bi se dospelo do onog prostora i kome je sve napisano. mogu da pročitam prošlost, otkrijem opo što je već t ' zaboravljeno i protumačim znakove sadašnjosti.

! Kada ljudi dodi do mene, ja im ne čitam budućnost naslučujem budućnost. Jer budućnost pripada Bogu i sa i on je, i izuzetnim okolnostima, otkriva. A kako uspev

da pogodim budućnost? Ro znakovima sadašnjosti. Tajt j, ' , i sadašnjosti; ako obratiš pažnju na sadašnjost, može? : poboljšati. A ako poboljšaš sadašnjost, biće bolje i ono ' će ti se kasnije dogoditi. Zaboravi budućnost i živi sv i ~ dan svog života prema poukama Zakona i s verom da >_ , ' brine o svojoj deci. Svaki dan nosi i sebi Večnost.

i~ Kamilar je hteo da sazna i kakvim okolnostima >_ (f' dozvoljava da se sagleda budućnost:

~1, - Kada je On sam pokaže. A Bog retko pokazuje dučnost, a i to čini iz jednog jedinog razloga: zato štoje o budućnosti koja je bila pisana da bi se promenila.

Bogje mladiču pokazao budućnost, pomislioje kami Zato što je hteo da mladič bude Njegovo oruc~e.

- Idi i porazgovaraj s plemenskim poglavicama - r~ kamilar. - Ispričaj im o ratnicima koji se pri~ižavaju. - Oni će te ismejati.

To su ljudi pustinje, a ljudi pustinje su naviknuti znakove.

- Onda već mora da znaju.

100

- Oni se time ne bave. Ako nešto treba da saznaju, nešto što Alah želi da im saopšti, veruju da će im to neko reči. To se već mnogo puta desilo. Ali danas, taj neko - to si ti.

Mladič pomisli pa Fatimu i odluči da ode do plemenskih poglavica.

* * *

- Donosim znakove pustinje - rekao je stražaru koji je stajao na ulazu i ogroman beli šator, i centru oage. - Želim da vidim poglavice. Stražar nije ništa rekao. Ušao je i dugo se zadržao unutra. Zatim je izašao s jednim mladim Arapinom, i odori od belog platna i zlata. Mladičje ispričao Arapinu štaje video. A ovaj je zamolio mladiča da talo sačeka i vratio se i šator.

Rala je noć. Više Arapa i trgovaca ušlo je i izašlo. Uskoro su se ročele gasiti vatre i oazaje postajala tiha kao ustinja. Samo je i velikom šatoru i dalje gorelo svetlo. ~itavo to vreme mladič je mislio na Fatimu još ne uspevajući da shvati razgovor od tog popodneva.

Najzad, posle mnogo sati čekanja, stražar naloži tladiču da ide.

Očarao gaje prizor na koji je naišao. Nikada nije mogao zamisliti da, usred pustinje, postoji šator poput ovog. Tleje bilo prekriveno najlepšim čilimima na kojeje ikada kročio, a lusteri od žutog obradenog metala bili su načičkani iraljenim svečama. Plemenske poglavice su sedele i dnu šatora, i polukrugu, udobno zavaljene i bogato opervažene svilene jastuke. Sluge su ulazile i izlazile sa srebrnim roslužavnicima koji su bili prepuni poslastica i čajnika.

Neki

101

od njih su bili zaduženi da održavaju žar i nargilama. jatan miris dima ispunjavao je prostor.

Biloje osam poglavica, ali mladičje odmah primetic je glavni: bio je to Arapin i odori od belog platna i gl sedeo je i sredini polukruga. Pored njega je bio t Arapin s kojim je razgovarao pred šatorom.

- Koji je to stranac koji priča o znakovima? - upita~ jedan od poglavica gledajući prema mladiču.

- To sam ja - odgovorio je. I ispričao je šta je vide -A zašto bi pustinja to ispričala nekom strancu kad da smo mi ovde već generacijama? - reče drugi poglav

- Zato što se toje oči još nisu navikle na pustinj odgovorio je mladič. - I ja

mogu da vidim stvari 1< previše naviknute oči više ne uspevaju da vide. "I zato što znam ga Dušu Sveta", pomisli i sebi. Ali reče ništa, jer Arapi i te stvari ne veruju.

- Oaza je neutralan teren. Niko ne napada jednu oazu reče treći poglavica.

- Ja samo pričam ono što sam video. Ako ne želite verujete, nemojte ništa preduzeti.

Potpuna tišina je zavlada i šatoru, a onda je usle živahan razgovor između poglavica. Govorili su na arapskim dijalektom koji mladič nije razumeo, ali kad pokušao da ode, jedan stražar ti reče da ostane. Mladi roče da oseća strah; znaci su govorili da nešto nije i reče. Zažalio je što je o tome pričao sa kamilarem.

Iznenada, starac koji je sedeo i sredini nasmešio skoro neprimetno i to je mladiča smirilo. Starac nije nastavio i razgovoru i nije do tada prozborio ni reč. Mladič je već bio naviknut na Jezik Sveta i mogao je

102

osetiti jedan treptaj Mira kako prolazi šatorom s kraja na kraj. Intuicija ti je govorila da je dobro postupio što je došao.

Rasprava je prestala. Neko vreme su čekali slušajući starca. Zatim se on okrenuo mladiču: ovog puta lice ti je bilo hladno i nepristupačno.

- Pre dve hiljade godina, i nekoj dalekoj zemlji, bacili su i jati i prodali kao roba jednog čoveka koji je verovao i snove - reče starac. - Naši trgovci su ga kupili i doveli u Egipat. I svi mi znamo da onaj ko veruje i snove, i te stvari i da ih protumači.

"Ma da ne uspeva uvek i da ih ostvari", pomisli mladič, prisećajući se stare Ciganke.

- Zahvaljujući faraonovim snovima o mršavim i debelim kravama taj čovek je Egipat spasao od gladi. On se zvao Josif. Bio je takode stranac i stranoj zemlji kao ti i bio je manje-više tvojih godina.

Tišina je i dalje vladala. Starčeve oči i dalje su ostale hladne.

- Uvek poštujemo Tradiciju. Tradicija je i ono vreme spasla Egipat od gladi i on je postao jedna od najbogatijih zemalja. Tradicija nas uči da muškarci treba da pređu pustinju i da idaju svoje čerke. Tradicija govori da je oaza neutralan teren jer obe strane imaju svoje oaze i ranjive su. Dok je starac govorio, niko nije prozborio ni reč.

- Ali Tradicija nam takode govori da treba verovati znakovima pustinje. Sve što znamo naučili smo od pustinje. Starac je dao znak i svi Arapi su ustali. Sastanak se

završavao. Nargile su ugašene, a stražari su stali mirno. Mladič je krenuo ka izlazu, ali starac je još jednom rekao reč:

103

- Sutra četo prekršiti sporazum koji nalaže da ništa, oazi ne može da nosi oružje. Celog dana četo čekati

prijatelja. Kada sunce gade iza horizonta, muškarci će vratiti oružje. Za svakih deset mrtvih neprijatelja dolatnik.

Međutim, oružje ne sme da se pokrene a da ne bitku. Hirovito je kao pustinja, i ako ga na to navikne; sledeći put će biti lenjo da risa. Ako sutra nijedna ruka ne opali, bar jedna će opaliti i tebe.

* * *

Kada je mladič izašao, oazu je osvetljavao samo mesec. Trebalo ti je dvadeset minuta hoda da stigne svog šatora i on je krenuo.

Osećao je strah zbog svega što se desilo. Zagnjurio u Dušu Sveta, a cena verovanja i to bio je njegov visok ulog. Ali dao je visok ulog onog dana kadaje procvetao da bi krenuo za svojom Ličnom Legendom. I kad je govorio kamilar, umreti sutra je isto toliko dobro kao i umreti bilo kog drugog dana. Svaki dan je bio stvore se proživiti ili da se napusti ovaj svet. Sve je zavisilo; od jedne reči: "Maktub".

Nadao je i tišini. Nije se kajao. Ako umre sutra, bi zato što Bog nije hteo da promeni budućnost. Ali it pošto je prešao moreuz, radio i jednoj prodavnici kri; upoznao tišinu pustinje i Fatimine oči. Svaki od svojih proživio je intenzivno, od trenutka kada je, odavno, otišao od kuće. Ako umre sutra, njegove oči bi se dotle više nagledale nego oči drugih pastira. I mladič se

ponosio.

104

Iznenada je začuo snažan topot i neki nepoznati vetar ga je odjednom bacio na zemlju. Podigla se silna prašina koja je skoro zakrilila Mesec. Ispred njega se propeo jedan beli konj ispuštajući zastrašujuć njisak.

Mladič je teško razaznavao šta se dešava, ali kad se prašina talo slegla, osetio je strah kakav nikad ranije nije osetio. Na konju je bio jahač sav i crnom, sa sokolom na levom ramenu. Na glavi ti je bio turban, a marama ti je prekrivala lice tako da su ti virile samo oči. Ličio je na glasnika pustinje, ali njegovo prisustvo bilo je snažnije od prisustva bilo koje osobe koju je mladič i životu upoznao.

Čudni konjanik je isukao ogromnu krivu sa?ji koja ti je dotle visila o sedlu. Čelik je za?istao na mesečini.

- Ko se to usudio da pročita let kobaca? - upitao je glasom kojije zagrmio tedi pedeset hiljada urminih palmi Al-Fajuma.

- Ja sam se usudio - reče mladič. Iznenada ti se ukaza pred očima slika svetog Jaga Istrebitelja Mavara na belom konju rod čijim kopitama su ležali nevernici. Bilo je tačno tako. Samo što su ovoga puta uloge bile zamenjene.

- Ja sam se usudio - ponovi mladič. I saže glavu očekujući udarac sa?jot. - Mnogi životi će biti spaseni jer niste računali na Dušu Sveta.

Sa?ja se, međutim, nije brzo spustila. Strančeva ruka se polako spuštala sve dok vrh sečiva nije dodirnuo tladičevo čelo. Bio je toliko oštar da ti je potekla kap krvi.

Konjanik se nije mrdao. Mladič takode. Nijednog trenutka nije pomislio da pobegne. Srce ti je obuzela neka čudna radost: umreče za svoju Ličnu Legendu. I ga Fatimu. Znakovi su, najzad, bili tačni. Neprijatelj je bio tu, i zato

105

nije morao da brine zbog smrti, jerje postojala Duša Sve Uskoro će postati deo nje. A i neprijatelj će sutra post deo nj e.

Stranac je, međutim, samo držao sa?ji na njegovc čeli.

- Zašto si pročitao let ptica?

- Samo sam pročitao ono što su ptice htele da kažu. O ' žele da spasu oagi, a vi ćete biti mrtvi. Oaga ima više lji j' nego vi.

Sa?ja je i dalje dodirivala njegovo čelo.

- Ko si ti da bi promenio sudbinu Alahovu? i,

' -Alahje stvorio vojske, a takodeje stvorio i ptice. Al ; mi je pokazao govor ptica. Sve je napisano istom Rukon reče mladič, prisečajući se kamilarevih reči.

; Nepoznatije najzad sklonio sa?ji s njegovog čela. M dič oseti izvesno olakšanje. Ali nije mogao da beži.

- Pripazi se proročanstava - reče stranac. - Kad je ne; ,l pisano, peta načina da se to izbegne.

Samo sam tdeo neku vo~sku - rece tlad~s. - Nisa : ,~' , , video ishod bitke.

,, Izgledalo je da je konjanik zadovoljan odgovorom. ~ !!' sa?ji je još držao i ruci.

'~ - Šta jedan stranac traži i stranoj zemlji?

- Tražim svoju Ličnu Legendu. Nešto što vi nika ' nećete shvatiti.

Konjanik je vratio sa?ji i korice, a soko na njegovc ramenu ispusti neki čudan krik. Mladič je ročeo da opušta.

106

- Morao sam da proverim tvoju hrabrost - reče nepoznati. - Hrabrost je najvažnija osobina za svakog ko je krenuo i potragu za Jezikom Sveta.

Mladič je bio iznenaden. Ovaj čovek je govorio o stvarima koje talo ljudi poznaje.

- Čak i kad stigne tako daleko, čovek se nikad ne sme opustiti - nastavi on. - Treba voleti pustinju, ali joj ne treba i potpunosti verovati. Jer pustinja je proba za svakog čoveka: ona proverava svaki njegov korak i ubija svakog ko se zaboravi.

Njegove reči podsečale su na reči starog kralja.

- Ako ratnici dodi, a glava ti ostane na ramenu i posle zalaska sunca, potraži te - reče stranac.

Ista ruka koja je držala sa?ji, sada uze bič. Konj se opet propeo podižući o?ak prašine.

- Gde živate? - povilta mladič, dok se konjanik idalj avao.

Ruka s bičem pokaza i pravcu juga. Mladič je sreo Alhemičara.

* * *

Sledećeg jutra, tedi raltata Al-Fajuma nalazilo se dve hiljade naoružanih ljudi. Pre nego što je sunce stiglo i zenit, petsto ratnika se pojavilo na horizontu. Konjanici su ušli i oazu sa severne strane; delovali su miroljubivo, ali su nosili oružje skriveno ispod belih burnusa. Kada su stigli i ?izinu belog šatora, i centru Al-Fajuma, isukali su sa?je i uzeli kremenjače na gotovs. Izvršili su napad na prazan šator.

107

Muškarci iz oaze opkolili su pustinjske konjanike. ~ roku od rola sata, četiristo devedeset i devet leševa se našI na pesku. Deca su bila na suprotnom kraju palmove šum i ništa nisu videla. Žene su se i šatorima molile ga svoj muževe i takode ništa nisu videle. Da nije bilo svuda raza sutih leševa, izgledalo bi kao da i oazi život teče uobičajf nim tokom.

Samoje jedan ratnik bio pošten -zapovednik odreds Tokom popodneva izveden je pred plemenske poglavice

, koje su ga upitale zašto je prekršio Tradiciju. Zapovedni ' odgovori da su njegovi ljudi bili gladni i žedni, iscrpljer tolikim bitkama, tako da su odlučili da gaigti jednu oaz kako bi mogli ponovo da nastave borbu.

Plemenski poglavica reče da nije žal zbog ratnika, a da se Tradicija ne sme nikad prekršiti. Jedina stvar koja s ' menja i pustinji jesu dine, i to kada duva vetar.

i Zatim je osudio zapovednika na sramnu smrt. Osude je da umesto od sa?je ili puščanog metka umre obešen jednu ralti kojaje takode bila mrtva. Njegovo telo ljliljal se na pustinjskom vetru.

Plemenski poglavica je pozvao stranca i dao ti pedese zlatnika. Zatim se ponovo prisetio priče o Josifu i Egiptu zamolio mladiča da postane Savetnik Oaze.

*

Kada je sunce potpuno zašlo, a prve zvezde ročele d~ se pojavljuju (nisu bile mnogo svetle, jer je i dalje bio rt mesec), mladič je krenuo i pravcu juga.

Tato je stajac samo jedan šator, a neki Arapi koji su prolazili, govorili s~ 108

da je to mesto prepuno "dinova". Ali mladič je seo i dugo čekao.

Alhemičar se pojavio kadaje mesec visoko odskočio na nebu. Na ramenu je nosio dva ubijena kopca.

- Evo te - reče mladič.

- Ne bi trebalo tu da budeš - odgovorio je Alhemičar. - Ili je tvoj dolazak ovde tvoja Lična Legenda?

- Medi plemenima besni rat. Nemoguće je preći pustinju.

Alhemičar je sjahao i dao mladiču znak da ide i šator. Bioje to šator sličan svima ostalim kojeje posetio i oazi izuzev velikog centralnog šatora, koji je bio raskošno orremljen kao iz bajke. Pogledom je potražio alhemičarski pribor i peći, ali ništa od toga nije video. Bilo je samo nekoliko knjiga na gomili, kuhinjski šporet i tepisi prepuni tajanstvenih crteža.

- Sedi, skuvaču čaj - reče Alhemičar. - A zaj edno četo pojesti ova dva kopca.

Mladič je posumnjao da je reč o ona dva kopca koje je video prethodnog dana, ali ne reče ništa. Alhemičar je zapalio vatru i ubrzo je prijatan miris pečenja ispunio šator. Bio je bolji od mirisa nargila.

- Zašto si hteo da te vidiš? - upita mladič.

- Zbog znakova - odgovorio je Alhemičar. - Vetar mi je ispričao da ćeš doći. I da će ti biti potrebna rotoč.

- Nisam to ja. To je onaj drugi stranac, Englez. On te je tražio.

- On mora da pronade druge stvari pre nego što se sretne sa mnom. Ali na pravom j e putu. Ročeo j e da posmatra pustinju.

109

_dja? - Kada neko nešto želi, čitava Vasseljena se zaveri č

, ti pomogne da ostvari svoj san - reče Alhemičar, pona` ljajuči reči starog kralja. Mladičje shvatio. Još jedan čove se našao na njegovom putu da bi ga

odveo njegovoj Ličng Legendi.

i - Znači, poučićeš te?

- Ne. Ti već znaš sve što treba da znaš. Samo či ' omogućiti da nastaviš pravim putem ka svom ?agi.

' - Medi plemenima besni rat - ponovi mladič. - Ja poznajem pustinju.

- Več sam našao svoje ?ago. Imam jednu kamilu, nc vac koji sam uštedeo radeči i prodavnici kristala i pedes~ zlatnika. U svojoj zemlji mogu da budem bogataš.

1~ ~1', -Ali ništa od toga nije ?igi Piramida -reče Alhemiča ; - Imam Fatimu.

Ona je veče ?ago od svega što sa~ uspeo da sakupim.

- Ni ona nije ?igi piramida.

Pojeli su kopce i tišini. Alhemičarje otvorio jednu fla~ i natočio crvenu tečnost i mladičevu čašu. Bilo je to vim ' jedno od najboljih vina kojeje i životu pio. Ali vinoje bil zakonom zabranj eno.

- Nije glo ono što ulazi i čovekova usta, nego je zl ' ' ono što iz njih izlazi - reče Alhemičar.

Mladič se od vina raspoložio. Ali Alhemičar ti j ulivao strah. Seli su ispred šatora, posmatrajuči svetlo~ meseca, koja je zasenjivala zvezde.

- Pij i talo se opusti - reče Alhemičar, primečujuči d ' je mladič postajao sve veseliji. - Odmori se kao što ~ ; ; obično ratnik odmara pred bitku. Ali ne zaboravi da ti j

110

srce tamo gde se nalazi tvoje ?ago. I da tvoje ?ago mora da bude pronadeno da bi sve što si otkrio na putu moglo da ima smisla.

Sutra češ prodati kamilu i kupiti konja. Kamile su nepouzidane: predu na hiljade koraka i ne pokazuju nikakav znak umora. Medutim, iznenada padnu na kolena i lipšu. Kopj se polako zamara, tako da uvek možeš da znaš koliko da zahtevaš od njega, odnosno kada ti je vreme da lipše.

* * *

Sledeće noči mladič se sa konjem pojavio pred Alhemičarevim šatorom. Malo je počekao i Alhemičar se rojavio jašuči svog pastuva, dok tije na levom ramenu stajao soko.

- Pokaži mi život i pustinji - reče Alhemičar. - Samo onaj ko nade život, može da pronade ?ago.

Krenuli su peščanim prostranstvom, dok je mesec ?istao iznad njih. "Ne znam da li či uspeti da pronadem život i pustinji", pomisli mladič. "Još ne poznajem pustinju."

Hteo je da se okrene i to kaže Alhemičaru, ali osečao je strah od njega.

Stigli su do onog kamenitog predela, gde je mladič video kopce na nebc; medutim sada su tu vladali samo vetar i tišina.

- Ne polazi mi za rukom da nadem život i pustinji reče mladič. Znam da postoji, ali ne uspevam da ga nadem. - Život privlači život - odgovori Alhemičar.

I mladič je shvatio. U istom trenutku popustio je uzde svoga konja i op je siobodno krenuo ro kamenju i pesku. Alhemičar ga je čutke pratio i mladičev konj je tako išao skoro rola sata. Več nisu mogli da vide urmine ralte oaze, 111

samo je ogroman mesec sijao na nebu dok su stene it srebrni odsjaj. Odjednom, na mestu gde nikada ranije bio, mladič je primetio da njegov konj zastaje.

- Ovde postoji život - reče mladič Alhemičaru. poznajem jezik pustinje, ali toj konj poznaje jezik živ Sjahali su. Alhemičar ne reče ništa. Ročeo je da zag

i kamenje polako hodajuči. Iznenadaje zastao i veoma ra vo se sagnuo. Na tlu je, tedi kamenjem, bila jedna r Alhemičar je zavukao šaku i rupu, a zatim i seli rilp ramena. Nešto se unutra mrdalo, i oči Alhemičara -je~

I je oči mogao da ti vidi - skupile su se od napora i n~ tosti. Izgledalo je da se bori s nečim što je bilo i rup onda, pokretom koji je uplašio mladiča, Alhemičarje n,

r izvukao ruku iz rupe i uspravio se. U ruci ti je bila z~ koju je držao za rep.

Mladič je takode odskočio, ali unazad. Zmija se ne stano otimala ig siktanje i

čegrtanje narušavajući ti pustinje. Bilaje to zvečarka čijije otrov ga nekoliko mi~ mogao da usmrti čoveka.

"Čuvaj se otrova", uspeo je da pomisli mladič. Ali hemičar je verovatno već zadobio ijed kada je zavc j',,, ruku i rupu. Njegovo lice je, međutim, bilo mirno. "A

mičar ima dvesta godina", rekao je Englez. Valjda je iteo da se bori sa zmijama i pustinji.

Kada je njegov pratilac došao do svog konja, mladi video kako isukuje dugu sa?ji i o?iku polumeseca. N je opisao krug na tlu i i sred njega stavio zmiyu. Živol E~' se odmah smirila.

112

- Budi miran - reče Alhemičar. Ona neće odatle izaći. Otkrio si život i pustinji, a to je znak koji mi je bio potreban.

- Zašto je to toliko značajno?

- Jer su Piramide okružene pustinjom.

Mladič nije hteo da sluša priču o Piramidama. Srce ti je bilo potišteno i tužno, još od prethodne večeri. Jer nastavak potra~e ga ?a~ot značioje da mora da napusti Fatimu. - Vodiču te kroz pustinju - reče Alhemičar.

- Želim da ostanem i oazi - odgovori mladič. - Več sam sreo Fatimu. I ona mi više znači nego ?ago.

- Fatima je žena pustinje - reče Alhemičar. Ona zna da muškarci moraju da odi, da bi mogli da se vrate. Ona je već pronašla svoje ?ago: tebe. Sada ona čeka da ti pronadeš ono što tražiš.

- A ako ja odlučim da ostanem?

- Bičeš Savetnik Oaze. Imaš dovoljno zlata da kupiš mnogo ovaca i mnogo kamila. Oženičeš se Fatimom i prvu godinu proživećete srečno. Naučićeš da voliš pustinju i upoznaćeš svaku od pedeset hiljada urminih palmi.

Primećivaćeš kako one rastu, otkrivajući svet koji se uvek menja. I sve više ćeš razumevati znake, jerje pustinja učitelj bolji od svih učitelja.

Sledeće godine ćeš se prisetiti da postoji neko ?ago: Znakovi će početi sve upornije da govore o tome i ti ćeš pokušati da ih prenebregneš. Koristićeš svoje znanje samo ga dobrobit oage i njenih stanovnika. Plemenske poglavice će ti zbog toga biti zahvalne. Njihove kamile će ti doneti bogatstvo i toč.

113

Treće godine znakovi će nastaviti da govore o t~ ?agi i tvojoj Ličnoj Legendi. Ti ćeš početi noćima hodaš ro oazi, a Fatima će postati tužna jer se zbog prekinuo tvoj put. Ali ti ćeš joj pružiti ljubav i ona ~ uzvratiti. Setićeš se da ona nikada od tebe nije tražil, ostaneš, jer žena pustinje ite da čeka svog čoveka, nećeš moći dajoj zameriš. Ali mnoge noći provešćeš h~ jući ro pesku pustinje i između palmi, razmišljajući s možda mogao iči napred, imati više poverenja i svoju bav prema Fatimi. Jer i oazi te je zadržao tvoj strah d više nikada nećeš vratiti. I tada, znaci će ti nagovesti~ je tvoje ?ago zauvek zakopano.

Četvrte godine znaci će te napustiti jer nisi hteo d slediš. Plemenske poglavice će to shvatiti i bičeš izbačf Saveta. Tada ćeš već biti bogat trgovac s mnogo kam mnogo robe. Ali ćeš ostatak života provesti lutajući izrr palmi i pustinje, znajući da nisi ispunio svoju Ličnu Le; di i da je sada ga to prekasno.

I nećeš shvatiti da ljubav nikad ne sprečava čovek sledi svoju Ličnu Legendu. A kada se to desi, onda č značiti da nije bila reč o pravoj Ljubavi, onoj koja go Jezik Sveta.

Alhemičar je izbrisao krug na tlu i zmiya hitro nes tedi kamenjem. Mladič se setio prodavca kristala ko oduvek želeo da ide i Meku i Engleza koji je tražio ječ Alhemičara. Setio se žene koja je verovala pustinji i r~ nja joj je jednog dana dovela osobu koju je želela da v

Uzjahali su konje i ovoga puta mladič je pratio A mičara. Vetarje donosio zvuke oaze, a onje pokušava~

114

~ prepozna Fatimin glas. Onog dana nije otišao na bunar zbog ~ bitke.

, Ali ove noći, dok su posmatrali zmiyu koja je stajala i ~ krugu, neobični konjanik sa svojim sokolom na ramenu ` govorio je o ljubavi i ?agi, o ženama

pustinje i njegovoj Ličnoj Legendi.

- Poči či s tobom - reče mladič. Istog trenutka je osetio mir i srcu.

-Krenućemo sutra, pre izlaska sunca -jednostavno reče Alhemičar.

* * *

Mladič nije trenuo čitave noći. Dva sata pre svanuča probudio je jednog od momaka koji su spavali i njegovom šatoru i zamolio ga da ti pokaže gde živi Fatima. Zajedno su izašli i otišli donde. Zauzvrat, mladič ti je dao novca da kupi jednu ovcu.

Zatim ga je zamolio da otkrije gde spava Fatima, da je probudi i da joj kaže da je mladič čeka. Mladi Arapin ga poslušao i zauzvrat dobi još novca da kupi i drugu ovcu.

- Sada nas ostavi same - reče mladič Arapinu, koji se vratio i šator da nastavi da spava, ponosan što je pomogao Savetniku Oage; i zadovoljan zbog novca koji je dobio da kupi ovce.

Fatima se pojavila na ulazu i šator. Krenuli su i šetnju između palmi. Mladič je znao da je ovo protiv Tradicije, ali sada to nije imalo nikakvog značaja.

- Odlazim - reče. I hoću da znaš da či se vratiti. Volim

te ~er...

115

- Ne govori više ništa - prekide ga Fatima. - Voli zato što se voli. Ne postoji razlog zbog kojeg se voli. Ali mladič je nastavio:

; - Volim te zato što sam sanjao jedan san, što sam s jednog kralja, prodavao kristale, prešao pustinju, što plemena zaratila i što sam došao do jednog bunara da znam gde živi jedan Alhemičar. Volim te jer se čit ;' Vaseljena zaverila da dodet do tebe.

Zagrlili su se. Bilo je to prvi put da su se dva ~ dodirnula.

- Vратиču se - ponovi mladič.

- Ranije sam pustinju posmatrala ispunjena željom. da či je gledati s nadom.

Moj otac je jednog dana otiš I' ali vratio se tojoj majci i sada se uvek vraća.

I više ništa nisu rekli. Još talo su hodali između ur ' nih palmi, a onda je mladič dopratio devojkicu do ulaz njen šator. - Vратиču se kao što se tvoj otac vratio tvj majci - reče.

Primetio je kako su se Fatimi ovlažile oči. - Plačeš?

, ' - Ja sam žena pustinje - reče ona skrivajući lice. - ~ i' iznad svega, ja sam žena.

Fatima je ušla i šator. Sunce samo što nije izašlo. K~ svane, ona će početi da se bavi onim što je radila to1 godine; ali sve se promenilo. Mladič već neće više biti oazi, a ni oaza neće imati značenje koje je doskora ima Neče to više biti mesto s pedeset hiljada urminih palmi i stotine bunara, na koje su hodočasnici dolazili, zadovo

116

posle dugog puta. Za nju će, počev od tog dana, oaza biti prazna.

Počev od tog dana, pustinja će biti značajnija. Uvek će gledati prema njoj, nastojeći da pronikne koju zvezdu prati mladič i potrazi za ?agot. Moraće slati svoje roljirse ro vetru, i nadi da će oni dodirnuti mladičevo lice i ispričati ti da je ona živa, da ga čeka, onako kako žena čeka hrabrog čoveka koji je otišao i potragu za snovima i ?agom. Počev od tog dana pustinja će biti samo jedno: nada da će se on vratiti.

* * *

- Ne misli na ono što je ostalo za tobom - reče Alhemičar kada su na konjima zašli i pustinju. - Sve je urezano i Dušu Sveta, i tamo će ostati zauvek.

- Ljudi više snevaju o povratku nego o polasku - reče mladič, koji se ponovo navikavao na tišinu pustinje.

- Ako je ono što si našao sačinjeno od čiste materije, nikad peče istruliti. I moći češ jednog dana da se vratiš. Ako je to bio samo trenutak svetlosti, kao eksplozija neke zvezde, onda na povratku nećeš ništa zateći. Ali si bio svedok eksplozije svetlosti. Samo to vredelo je truda.

Čovek je govorio jezikom alhemije. Ali mladič je shvatao da on misli na Fatimu.

Bilo je teško ne misliti o onome što je ostalo iza njega. Pustinja, sa svojim

skoro uvek istim pejzažom, imala je običaj da se ispunjava snovima. Mladiču su još pred očima bile urmine ralte, bunari i lice voljene žene. Video je Engleza i njegovu laboratoriju, zatim kamilara koji je bio

117

učitelj, a da toga nije bio ni svestan. "Možda Alherr nikad nije bio galji?jen", pomisli mladič.

Alhemičar je jahao ispred njega, sa sokolom na ram Soko je dobro poznao jezik pustinje i, kada bi se zai vili, on bi poletao sa Alhemičarevog ramena i odlaz potragu ga hranom. Prvog dana doneo je zeca. Sledg dana doneo je dve ptice. Preko noći prostirali su pokrivače, ali nisu palili v, Noći su i pustinji bile hladne, a postajale su i sve tarr kako se mesec smanji~rao na nebu. Punu sedmicu su r vali i tišini, razgovarajući samo kako da preduzmu mer " bi izbegli borbe između plemena. Rat se nastavljao, a ~ I bi ponekad donosio sladunjavi miris krvi. Neka se)> vodila ?izu, i vetar je podsećao mladiča da postoji J Znakova, uvek spreman da ukaže na ono što njegove nisu uspevale da vide.

Kada se navršilo sedam dana puta, Alhemičar je odl I da se ulogore ranije nego obično. Soko je otišao i pot~ ga plenom, a on je otkaočio čuturicu s vodom i ponudi mladiču.

' - Sada si skoro na kraju puta - reče Alhemičar. - ~ (~ titam ti što si sledio svoju Ličnu Legendu.

- A ti si te čuteći vodio - reče mladič. - Mislio da češ te naučiti onome što znaš. Pre izvesnog vrerr sam bio i pustinji s čavekom kojije imao knjige o Alhe~ Ali iz njih nisam uspeo ništa da naučim.

- Postoji samo jedan način da se uči - uzvratil Alhc čar. - Kroz delovanje. Sve što je trebalo da znaš nauči na ovom putu. Samo još nešto nedostaje.

118

Mladič je hteo da čije o četi je reč, ali Alhemičar je bio gadi?jen i posmatranje horizonta, očekujući povratak sokola.

- Zašto te zovu Alhemičar? - Zato što to jesam.

- A i četi je bila greška drugih alhemičara koji su tražili zlato a nisu ga našli?

- Tražili su samo zlato - odgovori njegov saputnik. Tražili su ?ago svoje Lične Legende, ne želeći da žive sopstvenu Legendu.

- Šta još treba da znam? - bio je uporan mladič.

Ali Alhemičar je i dalje gledao prema horizontu. Posle izvesnog vremena, soko se vratio s lovinom. lskopali su rupu i i njoj zapalili vatru, kako niko ne bi mogao da vidi plamen.

- Ja sam Alhemičar zato što sam Alhemičar - reče on dok su pripremali jelo. - Savladao sam nauk svojih predaka koje su učili njihovi preci i sve tako, od postanja sveta. c to doba, sav nauk o Velikom Delu mogao je da se ispiše na običnom smaragdu. Ali ljudi su prestali da pridaju značaj jednostavnim stvarima i počeli su da pišu traktate, tumačenja i filozofske studije. Takode su počeli da tvrde kako bolje od ostalih poznaju put.

Ali Smaragdna Ta?isa je i danas i životu.

- I šta je pisalo na Smaragdnoj Ta?ici? - interesovao se mladič.

Alhemičar je ročeo nešto da šara ro pesku i ga to ti nije trebalo više od pet minuta. Dok je on to radio, mladič se setio starog kralja, trga pa kome su se jednog dana sreli; izgledalo je da je od toga prošlo mnogo, rrciogo godina.

119

- Ovo je pisalo na Smaragdnoj Ta?ici - reče Alhen čar, kada je završio sa pisanjem.

Mladič se pri?ižio i pogledao reči ispisane na pesku - To je neka šifra - reče mladič, rotalo razočar Smaragdnom Ta?isot. - Liči na Englezove knjige.

- Ne - odgovori Alhemičar. - To je kao let kobaca; o ne može da se pojmi samo razumom. Smaragdna Ta?i je direktan put do Duše Sveta.

Mudraci su shvatili da je ovaj prirodni svet samo sli i kopija Raja. Samo postojanje ovog sveta jeste jemstvo postoji svet savršeniji od njega. Bog gaje stvorio da bi lji uz rotoč vidljivih stvari, mogli da shvate njegov duho~ nauk i divote njegove mudrosti. To je opo što ja zove Delovanjem.

- Treba li da razumen Smaragdn Ta?icu? - ir mladič.

- Možda bi sada, ukoliko bi se nalazio i nekoj hemičarskoj laboratoriji, bio pravi trenutak da proučiš n bolji način da se razume Smaragdna Ta?isa. Meduti sada si i pustinji. Prema tome, zagnjuri se i pustinju. O služi da se svet shvati isto onoliko koliko i bilo koja dru stvar na ovom svetu. Čak nije neophodno ni da razum pustinju: dovoljno je da posmatraš jedno jedino zrnce pes i i njemu češ videti sva čudesa Stvaranja.

- A kako da se zagnjurim i pustinju?

- Oslušni svoje srce. Ono sve zna, jer je poteklo iz Du Sveta i jednog dana će se i nju vratiti.

* * *

120

Još dva dana su putovali i tišini. Alhemičar je bio mnogo oprezniji jer su se pri?ižavali zoni mnogo žešćih bitaka. A mladič je nastojao da sluša svoje srce.

S tim srcem nije bilo lako; ranije je bilo naviknuto da uvek kreće, a sada je htelo da stigne ro svaku cenu. Ponekad je njegovo srce satima i satima pričalo priče o čežnji, drugi put bi se uzbuđivalo zbog izlaska sunca i pustinji i teralo je mladiča da krišom rlače. Srce je brže kucalo kada je mladiču govorilo o ?agi, a usporavalo se kada bi se oči mladiča gubile na beskrajnom horizontu pustinje. Ali nikad nije čutalo, čak ni kad mladič ne bi ni reč razmenio sa Alhemičarem.

- Zašto toTato da slušamo srce? - upita mladič i trenutku kada su se pripremali da prenoče.

- Jer tamo gde ono bude, tamo će biti tvoje ?ago.

- Srce mi je uznemireno - reče mladič. - Sanja, uzbuđuje se i zalju?jeno je i jednu ženu pustinje. Stalno od mene nešto zahteva i noćima te pe pušta da spavam dok mislim na nju.

- To je dobro. Tvoje srce je živo. Nastavi i dalje da slušaš to što ima da ti kaže.

Naredna tri dana mimoidoše se s nekoliko ratnika, a još neke su videli na horizontu. Mladičevo srce je ročelo da govori o strahu. pričalo ti je rgičs koje je čilo od Duše Sveta, priče o ljudima koji su krenuli i potragu ga svojim ?agot i nikad ga nisu našli. Ponekad bi uplašilo mladiča pomišlju da peče uspeti da pade ?ago ili da bi mogao da umre i pustinji. c drugim prilikama bi govorilo mladiču da je već zadovoljno jer je našlo ljubav i zlatnike.

121

-Moje srceje kole?jivo -reče mladič Alhemičaru ka~ su zastali da talo odmora konje. - Ne želi da nastavim.

- To je dobro - odgovorio je Alhemičar. - To je dok da ti je srce živo.

Prirodno je da se plašiš da promeniš s što si do sada stekao - za jedan san.

- Zašto onda treba da slušam svoje srce?

- Zato što nikad nećeš uspeti da ga učutkaš. Čak i a: se budeš pravio da ga ne slušaš, ono će uvek biti i tvoj~ grudima, stalno ponavljajući šta misli o životu i o svetu. - Čak i kad je sklono izdaji?

- Izdaja je udarac koji ne očekuješ. Ako dobro poznai svoje srce, onda to njemu nikad neće poči za rukom. Jer č poznavati njegove snove i njegove želje i umečeš da nosiš s njima.

Niko nije uspeo da pobegne od svog srca. Zato je bo slušati šta govori. Kako nikad ne bi došlo do udaraca k~ ne očekuješ.

Mladič je nastavio da sluša svoje srce, dok su putov pustinjom. Ročeo je da upozna je njegove smicalice i ~rik ve, a samim tim je ročeo i da ga prihvata onakvo kakvo ,

, Tako je mladič prestao da oseća strah i više nije želeo se vrati jer ti je srce jednog popodneva reklo da je gad ' ; voljno. "Čak i ako talo izvoljevam", govorilo je njegovo

srce, "to je zbog toga što sam ljudsko srce, a ljudska sr su takva. Voje se ostvarenja svojih najvećih snova, jer srr ` traju da to ne zaslužuju ili da će doživeti neuspeh. 1

premiremo od straha i pri samoj pomisli na ljubavi koje zauvek o~išle, na trenutke koji su mogli biti lepi a nisu bi

122

na ?aga koja su mogla biti otkrivena a ostala su zauvek skrivena i pesku. Jer kad se to dogodi, mnogo patimo."

- Moje srce se boji patnje - reče mladič Alhemičaru jedne noći kada su posmatrali nebo bez meseca.

- Reci ti da je strah od patnje gori od same patnje. I da nikad nijedno srce nije patilo kada je krenulo i potragu ga svojim snovima, jer svaki trenutak potrage jeste trenutak sretanja s Bogom i s Večnošću.

"Svaki trenutak potrage trenutak je susretanja", reče mladič svom srcu. "Dok sam tragao ga svojim ?agot, svi dani su bili svetli jer sam znao da je svaki taj čas bio deo sna o potrazi. Tragajući za tim svojim ?agot, na putu sam ' otkrio stvari koje ni i snu nisam sanjao da či sresti, a sve to zahvaljujući hrabrosti s kojom sam pokušao da dosegнем stvari nedostižne pastirima."

Opda je čitavo jedno popodne njegovo srce ostalo mir' no. Tokom noći, mladič je mirno spavao, a kada se probudio, njegovo srce je ročelo da ti priča neke stvari iz Duše Sveta. Ispričalo ti je kako je srečan svaki čovek koji nosi Boga i sebi. I da je sreću moguće naći i i zrnju pustinjskog peska, kao što ti je Alhemičar već rekao. Jer zrno peska je trenutak Stvaranja, a `Jaseljeni su bile potrebne hiljade miliona godine da bi ga stvorila. "Svakog čoveka na kugli zemaljskoj čeka njegovo ?ago", reče njegovo srce. Mi, srca, nemamo baš često običaj da govorimo o tom ?agi jer ljudi već više ne žele da ga pronadu. O njemu pričamo samo deci. Opda ostavljamo da život uputi svakoga smerom koji ti je odredila sudbina. Ali, nažalost, malobrojni su oni koji slede put koji im je obeležen, a to je put Lične Legende

123

i sreće. Smatraju da je svet rip pretnji - i da zbog toga l svet postaje opasan.

Zato mi, srca, počinjemo da govorimo sve tiše, ali nik da ne prestajemo. A potajno se nadamo da se naše reči ~ čiji, jer ne želimo da ljudi pate zato što nisu sledili svc srce."

- A zašto srca pe kažu ljudima da treba da nastave ~ slede svoje snove? - upita mladič Alhemičara.

- Zato što bi i tom slučaju srce najviše patilo. A sr ne vole da pate.

Od tog dana mladič je shvatio svoje srce. Zatražio je ~ ga više nikad ne napušta. Zatražio je od njega da se steg: i grudima i da ti da znak ga uzbunu kada se udalji i svojih snova. Mladič se zakleo da će uvek očekivati taj zn, i da će ga slediti.

Te noćije sve ispričao Alhemičaru. I Alhemičar je shvatio da se mladičevo srce vratilo Duši Sveta.

- Šta či sad? - upita mladič.

- Nastavi i pravcu Piramida - reče Alhemičar. nastavi da obračaš pažnju na znakove. Tvoje srce je već ' stanju da ti pokaže gde je ?ago.

- Da li je to ono što je još trebalo da znam?

, -Ne -odgovorio je Alhemičar. -Treba da znaš sledeć "Pre nego što će ostvariti neki san, Duša Sveta ii nastoji da proverii ono što si naučio tokom puta. Ona to ~

' čini iz zlobe, nego da bismo mogli, zajedno s našim sno~ da takode ovladamo lekcijama koje smo naučili idući pren njoj. To je trenutak kada većina ljudi odustaje. To je o~ što mi i pustinji imamo običaj da kažemo: 'umreti od že i trenutku kad su se ralte već pojavile na horizontu'.

124

Potruga uvek počinje Početničkom Srečom. A redovno se završava stavljanjem Osvajača na Probu."

Mladič se priseti jedne stare poslovice iz svoje domovine. A ona kaže da najmračniji trenutak nastupa uoči samog izlaska sunca.

* * *

Prvi znak opasnosti pojavio se narednog dana. Pri?ižila su im se tri ratnika i upitala šta njih dvojica tu rade.

- Došao sam da lovim sa svojim sokolom - odgovorio je Alhemičar.

- Moramo da vas pretresemo da vidimo da li nosite oružje - reče jedan od ratnika.

Alhemičar je polako sjahao sa konja. Mladič takode.

- Šta će ti toliki novac? - upita ratnik kada je primetio mladičevu kesu.

- Da bih stigao do Egipta - reče on.

Vojnik koji je pretresao Alhemičara pronašao je jednu staklenu flašicu punu tečnosti i jedno jaje od žučkastog stakla, nešto talo veće od kokošijeg.

- Šta je ovo? - upitao je vojnik.

- To je Kamen Mudrosti i Elikzir Mladosti. To je veliko delo Alhemičara. Ko popije ovaj eliksir nikada se neće razboleti, a samo jedno parčence ovog kamena je dovoljno da bilo koji metal pretvori i zlato.

Ratnici su se od srca nasmejali, a nasmejao se i Alhemičar. Odgovor im se učinio veoma duhovit ra su ih bez dužeg zadržavanja pustili da sa svim prtljagom nastave put.

- Jesi li šenuo? - upita mladič Alhemičara kada su se dovoljno udaljili. - Zašto si to učinio?

125

- Da bih ti pokazao jedan jednostavan zakon svc odgovori Alhemičar. - Kad su pat velika ?aga pred som, nikad ih ne primećujemo. A znaš li zašto? Zato ljudi ne veruju i ?aga.

Nastavili su kroz pustinju. Svakim danom koji je r~ zio mladičevo srce postajalo je sve tiše. Več ti nije do onoga što je prošlo, ni do onoga što će biti; zadom valo se takode posmatranjem pustinje i zajedno s mladi napajalo se Dušom Sveta. On i njegovo srce su ro veliki prijatelji - tako da nisu mogli jedan drugog~ izdaju.

Kada bi srce progovorilo, nastojalo je da podst; snagu mladiča kome su ponekad dani čutanja izgledali sno dosadni. Prvi put tije srce pričalo o njegovim vel vrlinama: o njegovoj hrabrosti da napusti ovce, da svoju Ličnu Legendu i o njegovom radnom žaru i pro nici kristala.

Takode ti je ukazalo na još nešto što mladič nil nije primetio: opasnosti kraj kojih su prošli sasvim ?i: da ih on nije ni opazio. Njegovo srce ti je reklo č jednom sakrilo pištolj koji je ukrao od osa, jer se plašil će se njime raniti. I setilo se jednoga dana kada je tla pripala muka usred rolja, kada je povraćao a zatim utc i dug san. Tada su ga na putu očekivala dva razbojnika su nagneravali da ti otmu ovce i da ga ubiju. Ali poš~ mladič nije pojavljivao, odlučili su da odi, pomislivši s mladič pošao nekim drugim putem.

- Da li srca uvek pomažu ljudima? - upita mladič hemičara.

126

- Samo onima koji žive svoju Ličnu Legendu. Takode mnogo pomažu deci, pijanima i starima.

- To znači da nema opasnosti?

- To samo znači da srca daji sve od sebe - odgovori Alhemičar.

Jednog popodneva prošli su kroz logor jednog od rlemena. Bilo je Arapa i snežno belim odorama, a oružja je bilo svuda naokolo. Ljudi su pušili nargile i pričali o bitkata. Niko nije obratio posebnu pažnju na posetioce.

- Nema nikakve opasnosti - reče mladič, kada su talo odmakli od logora. Alhemičar se razbesneo.

- Veruj svome srcu - reče - ali ne zaboravi da si i pustinji. Kada ljudi ratuju, Duša Sveta takode oseća krike borbe. Niko pe može da izbegne posledice bilo čega što se dogada rod suncem.

"Sve je samo jedno", pomisli mladič.

I kao daje pustinja htela da pokaže daje stari Alhemičar bio i pravu, dva konjanika izbiše iza dvojice putnika. -Ne možete dalje - reče jedan od njih. - Nalazite se na

području na kome se vode borbe.

- Neću predaleko - odgovorio je Alhemičar, prodirući pogledom duboko i oči ratnika. Oni se za neko vreme smiriše, a zatim se složiše da ova dvojica mogu da nastave put.

Mladič je sve to opčinjeno posmatrao. - Pokorio si ih pogledom - primeti on.

- Oči pokazuju snagu duše - odgovori Alhemičar.

U pravu je, pomisli mladič. Primetio je i onoj gomili vojnika kako ih jedan od njih netremice posmatra. A bio je

127

toliko udaljen da ti se nije moglo tačno nazreti ni lice. Ali mladič je bio siguran da je gledao pravo i njih.

Najzad, kada su krenuli preko jedne planine koja se pružala širinom celog horizonta, Alhemičar reče da im treba još dva dana da stignu do Piramida.

- Ako četo se uskoro rastati - reče mladič - nauči te ' Alhemiju.

, - Več znaš. Ona se sastoji i prodiranju do Duše Sveta ' i pronalaženju ?aga koje nam ona čuva.

- Nisam na to mislio. Mislio sam na pretvaranje olova i zlato.

Alhemičar je, poštujući tišinu pustinje, odgovorio tladiču tek kada su zastali da nešto rojedi.

- ~itava Vaseljena se razvija - reče on. - A ga mudrace, zlato je najrazvijeniji metal. Ne pitaj te zašto; ne znam. Samo znam da je Tradicija uvek i pravu.

; Ljudi su ti koji nisu dobro rastumačili reči mudraca. I ;' umesto da bude simbol razvoja, zlato je postalo signal ga ratove.

[- Stvari govore mnoge jezike - reče mladič. - Video sam kadaje ?ejanje kamile bilo jednostavno ?ejanje, zatim je postalo znak opasnosti i najzad se ponovo pretvorilo i ?ejanje.

Začutao je. Sigurno je Alhemičar sve to već znao.

- Upoznao sam prave alhemičare - nastavi. - Zatvarali su se i laboratorije i pokušavali da se razvijaju kao zlato; ' otkrivali su Kamen Mudrosti. Jer su bili razumeli da kad se nešto razvija, razvija se sve oko njega.

128

Drugi su došli do Kamena slučajno. Več su imali dar, duša im je bila budnija od duša ostalih. Ali ti se ne računaju, jer su retki.

Neki su, konačno, tražili samo zlato. Ti nikada nisu otkrili tajnu. Zaboravili su da olovo, bakar, gvožđe takode imaju svoju Ličnu Legendu koju treba da ostvare. Onaj koji se meša i tuđu Ličnu Legendu nikada neće otkriti sopstvenu.

Alhemičareve reči zazvučaše kao neka kletva. On se

saže i uze jednu školjku s pustinjskog tla. - Ovo je nekada bilo more - reče.

- To sam već primetio - uzvрати mladič.

Alhemičarje rekao mladiču da stavi školjku na uvo. On je to mnogo puta radio kadje bio dete i slušaoje šum mora.

-Moreje i dalje i ovoj školjci, jerje ono njegova Lična Legenda. I nikada je peče napustiti, sve dok pustinju ronovo ne prekrije voda.

Zatim uzjahaše konje i nastaviše i pravcu Egipatskih Piramida.

Sunce je ročelo da zalazi kada mladičevo srce dade znak ga opasnost. Bili su usred ogromnih dina i mladič je pogledao prema Alhemičaru, ali ovaj kao da

ništa nije primečivao. Posle pet minuta, mladič je uočio ispred njih dva konjanika, čije su se siluete ocrtavale prema suncu. Nije stigao ni reč da

kaže Alhemičaru, a dva konjanika se pretvoriše i deset, a zatim i sto, sve dok nisu prekrili ogromne dine.

129

Bili su to ratnici obučeni i plavo, s crnom tijaom t turbanu. Lica su im obavijali plavi velovi iz kojih su i~ virile samo oči.

Iako su bile daleko, oči su pokazivale snagu njihov~ duša. A te oči su govorile o smrti.

* * *

Obojicu su odveli i vojni logor koji se nalazio i ?izi~ Jedan vojnik je gurnuo mladiča i Alhemičara i neki šatc

, Taj šator se razlikovao od onih koje je upoznao i oazi; ' njemu se nalazio zapovednik sa svojim oficirima.

- Ovo su uhode - reče jedan od ljudi.

- Mi smo samo putnici - odgovori Alhemičar.

- Viđeni ste i neprijateljskom logoru pre tri dana razgovarali ste s jednim njihovim ratnikom.

- Ja sam čovek koji putuje pustinjom i poznaje zve~ ' ; - reče Alhemičar.

Nemam nikakvih obaveštenja o trupan niti o kretanju plemena. Samo sam vodio svog prijate dovde.

, - Ko je tvoj prijatelj? - upita komandant.

, i - On je Alhemičar - reče Alhemičar. - On rozp ; s prirodne sile.1 želi da

pokaže komandantu svoje izvanredne sposobnosti.

Mladič je čutke slušao. I bio je uplašen.

- Šta radi jedan stranac i jednog stranoj zemlji? - reče drugi čovek.

- Doneo je novac da ga ponudi tvom plemenu - odgovori Alhemičar, pre nego što je mladič uspeo da bilo šta kaže. I uzevši mladičevu kesu, predade zlatnike generalu.

130

Arapin ih čutke prihvati. S tim se moglo kupiti dosta oružanja.

- Šta je to Alhemičar? - upita najzad.

- To je čovek koji poznaje prirodu i svet. Ako to poželi, on bi mogao da uništi ovaj logor koristeći samo snagu vetra. Ratnici se nasmejaše. Bili su naviknuti pa snagu rata, a

vetar nikad ne može da zadrži nijedan smrtni udarac. Ipak, i grudima im se steglo srce. Bili su to ljudi pustinje i bojali su se čarobnjaka.

- Hteo bih to da vidim - reče general.

- Treba nam tri dana - odgovorio je Alhemičar. - I on će se pretvoriti i vetar, samo da bi pokazao veličinu svojih moći. Ako ti to ne rođe za rukom, ponizno vam nudimo svoje živote i znak počasti vašem plemenu.

- Ne možeš mi ponuditi ono što je već toje - reče nabusito general.

Ali, dao je putnicima tri dana.

Mladič je bio oduzet od straha. Uspeo je da izade iz šatora zahvaljujući tome što ga je Alhemičar držao ispod ruke.

- Ne dozvoli da primete da te je strah - reče Alhemičar. To su hrabri ljudi i preziru kukavice.

Mladič je, međutim, ostao bez glasa. Uspeo je da progovori tek posle izvesnog vremena, dok su hodali kroz logor. Nije bilo potrebe da ih stavljaju i zatvor: Arapi su im jednostavno oduzeli konje. Još jednom je svet pokazao svoje različite govore: pustinja, dotle slobodan i beskrajan prostor, sada je bila nesavladivi bedem.

131

- Dao si im svo toje ?ago! - reče mladič. - Sve sam i životu zaradio!

- A četi bi ti to služilo ako bi morao da umreš' odgovori Alhemičar. - Tvoj novac ti je produžio život tri dana. Novac retko posluži da se odloži smrt.

Ali mladič je bio isuviše uplašen da bi do njega došao mudre reči.

Nije znao kako da se pretvori i vetar. Nije bio Alhemičar.

Alhemičar je zatražio čaja od jednog ratnika i njime namazao zglavke mladičevih ruku. Talas smirenosti ispu: je mladičevo telo dok je Alhemičar izgovarao neke reči k ovaj nije uspeo da razume.

- Nemoj se prepustiti očaji - reče Alhemičar, neobično nežnim glasom. - Ukoliko ti se to desi, nećeš uspeti porazgovarati sa svojim srcem.

- Ali ja ne itet da se pretvorim i vetar.

- Ko živi svoju Ličnu Legendu, taj zna ono što treba zna. Snovi postaju neostvarljivi samo zbog jedne stvari straha od neuspeha.

- Ne bojim se neuspeha. Jedino ne itet da se pretvorim i vetar.

- Onda ćeš morati da naučiš. Od toga zavisi tvoj živ

- A ako pe uspem?

- Umrećeš živeći svoju Ličnu Legendu. To je mnogo bolje nego umreti kao milioni ljudi koji nikada nisu saznali da Lična Legenda postoji.

; c svakom slučaju ne brini. Smrt obično primorava ljude da bolje osete život.

132

Prošao je prvi dan. U pustinji je došlo do velike bitke i brojni ranjenici su bili doneti i vojni logor. "Ništa se sa smrću ne menja", razmišljao je mladič. Mrtve ratnike zamenjivali su novi, i život se nastavljao.

- Mogao si i kasnije da umreš, prijatelju - reče stražar mrtvom telu jednog svog druga. - Mogao si umreti kada nastupi mir. Ali i ovako i onako bi umro.

Pri kraju dana mladič je potražio Alhemičara. On je nosio sokola prema pustinji.

- Ne itet da se pretvorim i vetar - ponovio je mladič. - Seti se šta sam ti govorio: svet je samo vidljivi deo Boga. A Alhemičar i svemu tome predstavlja prenošenje duhovnog savršenstva pa materijalni plan.

- A šta ti radiš? - Hranim sokola.

- Ako ne uspem da se pretvorim i vetar, onda četo umreti - reče mladič. -
Zašto onda hraniš sokola?

- Ti ćeš umreti - reče Alhemičar. - Ja itet da se pretvorim i vetar.

* * *

Drugog dana mladičje otišao na vrh jedne stene koja se nalazila ?igi logora. Stražari su ga pustili da prode; već su čuli priču o čarobnjaku koji se pretvara i vetar i nisu hteli ni da ti pridu. Osim toga, pustinja je bila velik i nesavladivi bedem.

Ostatak popodneva drugog dana proveo je posmatrajući pustinju. Slušao je svoje srce. A pustinja je slušala njegov strah.

Oboje su govorili istim jezikom.

133

* * *

Trećeg dana general je okupio svoje glavne zapovednike.

- Idemo da vidimo mladiča kako se pretvara i vetar -teče general Alhemičaru.

- Idemo - uzvрати Alhemičar.

Mladič ihje odveo do mesta na kojemje stajao prethodnog dana. Onda je zahtevao da svi sednu.

- Ovo će talo potrajati - reče mladič.

- Nama se ne žuri - reče general. - Mi smo ljudi pus' tinje.

1 * *

Mladič je ročeo da posmatra horizont koji se prostirao ' ispred njega. c daljini su bile planine, dine, stenje i biljke , puzavice koje su uporno nastojale da žive tamo gde je opstanak bio nemoguć. Ti je bila pustinja kojom je toliko meseci krstarilo i koju je, uprkos tome, veoma talo rožnavao. c njoj je našao Engleza, karavane, ratove plemena i jednu oazu s pedeset hiljada urminih palmi i tri stotine bunara.

- Šta ćeš ti ovde danas? - upita pustinja. - Zar se jiče nismo dovoljno nagledali jedno drugog?

- Ti na jednom mestu čuvaš osobu koju volim - reče mladič. - Tako, kad gledam tvoj pesak, vidim i nju. Želim da joj se vratim i treba mi tvoja rotoč da se pretvorim i `vetar.

,i, - Šta je to ljubav? - upita pustinja.

i - Ljubavje kad soko leti iznad tvojih peščanih prostran, stava. Ti si za njega zelena dolina i on se nikad nije vratio

134

bez plena. On poznaje tvoje stenje, tvoje dine, tvoje planine, a ti si velikodušna prema njemu.

- Sokolov kljun otkida od mene deo ro deo. Ja godinata gajim njegovu lovinu, hranim s ono talo vode koju imam, pokazujem gde se nalazi hrana. I jednog dana spušta se soko s neba, upravo i trenutku kada ja počnem da osečat nežnost lovine na tot pesku. On odnosi ono što sam ja stvorila.

-Ali ti si zbog toga lovinu i odgajila -odgovori mladič. - Da nahraniš sokola. A soko će nahraniti čoveka. A onda će jednog dana čovek oploditi tvoj pesak, iz koga će se ponovo pojavitilovina. Tako je svet ureden.

- I to je ljubav?

- To je ljubav. To je opo što lovinu pretvara i sokola, sokola i čoveka i čoveka ponovo i pustinju. To je ono što olovo pretvara i zlato; i vrača zlato rod getlji.

- Ne razumem tvoje reči - reče pustinja.

- Onda shvati da te na nekom mestu, na tvom pesku, čeka jedna žena. I zbog toga, moram da se pretvorim i vetar.

Pustinja je počutala nekoliko trenutaka.

- Dajem ti svoj pesak da bi vetar ro njemu mogao da dune. Ali sama ne mogu da učinim ništa. Zatraži rotoč od vetra.

Podigao se jedan ?ag povetarac. Zapovednici su izdaleka posmatrali mladiča koji je govorio neki jezik koji oni nisu poznavali.

Alhemičar se smešio.

135

Vetarje stigao ?igi mladiča i dodirnuo ti lice. Či njegov razgovor sa

pustinjom jer vetrovi uvek sve zn Oni prolaze svetom i pe zna se ni gde se radaju ni ' nestaju.

f' - Pomozi mi - reče mladič vetru. - Jednog dana sa ' tebi čio glas svoje voljene.

i,,, - Ko te je naučio govor pustinje i vetra? , - Moje srce - odgovori mladič.

'~ Vetar je imao mnogo imena. Ovde su ga zvali širc jer su Arapi verovali da dolazi iz predela pokrivenih vod gde su živeli crni ljudi. U dalekoj zemlji odakle je dol~ mladič zvali su ga levant, jer su verovali da donosi re pustinje i ratne poklike Mavara. Možda su na nekom t~

' udaljenijem od pašnjaka s ovcama ljudi mislili da v nastaje i Andaluziji. Ali vetar nije nikuda išao niti je i ' dolazio i zbog toga je bio jači od pustinje. Jednog dan~

možda moći da sade drveće i pustinji i čak da gaje o~ ali nikada neće uspeti da pokore vetar.

- Ti ne možeš da budeš vetar - reče vetar. - Razli smo prirode.

- Nije istina - reče mladič. - Upoznao sam tajne A ,',~~~ mi je dok sam i tvom društvu lutao svetom. U meni vetrovi, pustinje, okeani, zvezde i sve što je stvoren vaseljeni. Ista Ruka nas je stvorila, a imamo i istu D~ Noći da budem kao ti, da prodrem i sve uglove, da prec mora, da skinem pesak koji prekriva toje ?ago, da dosl i ?izinu glasa svoje voljene.

-Neki dan sam čio tvoj razgovor s Alhemičarem -g 'j' ' vetar. - On je govorio da svaka stvar ima svoju Li Legendu. Ljudi se ne mogu pretvarati i vetar.

136

- Nauči te da budem vetar bar nekoliko trenutaka geče mladič. - Da bismo mogli da razgovaramo o neograničenim mogućnostima ljudi i vetrova.

Vetar je bio radoznao i bila je reč o nečemu što op nije znao. Voleo bi da razgovara o tome, ali nije znao kako se ljudi pretvaraju i vetar. A toliko je stvari znao! Stvarao je pustinje, potapao lade, obarao čitave šume i prolazio kroz gradove pune muzike i čudnih zvukova. Smatrao je da ga njega nema granica, a ipak, tu se našao mladič koji kaže da ima još stvari koje bi vetar mogao da učini.

- To je opo što se zove ljubav - reče mladič, videvši da vetar skoro popušta njegovom zahtevu. - Kada se voli, upravo se postiže to da se bude bilo koja stvar Stvaranja. Kada volimo, nemamo nikakve potrebe da shvatimo šta se dešava, jer se sve dešava i nama, tako da se i ljudi mogu pretvarati i vetar. Naravno, rod uslovom da vetrovi pomognu.

Pošto je vetar bio veoma gord, mladičeve reči su ga naljutile. Ročeo je jače da duva, podižući pesak pustinje. Ali najzad je morao da prizna da ne ite, tada je prošao seo svet, da pretvara ljide i vetar. A nije znao ni za Ljubav.

- Dok sam prolazio svetom primetio sam da mnogi ljudi i žene govore o ljubavi gledajući i nebo - reče vetar, besan što mora da prizna sopstvenu petoč. - Možda bi bilo bolje pitati nebo.

- Onda mi pomoz i - reče mladič. - Ispuni ovo mesto prašinom, kako bih mogao da gledam i sunce a da ne oslepim.

137

Onda vetar dunu velikom snagom i nebo se ispuni pes~ kom, ostavljajući samo jedap pozlačeni disk na mestu gde je bilo sunce.

U logoru se skoro ništa nije videlo. Ljudi pustinje već su poznavali ovaj vetar. Zvao se simum, i bio je gori oč nepogode pa moru - jer oni nisu poznavali more. Konji si njištali, a pesak je ročeo da prekriva oružje. Na steni, jedan od zapovednika okrete se prema gene ralu i reče:

- Možda bi bilo bolje da prekinemo s ovim.

Oni skoro već nisu mogli da vide mladiča. Lica su in prekrivale plave marame, a i očima im se video samo strah - Prestanimo s ovim - insistirao je drugi komandant. - Noći da vidim koliko je Alah velik - reče general poštovanjem. Noći da vidim kako se ljudi pretvaraju ~ vetar.

Ali dobro je zapamtio imena dvojice ljudi koji su s~ uplašili. Čim vetar prestane, smeniće ih, jer su ljudi pustinj~ neustrašivi.

- Vetar mi je rekao da poznaješ Ljubav - reče mladi~ Suncu. -Ako poznaješ Ljubav, onda poznaješ i Dušu Sveta koja je sazdana od Ljubavi.

- S ovog mesta gde se nalazim - reče Sunce - mogu d; vidim Dušu Sveta. Ona opšti s tojot dušom i zahvaljujuć nama biljke rastu, a ovce idu i potragu ga hladovinom. ~ ovog mesta gde se nalazim - a veoma sam daleko od svet, - naućilo sam da volim. Znam da će, ako se talo pri?ižin Zemlji, sve na pjoj pomreti, a Duša Sveta će nestati. Takc

138

mi jedno drugo posmatramo i volimo se. Jajoj dajet život ~ i toplotu, a ona mi daje razlog da živim.

- Ti poznaješ ljubav - reče mladić.

- I poznajem Dušu Sveta, jer mnogo razgovaramo na ovom beskrajnom putu ro svemiru. Ona mi kaže da je njen najveći rro?et to što su do danas jedino minerali i biljke shvatili da su sve stvari jedno. I zbog toga nije potrebno da gvođde bude isto što i bakar i da bakar bude isto što i zlato. c tom jedinstvu svako ima taćno odredenu ulogu i sve bi bilo jedna Simfoniya Mira da se Ruka Koja Je Sve Napisala zaustavila petog dana stvaranja.

- Ali bio je i šesti dan - reče Sunce.

- Ti si mudro jer sve posmatraš izdaleka - uzvratiladić. - Ali ne poznaješ Ljubav. Da nije bilo šestog dana stvaranja, ne bi bilo ćoveka i bakar bi uvek bio bakar, i olovo bi uvek bilo olovo. Svako, doduše, ima svoju Lićnu Legendu, ali ona će se ispuniti jednog dana. Prema tome, treba se pretvoriti i nešto bolje, i steći novu Lićnu Legendu, sve dok Duša Sveta zaista ne postane jedno. Sunce se zamislilo i odlučilo da zasijajajeće. Vetar, kome se doradao razgovor, takode dunu jaće da Sunce ne bi zaslepilo mladića.

- Zbog toga postoji Alhemija - reče mladić. - Da svaki ćovek potraži svoje ?ago, da ga nade, i da zatim poželi da bude bolji nego što je bio i svom prethodnom životu. Olovo će ispunjavati svoju ulogu sve dok svetu bude potrebno olovo; a onda će morati da se pretvori i zlato.

Alhemićari to rade. Pokazuju da sve oko nas, kada nastojimo da budemo bolji nego što smo, takode postaje bolje.

139

- A zašto kažeš da ja ne poznajem Ljubav? - upita ;, Sunce.

- Jer Ljubav ne znaći biti nepomićan kao pustinja, niti lutati svetom kao vetar, niti sve posmatrati izdaleka kao ti. Ljubav je sila koja preobraćava i poboljšava Dušu Sveta. Kada sam prvi put i pji prodro, učinilo mi se daje savršena.

E~ Ali kasnije sam shvatio da je ona odraz svih stvorenja i da ima svo e ratove i svo e strasti. Duša Sveta se hrani nama i '! j j l; a getlja na kojoj živimo biće bolja ili lošija shodno tome koliko smo mi dobri ili loši. I tu stupa na scenu snaga ljubavi, jer kad volimo, uvek želimo da budemo bolji nego što jesmo.

- Šta ti hoćeš od mene? - upita Sunce.

' - Da mi pomogneš da se pretvorim i vetar - odgovori 'I mladić.

- U prirodi je poznato da sam ja jedno od najmudrijih stvorenja - reče Sunce.

- Ali ne itet da te pretvorim i vetar.

!.

- Kote, onda, da se obratim?

Sunceje ga trenutak počutalo. Vetarje slušao i spremao se da selot svetu saopšti da je njegovo znanje ogranićeno. Međutim, nije bilo načina da se izbegne taj mladić, koji je govorio Jezik Sveta.

- Razgovaraj s Rukom Koja Je Sve Napisala - reče Sunce.

Vetar je podvrisnuo od zadovoljstva i roćeo da duva jaće nego ikad. Ćirao je šatore iz peska, a stoka se oslobo

' dila veza. Na steni, ljudi su se držali jedan ga drugog da ih vetar ne bi daleko odneo.

140

Mladić se onda okrenuo Ruci Koja je Sve Napisala. I pre nego što je išta progovorio, osetio je da Vaseljena ćuti i on je takode zaćutao.

Snaćan tlag Ljubavi šiknuo ti je iz srca i mladić roće da se moli. Bila je to molitva koju nikada ranije nije izgovorio, jer je to bila molitva bez reći i bez zahteva. Nije se zahvaljivao što su ovce pronašle ispašu, niti je molio da ti bolje ide prodaja kristala, niti je traćio da žena koju je sreo saćeka

njegov povratak. u tišini koja je usledila, mladič je shvatio da pustinja, vetar i Sunce takode traže znakove koje je ova Ruka ispisala, i nastojali su da slede svoj put i shvate ono što je bilo napisano na jednom običnom smaragdu. Znao je da su ti znakovi rasuti po Zemlji i po Svemiru, i da njihov izgled nije imao nikakav motiv niti značenje, i da ni pustinje ni vetrovi ni sunca, a ni ljudi ne znaju zašto su stvoreni. Ali ova Ruka je imala razlog za sve to i samo je ona bila i stanju da čini čuda, da pretvara okeane i pustinje i ljude i vetar. Jer samo je ona znala koja to viša svrha gura Vaseljenu prema tački gde će se šest dana stvaranja pretvoriti u Veliko Delo. I mladič je zaronio u Dušu Sveta i video da je Duša Sveta deo Duše Boga i video je da je Duša Boga njegova sopstvena duša. I da je, prema tome, mogao da čini čuda.

* * *

Toga dana simum je duvao kao nikad. Arapi su generacijama prepričavali legendu o mladiču koji se pretvorio u vetar, skoro potpuno uništio jedan vojni logor i suprotstavio se moći najznačajnijeg generala pustinje.

141

Kada je simum prestao da duva, svi su pogledali prema mestu gde je stajao mladič. Njega tamo više nije bilo; nalazio se pored jednog stražara, skoro sasvim zatrpanog reć skom, koji je stražario na drugom kraju logora. i Magijaje uplašila ljude. Samo dve osobe su se smešile: ' Alhemičar, zato što je našao pravog učenika, i general, zato što je učenik shvatio slavu Boga. , Narednog dana general se oprostio od mladiča i od Alhemičara i dao im pratnju da ide s njima dokle god to oni žele.

* *

I Putovali su čitav dan. Kada je ročelo da se smrkava, stigli su pred jedan koptski manastir. Alhemičarje otpustio pratnju i sjahao. - Odavde nastavljaš sam - reče Alhemičar. - Do Piramida ima još samo tri sata. i - Hvala - reče mladič. - Naučio si te Jeziku Sveta. , - Samo sam te podsetio na ono što si već znao. Alhemičarje zakucao pa vrata manastira. Jedan kaluder, sav u crnom, izade pred njih. Pošto je s njim izmenio nekoliko reči na koptskom, Alhemičar pozva mladiča da ,, idi.

- Zamolio sam ga da mi na kratko ustupi kuhinju - reče on. Otišli su do manastirske kuhinje. Alhemičar je upalio vatru, a kaluder donese talo olova, koje je Alhemičar rastopio u jednoj gvozdenoj posudi. Kada se olovo rastopilo, Alhemičar je iz svoje torbe izvadio ono čudno jaje od žuč

142

kastog stakla. Sastrugao je sloj dečjine vlasi, uvio ga u vosak i ubacio u posudu sa olovom.

Mešavina je pocrvenela kao krv. Alhemičar je onda skinuo sud sa vatre i ostavio da se ohladi. Za to vreme s kaluderom je razgovarao o ratu plemena. - Sigurno će dugo potrajati - reče on kaluderu. Kaluderaje to zabrinulo. Već dugo su karavani stajali i Gizi čekajući da rat prestane.

"Ali neka bude volja Božja", reče kaluder. - Tako je - uzvratila Alhemičar.

Kada se posuda ohladila, kaluder i mladič su bili opčinjeni. Ohladeno olovo je zadržalo kružni oblik posude, ali to više nije bilo olovo. To je bilo zlato.

- Da li čija jednog dana naučiti to da radim? - upita mladič.

- Ovo je bila toja Lična Legenda, a ne tvoja - odgovorila Alhemičar. - Ali hteo sam da ti pokažem da je moguće. Ponovo su otišli do vrata manastira. Alhemičar je tu

podelio zlatni disk na četiri dela.

-Ovo je za tebe -reče on, pružajući jedan deo kaluderu. - Za tvoju velikodušnost prema hodočasnici.

- Daješ mi mnogo više nego što to zaslužuje toja velikodušnost - reče kaluder. - Nikad to nemoj ponoviti. Život bi mogao da te čija i da ti sledeći put manje pruži.

. Zatim je prišao mladiču.

- Ovo je ga tebe. Da ti nadoknadi ono što ti je ostalo kod generala.

143

Mladič je zaustio da kaže da je to mnogo više od onog ,, što je ostavio kod generala. Ali očuta jer je čuo šta j Alhemičar rekao kaluderu.

- Ovo je ga mene - reče Alhemičar, zadržavajući jedn četvrtinu. - Jer moram da se vratim kroz pustinju, gde jo ;j besni rat tedi plemenima.

Onda je igeo četvrti deo diska i pružio ga kaluderu. - Ovo je za mladiča. U slučaju da ti zatreba. -Alija idem i potragu za svojim ?agot -reče mladi('i - Sada sam ?igi njega!

- I siguran sam da češ ga naći - reče Alhemičar. - Onda, četi ovo?

I, i - Zato što si već dva puta, od lopova i od generaV izgubio novac koji si zaradio na svom putu. Ja sam jeda stari sujeverni Arapin i verujem i poslovice svoga naroda A jedna poslovice kaže:

"Sve što se jednom desi, ne mora se nikad ponoviti. A sve što se desi dva puta, desiće se sigurno i treći put."

'! Svaki je uzjahao svoga konja.

*

*

- Hteo bih da ti ispričam jednu priču o snovima - reč Alhemičar.

Mladič ti se pri?iži sa svojim konjem.

- c starom Rimu, i doba imperatora Tiberija, živeo j jedan veoma dobar čovek koji je imao dva sina: jedan j bio vojnik, i kada je stupio i vojsku poslali su ga i na udaljenije krajeve Carstva. Drugi sinje bio pesnik i seo Ri~ se oduševljavao njegovim lepim stihovima.

144

Mladič je zaustio da kaže da je to mnogo više od onog što je ostavio kod generala. Ali očuta jer je čuo šta j Alhemičar rekao kaluderu.

- Ovo je za mene - reče Alhemičar, zadržavajući jedn četvrtinu. - Jer moram da se vratim kroz pustinju, gde js besni rat tedi plemenima.

Onda je igeo četvpi deo diska i pružio ga kaluderu. - Ovo je ga mladiča. U slučaju da ti zatreba. -Alija idem i potragu ga svojim ?agot -reče mladic - Sada sam ?igi njega!

- I siguran sam da češ ga naći - reče Alhemičar. - Onda, četi ovo?

- Zato što si već dva puta, od lopova i od general~ izgubio novac koji si zaradio na svom putu. Ja sam jeda stari sujeverni Arapin i verujem i poslovice svoga narod~ A jedna poslovice kaže:

"Sve što se jednom desi, ne mora se nikad ponoviti. A sve što se desi dva puta, desiće se sigurno i treći put." Svaki je uzjahao svoga konja.

* * *

- Hteo bih da ti ispričam jednu priču o snovima - reč Alhemičar.

Mladič ti se pri?iži sa svojim konjem.

- c starom Rimu, i doba imperatora Tiberija, živeo j jedan veoma dobar čovek koji je imao dva sina: jedan j bio vojnik, i kada je stupio i vojsku poslali su ga i na udaljenije krajeve Carstva. Drugi sinje bio pesnik i seo Rir se oduševljavao njegovim lepim stihovima.

144

Jedne noći starac je usnio san. Jedan andeo ti se prikazao i rekao ti da će reći jednog od njegovih sinova naredne generacije i čitavom svetu ponavljati i pantiti. Starac se probudio zahvalan i uplakan te noći, jer ti je život velikodušno otkrio nešto čime bi se svaki otac ponosio.

Nije dugo potrajalo, starac pogibe pokušavajući da spase jedno dete ispod točkova neke kočije. Kako je čitavog života bio dobar i pravedan čovek, otišao je pravo na nebo i tamo je sreo andela koji ti se javio i snu.

- Bio si dobar čovek - reče ti andeo. - S ljubavlju si proživio život i dostojanstveno si umro. Sada mogu da ti ispunim svaku želju.

- I život j e bio dobar prema meni - uzvрати starac. - Kad si mi se pojavio i snu osetio sam da moji naponi nisu bili uzaludni. Zato što će stihovi moga sina ostati tedi ljudima tokom narednih vekova. Ništa ne želim za sebe; tada se svaki otac ponosi kada vidi da je neko koga je odgajao kao dete i vaspitavao kao mladiča postao slavan. Samo bih želeo da saznam koje će se to reči moga sina sačuvati i dalekoj budućnosti.

Andeo je stavio starcu ruku pa rame i obojica su dospeli i daleku budućnost.

Našli su se na jednom širokom prostoru prepunom ljudi koji su govorili neki strani jezik.

Starcu su potekle suze od radosti.

- Znao sam da su stihovi mog sina pesnika dobri i besmrtni - reče on kroz suze andelu. - Kaži mi, molim te, koju njegovu pesmu ovi ljudi ponavljaju.

Andeo onda nežno pride starcu i sedošće na jednu od klupa koje su se nalazile na tom ogromnom prostoru.

145

- Stihovi tvog sina pesnika bili su veoma omiljeni Rimu - reče andeo. - Oni su se svima svidali i rasonod su ih. Ali kada se završila Tiberijeve vladavine, ti stihovi su zaboravljeni. Ovo su reči tvog sina koji je postao vojni Starac je iznenadeno pogledao andela.

- Tvoj sin je otišao i jedno udaljeno mesto i postao centurion. I on je bio dobar i pravedan čovek. Jednoga dan jedan od njegovih robova se razboleo i našao se na samr Tvoj sin je, onda, saznao ga nekog rabina koji je leč bolesnike i pešačio je danima i danima da bi pronašao tog čoveka. Dok ga je tražio, otkrio je da je čovek koga tra: Sin Božji. Sretao je i druge ljude koje je ovaj izlečio, r~ hvatio je njegovo učenje i, tada je bio rimski centurio prešao je i njegovu veru. A ondaje jednog jutra stigao je rab Rabin.

- Ispričao ti je da ti se jedan rob razboleo. I Rab smesta krenu njegovoj kući. Pošto je centurion bio istinski vernik, pogledavši i dubinu Rabinovih očiju, dok su ljudi oko njega ustali, shvatio je da se zaista nalazi pred Sino Božjim.

. - I evo šta je rekao tvoj sin - kaza andeo starcu. - 7 su reči koje je on i tom trenutku uputio Rabinu i koje ljudima ostale zauvek i sećanju. One glase: Moj dotnik dostojan tvoje posete, Gospode, dovoljno je da kažeš samo jednu reč i taj rob će biti spasen.

Alhemičar je poterao konja.

- Bez obzira čime se bavi, svaki čovek na zemlji uvek je glavna ličnost Istorije sveta - reče on. - I, naravno, ni svestan toga.

146

Mladič se nasmeši. Nikad nije mogao ni pomisliti da život može da bude tako značajan ga jednog pastira.

- Zbogom - reče Alhemičar.

- Zbogom - otpozdravi mladič. * ž ž

Dva i ro sata mladič je hodao pustinjom, pažljivo nastojeći da čuje šta ti govori njegovo srce. Jedino je ono bilo i stanju da otkrije pravo mesto gde je ?ago skriveno.

"Tato gde je tvoj e ?ago, tu će biti i tvoj e srce", govorio je Alhemičar. Ali njegovo srce je govorilo o drugim stvarima. S ronosom je pričalo priču o pastiru koji je napustio svoje ovce da bi krenuo ga snom koji je sanjao dva puta. Pričalo je o Ličnoj Legendi i o mnogim ljudima koji su isto tako postupili, koji su otišli i potragu ga dalekim getljata ili ga lepim ženama, suko?javajuči se s ljudima svoga doba, s njihovim mišljenjima i predrasudama. Čitavo to vreme pričalo je o putovanjima, o otkrićima, o knjigama i o velikim promenama.

Kada je krenuo ig jednu dinu - i baš i tom trenutku srce ti je došapnulo na uvo: "Pripazi pa mesto gde ćeš zaplakati. Jer pa tom mestu sam ja, i na tom mestu je tvoje ?ago."

Mladič je nastavio da se polako penje ig dinu. Na nebu, posutom zvezdama, ponovo je sijao pun mesec; mesec dana su putovali pustinjom. Mesec je osvetljavao i dinu, i u toj igri senki pustinja je izgledala kao valovito more, što je mladiča podsetilo na dan kada je pustio konja da slobodno krene i pustinju, dajući time pravi znak Alhemičaru. Naj

147

gde, Mesec je osvetljavao tišinu pustinje i putovanje ljudi koji tragaju ga ?agot.

Posle nekoliko minuta, kada je stigao pa vrh dine, njegovo srce je podskočilo. Obasjane punim mesecom i belinom pustinje, pred njim su se svečano i dostojanstveno uzdizale Piramide Egipta.

Mladič je raoo na kolena i zaplakao. Zahvaljivao je Bogu što je poverovao i svoju

Ličnu Legendu, što je sreo jednog kralja, jednog trgovca, jednog Engleza i jednog Alhemičara. A iznad svega zato što je sreo jednu ženu pustinje, koja ga je navela da shvati da Ljubav nikada neće odvojiti čoveka od njegove Lične Legende.

Mnogi vekovi egipatskih Piramida gledali su mladiča s visine. Da je poželeo, mogao je odmah da se vrati i oagi, da uzme Fatimu i živi kao običan čuvar ovaca. Jer i Alhemičar je živeo i pustinji iako je znao Jezik Sveta, iako je iteo da olovo pretvori i zlato. Nije bio dužan da bilo kome prikazuje svoje znanje i iteče. Dok je išao i pravcu svoje Lične Legende naučio je sve što je trebalo i proživio je sve što je sanjao da će proživeti.

Ali stigao je do svog ?aga, a jedpo delo je potpuno , samo onda kada se dostigne cilj. Ti, pa toj dini, mladič je ' zaplakao. Pogledao je i tle i video da, tamo gde su rale njegove suze prolazi skarabej. Dok je boravio i pustinji, : naučio je da je i Egiptu skarabej simbol Boga.

Bio je to još jedan znak. I mladič je ročeo da kopa, prethodno se prisativši Prodavca Kristala; niko neće uspeti i ' da sagradi Piramidu i svom dvorištu, ra makar gomilao kamenje celog života.

148

Mladič je pa označenom mestu kopao čitavu noć, ali bez uspeha. S visine Piramida vekovi su ga čutke posmatrali. Ali mladič nije posustajao: kopao je i kopao, boreći se s vetrom, koji je mnogo puta vraćao pesak natrag i rupu. Ruke su ti se umorile, zatim ih je izranjavio, ali je verovao svome srcu. A njegovo srce ti je reklo da kopa tamo gde kanu njegove suze.

Iznenada, kadaje pokušavao da izvadi neko kamenje na koje je naišao, mladič je gaćio korake. Neke prilike ti se pri?ižiše. Stajale su naspram meseca, tako da mladič nije mogao da im vidi ni oči ni lice.

- Šta tu radiš? - upita jedna od spodoba.

Mladič pe odgovori. Ali osetio je strah. Upravo je trebalo da otkopa ?ago i zbog toga se uplašio.

- Mi smo izbegli zbog rata plemena - reče druga spodoba. - Nočeto da znamo šta tu skrivaš. Treba nam novac. - Ništa ne skrivam - odgovorio je mladič.

Ali jedna od pridošlica ga dograbi i izvuče iz rupe. Drugi je ročeo da ti pretresa džepove. I pronašao je kotad zlata.

- On ima zlato - reče jedan od razbojnika.

- Mesec je ga trenutak osvetlio lice onoga koji ti je pretresao džepove i on i njegovim očima ugleda smrt.

- Mora da ima još zlata skrivenog i pesku - reče drugi. I naterашe mladiča da kopa. Mladič je nastavio da kopa i nije bilo ničega. Onda počeše da tuku mladiča. Tukli su ga sve dok se pa nebu ne pojaviše prvi zraci sunca. Odelo ti je bilo i ritama i on oseti da je smrt ?igi.

"Četi novac, ako toga da se umre? Novac retko može nekoga da spasi od smrti", govorio je Alhemičar.

149

, - Ja tražim neko ?ago! - kriknuo je najzad tla~ tada su ti usta bila izranjavljena i natekla od udarac ispriča razbojnicima da je dva puta sanjao san o l skrivenom pokraj egipatskih Piramida.

Predvodnik razbojnika je duže vremena ostao č~ j Zatim se obratio jednom od svojih ljudi:

; - Pusti ga. On nema više ništa. Ovo zlato je si€ ' ukrao.

Mladič je rao ničice i pesak. Dva oka potražiše nje oči; bio je to glavni razbojnik. Ali mladič je skretao rs prema Piramidama.

- Najdeto - reče predvodnik svojim ljudima. I, A onda se okrenuo prema mladiču:

- Nećeš umreti - reče. - Živi i nauči da čovek ne ~ da bude tako glup. Ovde, na ovom mestu gde se ti na ja sam takode, pre dve godine, uzastopce sanjao jeda san. Sanjao sam da treba da odet do rolja Španij~ potražim jednu crkvu i ruševinama i kojoj pastiri i običaj da noće sa svojim ovcama i iz čije riznice rastej

' egipatska smokva. I ako budem kopao ispod kore~ smokve, trebalo bi da nadem skriveno ?ago. Ali n toliko glup da predem preko pustinje samo zato što r

uzastopno sanjao isti san.

g; Onda je otišao.

Mladič se s naporom digao i još jednom pogledao r` ; ; piramidama. Piramide su ti se smešile, a i on im i~ osmehom, dok ti je srce bilo ispunjeno srećom.

Pronašao je ?ago.

150

EPILOG

Mladič se zvao Santjago. Stigao je do tale napuštene crkve kada se već smrkavalo. Stokva je i dalje rasla iznad riznice, a kroz rolirazrušeni krov još su se mogle videti zvezde. Setio se daje nekad ovde bio sa svojim ovcama i daje tu, ako se izuzme san, proveo mirnu noć.

Ovoga puta je bio bez svoga stada. Ali zato je nosio ašov.

Dugo je posmatrao nebo. Zatim je iz bisaga izvadio flašu vina i otpio nekoliko gutljaja. Setio se noći i pustinji, kada je takode posmatrao zvezde i pio vino s Alhemičarem. Pomislio je na mnoge puteve kojimaje prošao i kako tije Bog na čudan način pokazao gde se nalazi ?ago. Da nije verovao i ponovljene snove, ne bi sreo Ciganku, ni kralja, ni lopova, ni... "i redu, spisak je predugačalc. Ali put je bio obeležen znakovima, ra nisam mogao da pogrešim", reče on i sebi.

Nehotice je utonuo i san, a kada se probudio, Sunce je bilo visoko odskočilo. Onda je ročeo da kopa ispod korena smokve.

153

"Stari veštac", razmišljao je mladič. "Sve je znao. Čak mi je ostavio i talo zlata da bih mogao da se vratim do ove crkve. Kaluder se nasmejao kada je video kako se vraćam i ritata. Zar nisi mogao toga da te poštediš?"

"Ne", čio je kako govori vetar: "Da sam ti sve ispričao, ti ne bi video Piramide. Zar nisu lere?"

Bio je to glas Alhemičara. Mladič se na'1

i smeši i nastavi da kopa. Posle rola sata, ašovje ii udario i nešto čvrsto. Sat kasnije pred njim se nalazio kovčeg pun starih španskih zlatnika. Bilo je tu dragog kamenja, zlatnih maski s belim i crvenim perima, kamenih statua idola ukraše

1, njih brilijantima. Nakit koji je poticao iz jedno~ I osvajanja kojeje getlja već odavno zaboravila, a o kome je osvajač zaboravio da ispriča svojoj deci.

Mladič je izvukao Urim i Tumim iz bisaga. ' Ta dva kamena upotrebio je samo jednom, kada se jednog jutra našao na jednom trgu. Život i

j ~~, njegov put uvek su bili ispunjeni znakovima. Stavioje Urim i Tumim i kovčeg sa zlatom. I oni su bili deo njegovog ?aga, jer su ga rodsečali na starog kralja, kojeg više nikada neće sresti .

"Život je zaista darežljiv prema onome ko živi svoju Ličnu Legendu", pomisli mladič. Onda se setio da mora da ode do Tarife i da deseti deo od svega ovoga da Ciganki. "Baš su do

154

mišljati ti Cigani", pomisli. Možda zato što toliko putuju.

Ali vetar se opet podigao. Bio je to levant, vetar koji dolazi iz Afrike. Nije donosio miris pustinje niti pretnju da će Mavari krenuti i osvajanje. Umesto toga, donosio je miris koji je on dobro poznavao, kao i zvuk jednog roljirsa - koji je stizao polako, polako, sve dok se nije zaustavio na njegovim usnama.

Mladič se nasmešio. Ona je to ro prvi put učinila.

- Dolazim, Fatima - reče on.

155

BELEŠKA O P1SCU

Railo Koeljo je roden i Rio de Ženeiru 1947. godine. c Brazilu se afirmisao kao pisac tekstova koje je pevao

čuveni rok pevač Raul Seišas; njegove kompozicije izvodile su i sve velike zvezde brazilske muzičke scene sedamdesetih i osamdesetih godina.

Railo Koeljo je pručavao magiju i okultizam od svoje 25. godine. Poštoje pešice prešao put hodočasnika dug 830 km do Santjaga de Kompostele, napisao je 1986. godine knjigu Dnevnik jednog čarobnjaka, koja je ubrzo postala bestseler i Brazilu. Nakon Alhemičara (1988), koji je njegov prvi svetski bestseler, Koeljo je objavio još šest knjiga: Brida (1990), Valkirije (1992), Na obali

reke Pjedre sedela sam i plakala (1994), Maktub (1994), Peta gora (1996) i Priručnik ga ratnike svetlosti (1997).

Dela Raila Koelja prevedena su na 38 jezika i objavljena u 72 država i ukupnom tiražu od 15 miliona primeraka. Samo Alhemičar, sa kojim je ovaj "najčitaniji latinoamerički pisac posle Markesa" (The Economist) stekao svetsku slavu, prodat je u tiražu od 10 miliona primeraka.

157

Američko društvo knjižara proglasilo je roman A mičar najboljom knjigom za 1995. godinu, francuski časopis Elle knjigom godine 1995, a Jugoslaviji je dobio nagradu "Zlatni bestseler" Televizije Beograd i Večer: novosti (1995, 1996).

Francuska vlada dodelila je Raili Koelji najviše otkupne i oštari kulture: Viteg reda književnosti i umetnosti.

Njegova dela izvanrednog poetskog stila, koja podsećaju našu sposobnost da sanjamo, posredstvom jezika koji se obraća našem razumu, već našim srcima - donela su mu reputaciju jednog od 15 najpopularnijih pisaca na svetu (prema anketi časopisa "Le Nouvel Economist") Alhemičar je predstavljao temu muzikla koji je izveo

u Japanu 1997. godine; poslužio je i kao inspiracija simfoniji koju je komponovao Valter Tajeb (čiji je snimak pustila u prodaju februara 1998. kompanija BMG Classics a kompanija "Warner Bros" otkupila je prava za snimanje filma.

Ovu "svojevrstu filozofsku bajku" kritičari su rognuli sa Malim princem Sent Egziperija zato što odiše životom i optimizmom i san tumači ne kao bekstvo nego kao nepoznavanje skrivene realnosti.